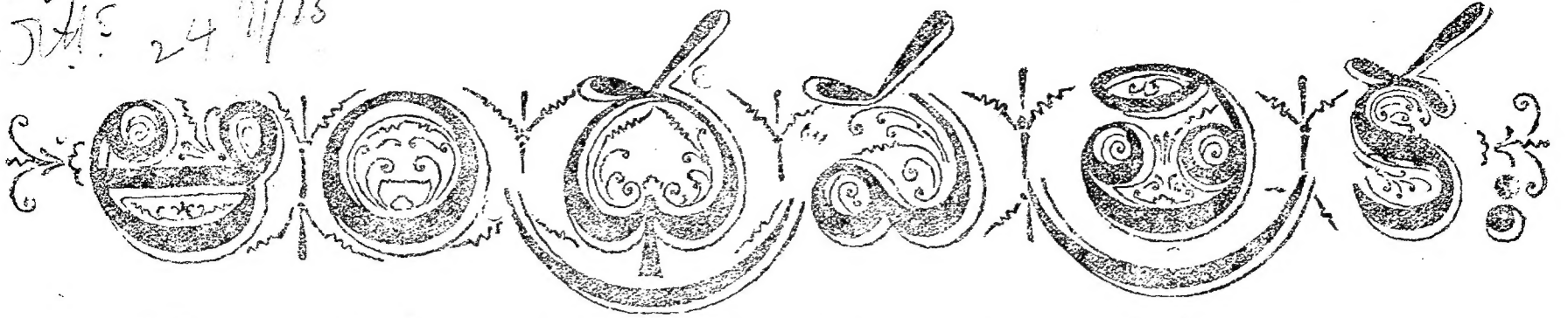

24/11/15

308623 వత్తిడినము వత్తికటింప (బడును)

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 నం॥ నవంబరు నెల 24 వ తేది బుధవారము

No 201

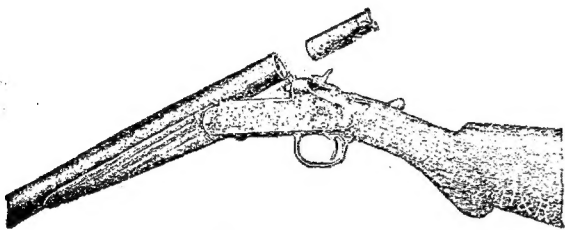
నంపుటము. ౨.

రా. మ. స. నా. మ. స. వ. త. ర. కా. ర్తీ. క. బహుళ తృతియ 3.

సంచిక ౨౦౧

తుపాకులు!

తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు విగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగుల ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యక. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో, (181) 12, పాకన్సు బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనేము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0 తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబొట్ల పోగొట్టును పార్శ్వపునోళ్లల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టును పనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగియుండును.

ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము అమృతాంజనం డిపో 6, తంబు శెట్టి వీధి, చడగాను.

మన శత్రువులు.

ఇండు పొగచుట్ట, కిక్రెట్ట, కల్లు, సారాయము, కాఫీ, టీ, నల్లమందు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను గూర్చి వ్రాయబడినది. బాహరణ బోధించుటకు వీలగునట్లు 82 పాఠములుగా విభజింపఁ బడినది. వెల 0-5-0 లు గౌరవ బుద్ధులకు వెల 0-4-0.

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదిగఱ కెవరును తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము, అని ఆకాశమున నుంచుచువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపట్లములు చాలకలవు. వెల 0-8-0

పాలక రై రామమూర్తిగారు.

టీచరు-మిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

ద్రావదీ స్వయంవరము

అర్జునుడు మత్స్యయంత్రము తెగవేయు చిత్రపటం చిత్రలేఖనమందు అపూర్వపాండిత్యము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములును అద్దము కట్టినట్లు చూపబడినది. వేయేల నిది ప్రతియింటు తప్పక నుండదగినది చెప్పటాలో వతికయోక్తి యంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుపటము ౦-౬-౦ పాటోగ్రాఫు ౧-౦-౦

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము

కె.యల్.యక. సోమయ్యజులు అందుసర్వ, 289) బుక్ సెల్లర్స్, రాజమండ్రి.

మహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విచిత్ర గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు వలయునా రీక్రింది విలాస మునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 విశ్వేశ్వరీయము ౦-౨-౦
- 2 కొక్కొండ మాహాకవ్యము ౦-౧౨-౦
- 3 సింహవల యాత్ర ౦-౪-౦
- 4 గోపాల వర్ణనము ౦-౪-౦
- 5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము ౦-౮-౦
- 6 నరకాసురవిజయ వ్యాసాగమము ౦-౮-౦

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

కొక్కొండ కుమారనరసింహం,

(251)

రాజమహేంద్రవరము.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, జ్వాలించుకు రోగములకు, నాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రിയమగుటచేతను, నవసర సమయములందు దొంగకుట దుస్తరము. మాడిసాయంచలి కస్తూరి యుండితర పదార్థము లేవియును తేల్చబడవు. ఇంత నరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి చక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలికి కస్తూరిని గొని జూపవచ్చు. తులం 1-కి రూ 30-0-0 అమృతాంజనం డిపో, చడగాను.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము. ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి. డిసంబరు నెల 31 వ తేది లోపున నొకసారిగా వాడుగు దుష్టముల విలువగల చూడుకుల గొనువారలకు క్యాలండరు ఉచితముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ యుద్ధమువలన క్యాలండరులు కొద్దిప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దురభ్యాసులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలదు.

వనోపధి సారసవరిలా

(28)

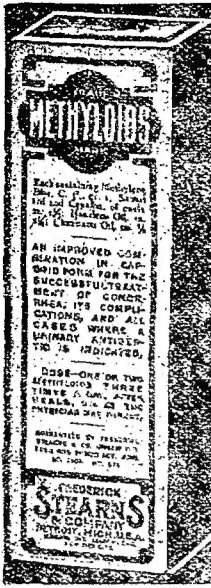
ఇది జీవానునండులు సైక్రుకుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపొట్టు, పాతవాముపుపొట్టు వీరసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడెంతకు వులకు పుష్టినికలిగించును. నెత్తురు కుద్దికబడి వృద్ధిజేయును. దీనివలన కీరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుష్టుకుమందు:- ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముధునల్లి (తాగుటకు మందు) నాగిల్లితైలము వైపుతకు మందు, ఈరెండుకలిపి నెలరోజులకు సరిపోవును 5-0-0.

ప్రొఫైటరు:- వి. డి. సావంత్, ౧౪౬, ఘనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

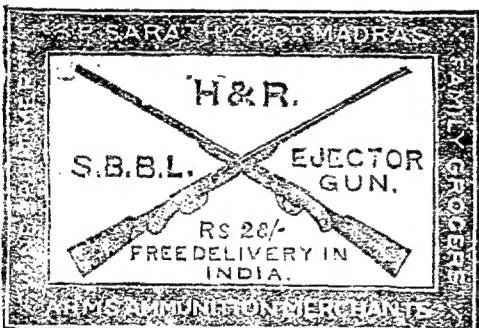

METHYLOIDS
A speedy and reliable cure for gonorrhea. Far superior to injections. Cause no pain or stricture. Promptly check the discharge. Absolutely Safe. Convenient to carry-Easy to take. Be sure you get METHYLOIDS

Zymole Trokeys
"Antiseptic Throat Pastilles"
A novel and harmless treatment for common affections of the Throat and Bronchial Tubes, such as Coughs, Hoarseness, Tickling or Huskiness, Also purify the breath. Ask your Chemist for Zymole Trokeys

స్వీడన్ లో తయారు చేయబడిన యాదీరువ కనుకరణ బడిమున్న బోడుకుపాటల మాక్కుగల నిప్పు వెల్లెలను తెచ్చిచేయుదు. బహుళా దొరుకగల వాటిలో నుంచి. ప్రతి పదివెల్లెలకు రెండువెల్లెలయగు రెండు రూపాయల నోటు వెల్లబడియున్నది.

H&R. S.B.B.L. EJECTOR GUN.
RS 28/- FREE DELIVERY IN INDIA.

సుపాకి మందుగుండ్లు వగయిరా సామానుల ధరలను వెలుపు పట్టి కొరక వ్రాయును.
ఎస్. పి సారథి అందు కంపెనీ,
81, వై నాబాబుకోట్ల మదరాసు.

కొత్త శేషులైన గోపాల్ కృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి నెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
ది పి ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
హస్తవాక్కు నెం 212, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు
20 మాత్రుగల దబ్బీ 1-కి నెల 1-0-0
భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రణామునకు రక్త పుష్టియు వరపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి ముచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.
అమృతాంజనము సిహి, మదరాసు.

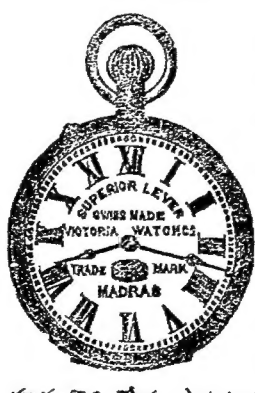
వీరపూజ
ఇందు పురాతన భారతీయవీరల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని శైలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగొక కాంధ్యమున ముత్యముకట్టి లేదు. వెల రేపడు లైండు 0-12-0 కాలికో లైండు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము.
నలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ
కృష్ణాజిల్లాలోని యేలూరుతాలూకా యందగల చింతల పూడికిని యేలూరునకును కెంపుయిల్ల పొడవైన లోకలంఘండు రోడ్డుగలను. ఆ రోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎడమండ్లమీదను నుమారు 20 గంటలు పట్టును. ఆ ప్రయాణమిప్పుడు రెండుమూడుగంటలలో నుకరముగ జేయవచ్చును. ప్రయాణసౌకర్యములు గలగజేయుటకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపింపబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుంచుట కేర్పాట్లను చేయుచున్నారు.
ఒక మోటారు బండియందు తదనకు 28 మంది ప్రయాణము చేయగలరు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట ప్రారంభమగును. బండ్లు ఏ తేదీనండి నడుచునదియును టిక్కెట్లధర వివరమును కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట ప్రారంభించుటకు వారముదినములకు ముందు వీలయినందును చింతలపూడి నుండి రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండి ప్రేక్షకులలోను ప్రకటనములమున వెల్లడిచేయబడును.
ప్రాప్తైటరు,
(294) కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ.

కూష్మాండ లేవ్యము
ఇది సారవంతములగు మూలికాదులతో సాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. ఈ లేవ్యము ఉపయోగించుట వలన పయిత్యములు ఆజీర్ణములు జీర్ణములు సాంధ్యరోగములు శేష్మములు శుక్లమేహములు కుసుములు సుఖవ్యాధులు మొదలగు వర్గరోగములు నివారణకావించును. మరియు ఇది 40 రోజులు నేదించిన బలము వీర్యవృద్ధి ధాతువుష్టి యావనము గలగజేయును. రోగము లేకనే నేదించ వచ్చును:
40 దినములకు 2 డబ్బాలు చాలును డబ్బా 1-కి రు 2-5-0
(2) ఇదిగాక అనేక వంట ఆవుపదార్థముల కేవలము భస్మాదులు వగైరా దొరకను రోగ లక్షణములు తెలిపిన వారికి రోగ ఆవుపదం పంపుచును కోరిన వారికి కేటాప పంపుచును.
మేనేజరు సరస్వతివైద్యశాల
మామ-డూరు, కృష్ణాజిల్లా.

రెజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము
దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది ప్రతం యివ్వబడును. ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సిమలో మాకంపె నికిగాను గెట్టితరమైన సామానులతో చేయబడినది. దీనిలో మాకంపె పేరున్న పీపాయిమార్కు చేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మానవత్వ తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము చూపునదియు నిండా నుండరముగను లోకట్టు అద్దపు మూతగలదియు.
మాకంపె పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపె పేరులేని తక్కువ ధరకు అమ్ముచున్నాము. మనుషటి వెల రు. 2-8-0.
ఇప్పటి వెల గొలుసుతోచేరి ,, 3-0-0.
విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకారుపేట, మదరాసు.

రసభవము	తులము 1-కి ఆణాలు 0-10-0
గోరోజుడు	" " 7-0-0
దుంకుడు పువ్వు	" " 2-0-0

అసృతాంజనము డిహి, 7, తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

యుద్ధ వార్తలు
(ఆస్ట్రేలియా పత్రికలనుండి)
మద్యపానము
విశేషించుటకు కోరుట.
లండను నవంబరు 2:- పండుగలు మానిపించుటవలన తాగి పడుకొంతవరకు తగ్గి వదలియు, యుద్ధ కాలములో ను ద్యమును విక్రయము ఆపు జేయుటకుంద దొరతనమువారు పొదుపుగ వాడుకొండని ప్రజలనుకోరుచున్నారనియు, స్పెయిన్ లో పత్రిక వాసినచున్నది. మద్యనిషేధమువలన ౧౫౦,౦౦౦, ౦౦౦ పాణలు సంవత్సరమునకు మిగులును. సారాయిని తీయుటకు వినియోగించుచున్న బియ్యమును మిగులును. మరియు ప్రజలలో యుగంతులగుచును. వానినీతి హెచ్చును. రష్యాలో మద్యనిషేధము చేసినతరువాత జిజ్ఞాస విశేషముగ సామ్యును నిలవ జేసినామన్నారు.
రన్నూనుస్టీ మరు
సుబుమేరై ను ముంచుట.
లండను నవంబరు 7:- వార్తా ప్రకటనసంఘమునా రిట్లు తెలియజేయుచున్నాను :- 800 మంది భారతీయ వైనికలతో వెళ్లుచున్న 'రమ్మాను' అనుస్టీ నుకు ఒక సుబుమేరై ను ఈజిప్త సమద్రములో ముంచివది. 75 గురు మాత్రమే రక్షింపబడిరి. బ్రతికినవారు 28 కళానుజును నురక్షితముగ ఒడ్డుచేరికొనిరి.
కిచనరు ప్రభువు.
పత్రికాభిప్రాయము.
లండను నవంబరు 7:- కిచనరు ప్రభువు పరమావళిని నట్లు వదలిగనున్నదని ప్రకటించినందునకై నిన్న "డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్" పత్రిక తనయునమ్మతిని ప్రకటించినది. మరియు నిట్లు వాసించుచున్నది.- ఇట్లు మరల జరుగకుండ దొరతనము వారు బాగోత్త వెట్టికతెను. మంత్రివర్గము తిరిగి యేర్పాటు జరుగుచుండవచ్చును. అందుచేత నేకారణముచేతనైన యుద్ధ కార్యదర్శిపదవి మారవచ్చును.- అప్పుడు కిచనరు గారికి దీనితో సమాన బాధ్యతలు గలిగిన ఉద్యోగము నియ్యవలసినదని కోరుచున్నాము.
తైమ్స్ పత్రిక
తైమ్స్ పత్రిక యిట్లు వాచుచున్నది - ఇదివరకు వీరు ఫ్రాన్సు యుద్ధును ప్రోత్సేషులకు వెళ్లవలసి వచ్చినప్పుడు కొంతకాల మిక్కడ లేకపోయిరి. ఇప్పుడు వీరు మిక్కిలించుటతో సంప్రదించి, బాల్కన్ సముద్ర విషయమై యోచించుచుండవచ్చును. ఇంతేగాని వీరు పరిమళముతో లేరు. వీరు ఫ్రాన్సు లో బ్రిటిషు సేనలకు నాయకులుగ నుండునను వకంతి సుయో నదికాదు.
మార్చింగుపోట్లు.
వీరు లండను కదిలి వెళ్లవలసి వచ్చినయెడల పరి లొం దరలవలన తిరిగి వచ్చుటకు చాలకాలము పట్టును. అందుచేత వీరికి బతులుగ మరెముకరి నియమించుకొనవలసిన యవసరముండవచ్చును. వీరు పనిని చాలించుకొనలేదను సంగతి సుధాధ్యము.
అబ్దుర్ రహ్మన్ పత్రిక.
కాన్స్టాంటినుపోలిజును మనము పట్టుకొనితిరిగియును మనము సంజేహించుకొండ సహానికాదు నేనలను పంపించ వలయును.
ఈవినింగు స్టాండర్డు.
కొత్త సేనలను యేర్పాటుచేయుదని ముగిసినయెడల కిచనరుగారు తమసామర్థ్యము నితరవిషయములకు వినియోగించవచ్చును. వీరు పరిపాలనా విజ్ఞాతలు గొప్పయోధులు.
వీక్లీ డిస్పాచ్.
బల్గేరియా యుద్ధము లోనికి దిగుటవలన యుద్ధ ప్రాముఖ్యము తూర్పుకు వ్యాపించినది. అందువలన ఈజిప్టులోనుండి సర్వస్వా హములు జరపవలసినవచ్చినది. ఈయేర్పాటులు చేడముటకు వీరికంటె ముఖ్యతరములేరు.
నూన్సు ఆఫ్ ది నరల్లు
మిక్కిలించుటవారి ఆకస్మాత్వ మైత్రిగొ రుద్ది చేయునలసినదని వీరికొప్పు జెప్పబడినదట వీరికంటె దీనిని సెరవేర్చునపుడు లాతేరు.
రై నాల్డు పేపరు
వీరు చేయుబానిసపరి గురించి సరిగ చెప్పబాలము కానిచివరకు వీరావని నిర్దిష్టముగ నెరవేర్చిన ఒకప్పు కొకకీరకు. వారిందుకు బూరికొని నందునకై జేశము క రజ్జ మైయున్నది.

జనరలు ఫాక్.

ఫ్రెంచి సర్వ సేవాధికారి యగు జోసేఫ్ గారి తరువాత ఫ్రెంచి సైన్యములో గొప్ప అరురాగ మను సంపాదించి నట్టివాడు. ఈ యుద్ధములో గొప్పకీర్తిని పొందినట్టివాడు. వయస్సు రెండు సంవత్సరములు. మాజీ యుద్ధములో ఫ్రెంచి సైన్యము హతము గాకుండ మూడుదినములు వెనుకకు తగ్గి తరువాత జర్మనులమీద పడి తరిమివేసెను. లొరైనులోగూడ గెలుపొందెను. ఫ్రెంచి సైన్యమును శాంతిదినములలో బాగుపరచినవారిలో నగ్రగణ్యుడు.

కాశీ కుట్ర కేసు.

ఈనెల 22-వ తేదీ మరల విచారణలో మిలటూర ప్రాసుపర్టీ జరిగినది. 1912-13 సంవత్సరమున నచ్చరితక ప్రచారక మండలి నేర్పరచినవారిలో నేకోడను. శరీర వ్యాధియును నభివృద్ధి పొందినందులకును మద్యపానమును నిరసించుటకును మేమిసంఘము నేర్పరచితిమి. నేను చూచి నపుడు విభూతి సాగరినాడుండెను. ఇప్పుడు మారిపోయెను. నెట్టియును చంపవని నా కాజ్ఞాపించి నపుడు నేనాకాశ్యము చేయవలయునన్న చువెదనని శిరీషిడ్రుడనెను. వెనుగువంద పగిలినదనుచు యొకసాంకేతిక కదము నాతో నతడు చెప్పగా నేను అట్టివారాయునుయొద్ద నట్లే చెప్పితిని. నన్నొకసారి మార్వారా వెల్లవనగా నేను నిరాకరించితిని. రెండుసార్లు వచ్చి ప్రయత్నము నామీద నయ్యుకము లేదుగాని హిందీభాష రాసినా కొద్దిగా నుండుటచే నాకు చాల పరిచయముగాని. డిల్లీలో పండిత బ్రాహ్మణుల దాలోచన చెల్లటచే నేను రెండుసార్లు వెల్లవనచోటికి నేళ్లక మరయొకచోటికి వెల్లితిని. నేను భాగ్యవ నాస్వంత పనిమీద వెల్లిలేదు. అట్లు నటిచితిని. పోలీసువారి మోస గించుటకు ప్రకటన పత్రములను గొనిపోతిని.

లాహోరు కుట్ర కేసు.

ఈనెల 22-వ తేదీ విచారణలో జనేరు నుండరసింగు సాక్షి విచారణ జరిగినది. ఫిరోజ్ ఖాన్ దోషిడికి చాలజట్టు మార్దావము పాటియా లాకును వెల్లిరి. ఖమ్మి నేడనులో ఇంద్రసింగుభార్య కలుసుకొని నాభర్తను విడుదల పట్టుబట్టింది. రాత్రి 10 గంటలకు ఫిరోజ్ ఖాన్ తో మేమందరము రైలు దిగితిమి. అచట గోండుది విప్లవకారులను నైకులు కనబడిరి. మేము 20 గంటల వరకాగితిమి. పోలీసు లెవ్వరను రాలేదు. సమాచార సుధికారులకు తెలిసి వానిగొంతమంది నైకులను తరమివేసినది మాకు తెలిసినది. మమ్ములకు మరునాడు నూడ మార్గానుని. మేము స్థితిగతుల నాలోచించి రిడిగ్ ఫుట నుండదని తలచితిమి. మేము మసాకు వెల్లితిమి. నేను పమ్మట నాభావ వెల్లితిని. పోలీసువారు నాయులు సో నామాది గాని ఏమియును దొరకలేదు. నేనే స్వయముగా మాత్రంకొట్టి పోలీసువారికి లాంగిపోతిని. నే నభ్యుత్పాదకు గానున్న పురుష జరిగిన సభలో చర్యలను గ్రంథస్థము చేయలేదు. పిమ్మట పారిసింగునుద్దాయు కోరినప్రకారము ద్వీపాంతర నాసెట్టి చేయబడిన నిధానుసింగు పాత్రుగా పుచ్చుకొనబడెను. నాకును పారిసింగునకును దావాజరిగినది. హిందూదేశమునకు వచ్చిపిమ్మట నేను మరల పారిసింగును చూడలేదు అని ముద్దాయుచెప్పెను. నాకును పారిసింగునకును వివాదములేదు. అది ఈసాక్షి చెప్పెను.

కూనూరు కేసు.

రంగసామిగొండనుపత్తుమ న్యాయవాది రంగారావి గారు చెప్పి పుర మోక్షార్థముగా ఈనెల 22-వ తేదీ బామిన మీద విడుదలచేయగోరును పిటిషను దాఖలుచేసిరి. రెలేకన్య రంగసామికి వ్రాసిన లేఖలే తమ కాధారముని ముద్దాయులు వాదించుచున్నారు. అట్టి ఆధారముమీద బామిన మీద విడుదల చేయరాదను. అదాల్పుమును ముతలెను మేరీయును రంగసామిపై కట్టినట్లు ఈవొంగలేమును తెచ్చి రనుట నామానము దొరకనమునాది న్యాయవాది నుజెంటు గాగొంటు గారు నుడిచిరి. ఆలేఖలు నీతిబాహ్యములు కావు గాన, సత్కుటుంబ సంజాతలకు కన్యలు వ్రాయదగినవేనా అని న్యాయమూర్తి అబ్దుర రహీం గారి డిక్రీ. అది నీతిబాహ్యములు కావు గాన అనాలోచితములు. నేను రంగసామి నెరంగని మేరీ చెప్పట అనికేము. నను తెలుకన్యప్రార్థనామయ మేరీ ఈలేఖలను వ్రాసినది. అట్లు గుజువులను బహిష్కరణ. ముద్దాయులై నాకోరింతుడిన నేరము ద్వీపాంతర వాసమునకాము. అరెని బామినమీద వదిలిన పగారుకుట యసంభవము గాదు. సరారిమైక మరల దొంకుట దుష్కర్మము. పరాయిగాదలది ధుకు డెంతగొప్ప మొత్తమునైన ధర్మాధురే ముటకుంకయుండును గ్రాంటు గారు నుడిచిరి. ధ మడుగుటగూడ నొకదోషము కాబాలదని న్యాయ మూర్తి నుడిచిరి. ఈవిషయము సాధారణధర్మమున నేనువిన్నవించలేక రంగసామి ధుకును. ముతలెన్య యతనిస్వాధీక గాన బామినమీద విడిదికపో నీతిదేమిచేసెను చేయగలను. ఇక మరే నలుగు రయియును సాక్షులు తిరిగిపోయి గాన నీతికు పోలీసువారు మానాలాగోనే యుండవలెను. తండ్రియొద్ద నెక్కరకాలముండుట కేర్పాటుచేసిన నాకాజ్ఞెను నేడ ని గ్రాంటు గారిది. ముతలెన్య రంగసామిస్వాధీక యుట వింత. మేరీని తనదీయుట కామెయే ప్రధానము మొనటి విచారణ కత్త తీర్మానించెను. పోలీసు నా రామకు నిష్పంధ ఉపయోగించి నుంచవచ్చును. పోలీసు వారివరకు కలెనే ఇకముందు గూడ ఆమెకు కాపురలలో నుంచవచ్చును. ముద్దాయు చెప్పి పు రింగోంతుమరల నుండుటకతకు పూచీకత్తు వ్యాపియుచ్చు గాని అతడు వచ్చువరకు తనతండ్రి సమీపమునండుట కభ్యంతరము కలుగును. అది రంగారావి గారు విన్నవించిరి. రంగసామిని వదిలిపో వయలెనుట చెరలో నుంచ వలసి యుండును. ఇద్దరిని ఏకేలమున విచ్చలవిడిగ నుండ నిచ్చుటకు నీతిలేదు. రంగసామిని పోలీసువారికాపాలక్రింద నతని యింటనే యుండుట సమంజసము తోమచున్నదని గాగొంటు గారిది.

పోలీసువారి కాపలా యనగ నేమో న్యాయమూర్తి లకు తెలియకపోదు. బామినమీద వదిలినను కదలకున్నను అందులకు మాక్రము నేనంగీకరింప నని రంగారావిగారిది. బామినను సబుబిబిబిబి బేజస్సేటుగారికి నయ్యుక మైనవారియొద్ద చేరి ద 10000 రూపాయలకు ముద్దాయు యొద్ద దు 10000 రూపాయలకును బామిన పుచ్చుకొని విడుదల చేయవలెనని న్యాయమూర్తి అయితిని గారును అబ్దుర రహీం గారును తీర్మానించిరి.

డాక్టరు జే. సి. బోనుగారి యుపన్యాసము.

కలకత్తాలో రామమోహన పుస్తకాలయమున సభ్యుల తో నిండియున్న సభాస్థలిలో మ. సి. సి. బోనుగారి ఆధ్వర్య క్రింద జరిగిన సభలో డాక్టరు జే. సి. బోనుగారు ప్రసంగిం చిరి.

ప్రకృతిచాంచల్యము

మొనట చేయబడిన గ్రాహకయంత్రములు సరిగా గ్రహించుటకు పోవుట కలయుకయే కారణమని నేను గ్రహించి తిని ఆ అలయకు పోగొట్టుటకు నేను కొన్ని విషయముల నుపయోగించి చాంచల్యమును కాశ్యముగ పోగొట్టి జడతను గలిగించితిని లోహముగూడ జడతరసదాగ్ధములే యనియు అవి పరిసరస్థితులవలన చలించుచుండుననియు నేను దానివలన గ్రహించగలిగితిని నేనీవిషయమును 7-5-1903-వ తేదీ రాములు సానైటీవారికి తెలిపితిని పదార్థతత్వజ్ఞులగు నేను శరీర తత్వమునుగూర్చి వ్రాయుట యసంభవమని వారాజేసింది. కైడ్ ప్రభువురంటి ప్రజ్ఞాధి వాయువుకూర్చి వ్రాసినపుడు గూడ నట్టియాజ్ఞెయే చేయబడినది ఆకారణమున ముద్రిత మగుచున్న నా వ్యాసమును ప్రకటించుట మానివేసిరి. నా పత్రము సానైటీవారిగ్రంథాలయమున చేర్చబడినది మరి రెండు లకు వ్యతిరేకమగు భావముగల మరి యొక రీ విషయమునే వ్రాయుగా మరయొక సంఘమువారు విలాసములేకుండ దానిని ప్రకటించిరి. ఇటుల నొకరు వైభావ మూని దుర్వాస్థ భావము చేయుచు ప్రధాన స్థానమున నుండుట చే 10 సంవత్సరముల వరకును నా పరిశోధన మరుగుబడినది. గాని అంగదేశమున ధర్మశ్రీయులకు న్నీహితులు చాలచుంది దీనియందు గల యన్యాయమును గుర్తించిరి. వారి ప్రార్థనామే నాకు చాల యుపకరించినది.

జుతువులలోను మొక్కలలోనుగూడ చాంచల్యమును సూచక భృమణములు సూచముగనే గలదు 1903 వ సంవత్సరమున నేను కనిపెట్టితిని రాములుసానైటీవారు దీనిప్రార్థన భృమణము గమనించి ప్రకటించవలది. గాని వెనుకటి ప్రకృతిస్థితి మరల తరుణమున నాటంకము కలుగ చేయ బూ నెక. మిగిలిన కనుగొన విషయము చాల ముఖ్యమైనది నైను స్వయముగ మొక్కలను గూర్చి పరిశోధనముచే యువరతును మా ఆభిప్రాయమును తెలుప బాల ముమాత్రము సానైటీవారి నాకు వ్రాసిరి. నా పరిశోధనలకు సానైటీవారు తిరస్కరించినది దీనివలన తేమయన్నదని కొందరు వ్యాఖ్యానము చేసిరి. మరి 10 వత్సరములు నాక/త యు సంధికారముగా నుండెను. గాధాధికారపు (ప్రతి) యందే ప్రకాశము క్రియకృయముగ కలిగినది. ఆ నేకములకు నాటంకములు కలిగిన పిమ్మట గా)నాక యంత్రము పూర్తి యైంది. అనుకూలకాలము వచ్చింది రాములు సానైటీవారు నాయును తమకు గల గౌరవమును మానియుటకు 1903 లో ప్రకటించిరి. విద్యా కా భా ను తి) గారు కు బం గా లా దొ ర తి న ము వారు ను నూ చిం ప గా నేను యూరోపు ఆమెకా దేశములకు వెళ్లుటకు ఇండియా మంత్రిగా రనుమరించిరి. నేను వెల్లిక యుద్దేశము పూర్తిగా మెరచిరి. నే నేకాంతవాసమున ననేకములకు నాటంకముల కు గురియై చేసినది చివరకు ఫలవంత మైనది. హిందూదేశము నందలి పరిశోధనలకు రాములు సానైటీ వారును అక్కపర్వతేం బ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయముల వారును ఆమెకావారును గూడ చాల కొనియాడిరి. హిందూదేశమునండి చాలచుంది విద్యార్థు లమెకావ నెప్పుడుమారు. వీరికి దేశమును దేశమున వీర సు కొత్త వీరి నాదరించువారు లేకుండిరి గాని ఇప్పుడంతయు మారింది. ఆమెకా విశ్వవిద్యాలయములవారే పట్టిపరీక్ష నిచ్చి న విద్యార్థుల కాహ్వాన మంపుచున్నాడు. నాపరిశోధనాను గురియ పంపగోరుచున్నాను.

నేనింతవరకు చేసినది తెరమరుగు తొలగించుట మాత్ర మే పని ఇకనే ప్రార్థనము కావలసియున్నది.

కా॥ సభ్యుల తీవ్రఖండనము

జ:—మీరు బంధువు విశ్వవిద్యాలయముకాబి ఎస్.సి. పట్టమును పొందిరి. మరియు ఏ.ఎం.ఎస్.సి.ఇ. పట్టమును పొందిరి. మీకింజనీరింగు కాన్స్ట్రక్షనులో పది సంవత్సరముల అనుభవమున్నది. పారిశ్రామిక కాట్టలో ఏమ సంవత్సరములనుండి పనిచయును. మీరు ప్రస్తుత మా కాన్ఫరెన్సుకార్యము నున్నారు.

అనరవిల జనాధీశు సాహెబు.

ప్ర 104. పల్నాటికి, చెన్నపురి మధ్య రైలు ప్రయాణికులకు చాల అలసట కలుగుచున్నది. ఇందులకు వేళ్ళైతలు ప్రత్యేకముగన, వచ్చేదాకా ప్రత్యేకముగన, పట్టాణ వేయించి ఈ ఇబ్బంది తీర్చెదరా?

జ. నడిబొడ్డు ఇండియా రైలు కంపెనీ ఏజెంటుల వై ప్రశ్నయొక్క సకలుకు సంబంధము.

ఆంధ్రవిల రామనాథాచార్యులు

ప్రశ్న 170. — 8000 రూపాయల వ్యాజ్యములను దీర్చివేయ మనమును విచారించుట కధికార మిచ్చియివ్వడం, అట్టివ్యాజ్యములను ఎన్నిటిని వారు అదనముగ విచారించగలిగియుండును? అదనము కొరతనుసూచుట ఎంత అధిక వేరకము లిచ్చుట కాలోచించింది?

జ. — ఒక్కొక్క మనగబుద్ధుడు సురక్షితమునకు నాలుగు వ్యాజ్యములకుండు పంపబడుచున్నట్లు ఇప్పటికి లెక్కలవలన తేలుచున్నది. ఈమయమునట్టి జీతములను వృద్ధిజేయదలచుకొనెడు.

ప్ర 171. — చెన్నపురి పోలీసుకు గురించి మోబైల్ ఐ. సి. ఎస్ గారు హిందూ ప్రతికూల వ్రాసివ్యాసములను చూచి తిరా! దొరతనమువారు 1908, 1909, 1910 సంవత్సరములలో జారీచేసిన ఉత్తరవులను వారు మన్నించినది లేనిది విచారణ చేయించుదరా? పరిశీలనకై వ్యతిరేకముగ వారు చేయకుండ తగిన జాగ్రత్త చేయుదరా?

జ. — అవును మాదిరివి. ఉత్తరవులను మన్నించునట్లు చూడవలసిందని మేముపోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుకు వ్రాయుచుము.

ఆంధ్రవిల చిదంబరనాథ మొదల్యారు.

ప్ర. 188. — రాజధాని విద్యాభివృద్ధి, సాహిత్యము విద్యాభివృద్ధి సంబంధించిన ప్రయత్నముల కొందరిని సంఘముగ నియమించి, ఇంగ్లండు మున్నగు శత్రువులలోని విద్యా పద్ధతులను అన్వేషించుటకై పంపవలసిందని నేను ఒకే తీర్మానమును ప్రతిపాదించగా దొరతనమువారు రెండవ కంగీకరించిరి. దానినిమీద ఏమి యొందింది?

జ. — ఇండియా దొరతనమున కీ విషయము వ్రాసితిమి ప్ర. 185 - గాగ్రింటు-ఇం ఎయిదుకోడ్లకు సవరించుటకై అధికారులను, అసభికులను గల సభ నొకదానిని యేర్పాటుచేయుదుమని చెప్పిరి కాని ఇంతవరకు నేమి జరిగినది తెలియదు.

జ. — రేపు శీతాకాలము వేళ్ళలోపుగ అట్టి సభను జరుపవలెనని యనుకొనుచున్నాము.

మద్రాసు పోర్టుట్రస్టులకు.

పోయిన మేము 25 తేదీని జరిగినసభలో ఆమోదించబడిన మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు ఎమెండుమెంటుఅట్టు (అనగా చెన్నపురి రేవుపరిసరాలకు సంబంధించిన పూర్వపు శాసనములలోని నిర్దిష్టాలులనుజేతల నుద్దేశించిన ఈ సంవత్సరపు శాసనము) (గ్రీకులగు గారి యంగీకారమును బడసినది సభాకార్యద్య చేయుజేసెను.

రానున్న శాసనోపపాదనము.

రజస్థానివాసాశాసనము, మలబారులోనివాసాశాసనములకు వార సత్వపునామకములను చెందిన శాసనము, మద్రాసు ఎస్టేబ్లిమెంటు అట్టు సవరణచేయు శాసనము, చెన్నపురి ఇరిగేషను శాసనము, మద్రాసు అప్రెన్టీస్ లాండింగు అండ్, షిప్పింగ్ ఫీజ్ అట్టు (రేవులను మొదలగువిషయములకు చెందిన శాసనమును) సవరణచేయు శాసనము, జిల్లామునిసిపాలిటీ అట్టు సవరణచేయు శాసనము, సిరియల్స్ క్యురేటరీ సర్ లిమిటెడ్ శాసనము—ఇవి శాసనసభలో నుపపాదించబడ నున్నవి కార్యద్య చేయుజేసెను.

వైద్య సమాఖా శాసనము.

చెన్నపురి వైద్యసమాఖా శాసనమును సవరణచేయు శాసనోపపాదనములను మువ్వరు గౌ. సభ్యులు ప్రకటించి యున్నారు. గౌ. బయ్యారెడ్డి సోమేశ్వరశర్మ గారొకరు గౌ. మోచర్ల రామచంద్రారావు గారొకరు, గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు గారు మూడవవారు. వైద్యసమాఖా శాసనమును నిర్దుష్ట జిల్లు కౌన్సిలిని నుపపాదించుటకు శాసనసభవారియనుమతిని కోరుచు

గౌ. సరసింపాళ్ళ శర్మ గారు

ఇట్లుచెప్పిరి:—ఇకముందొకసవరణజిల్లును నుపపాదించుటకు సభవారియనుమతిని కోరుచున్నాను. అయ్యది గత సంవత్సరమున ఆమలులోని కిరచ్చిన వైద్య సమాఖా శాసన సవరణ సలహాను దిద్దుటకై యుద్దేశించబడును. అట్టి సవరణకొరకు మీయనుమతిని కోరుటలో నాకు

రెండు సమకాలములుకలవు. ముందు సమాఖా శాసనమును మంజూరుచేసిన సభ్యులె యపు డిచటనుండుట యొకటి; రెండవది, ముందు సమాఖా శాసనమును మంజూరు చేసినయారకు అసభి కార నిరూపింపబడుట, ఇపుడు సవరణోపపాదనము చేయుచున్న సేవకూడ అసభి కార సభ్యుడగుటాజేసి యు, ఇందు గౌరవాగౌరవ వివక్షత లేక యాదర్శ సానుభూతి యు లేకానుట మకరమగుచున్నది. కాని సమాఖా శాసనమును మంజూరు చేయునపుడు అది స్వతేజ కు ముద్దుగున అసభి కారుకముగా నుపయోగించుటకు నిందిమి అయి, అప్పటికప్పుడే యాశాసనము క్షణేతరు ముద్దుగుల కపకృతి చేయు సేవాయని యిచటి సభ్యులు కొందఱును మఱి కొందఱు పౌర ప్రయులును ను నూడ భయపడిరి. నిజమేత, వైద్య శాస్త్రోద్ధరణార్థము స్వతేజ వికేలి విరక్షితలేంద వైద్యులయినవారు సకలశాస్త్రములను జరిపి యందలి సారాంశములనుగ్రహించి, తత్సహాయములన మానర సౌఖ్యమును క్షీంతుట నిర్దుక్తమయి యున్నది ఇంకాను జూనివారు ఈ సీతినే పాటించుచున్నార డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు ఆ యుర్యేద వైద్యులకు వైద్యులను మాన్యుమున హించి ఎందులకు వారు ఆ యుర్యేద వైద్యుల పురస్కరించుకొనివారని వారమీద నామానగ బోషమును అకోపించి, ఈ నామానగబోషమునకు బ్రటిషు వైద్య శాసనములో నొకయ్యెమును వ్రాసియున్నారు. ఈయర్థమును మన వైద్యులమనమునా రొప్పుకొనకున్నాము. రోగ బాధితులను రక్షించుగోరి వైద్య సేవ చేయుచుండు ఆ యుర్యేద వైద్యుని పురస్కరించుచో దానినలన మానకష్ట కారణ కార్యమునకునోడంబడిన వాడగునా? ఆ యుర్యేద వైద్యుడు వాగుచేయుచున్న రోగికి అంగైత్యుకు వైద్య సేవ చేయవలయుననిచో, ఆ యుర్యేద వైద్యునియొక్క సహకారము లేకపోవుటతో రోగికిని అంగైత్యుకును నూడ నష్టముగనా! మఱియు, అంగైత్యు ముద్దులు ఆ యుర్యేద ముద్దులను సహాయమునకు సహాయమునకు తగనా? అదితగియెడల పండిత గోపాలాచార్యులవారి ఆ యుర్యేద కళాకాలలో పరిచేయించుట అంగైత్యు ముద్దు విద్యా స్థాపకుల నడవడిని వైద్య పరిషదువారు లే విమోచనములే? ముద్దుశాస్త్రము నానాటికి అభివృద్ధి చెందవలయుననిచో ఇట్టి అపాంభానముబండరాదు. ముద్దుపరిషదువారు అన్వయించిన అన్వయములు సాధ్యము కాకుండ కాదుటయే యీ సవరణయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. తెలిసియో తెలియకయో వారుచేసిన పాపములు ఇకముందు సమాఖా శాసనముచేతన జరుగకుండ శాసనసంబంధము యుక్త వివేచనతో సద్బుద్ధి సవరణపుటిల్లు నొకదానిని నుపపాదించుటకు సభవారి యనుమతిని కోరుచున్నాను.

రావులవారు రామనాథాచార్యులుగారు.

గౌ. శర్మ గారు యుపపాదనమును రామనాథాచార్యులుగారు ఆమోదించిరి. డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు విషయమున ప్రజలకెంత కలవరకాటు కలిగినదియు ఈసభలో వేరగవచ్చు సవరణము లేదనియు సమాఖా శాసనమును మంజూరు చేయుట డిద్దుపాదనములన్నియు వట్టి కాగితపు ముక్కలవలె నిష్ఫలములయి పోయినవియు చెప్పిరి

గౌ. వైసలూబద్ధి గారు.

వైద్యులమును బలపరచు గౌ. వైసలూబద్ధి గారు వైద్యసమాఖా శాసనమును సమాఖాచేయుట యత్నర సమయముదిరి. అంగైత్యు వైద్యులముల సందివారి వైద్య సేవాకార్య విర్యమానులను క్రమపద్ధతి కడిమిచుండు యీ శాసనమునాదింపబడినట్లును, అంగైత్యు వైద్యుల స్వర్ణక్షణార్థము విన్నాటు చేసుకొనుటకు ఈ శాసనము నుద్దేశించియు, నాను వింటిమి కార్యకరణమునందు మాత్రమే మాట వృధయై యునుపూర్వ శాస్త్రములవైద్య సేవకు జేయుచుకొని నిచ్చగించు సురక్షేతముగా అంగైత్యులకు వైద్యులకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యతనుచ్చుట సేవతయూలోచనమున్నదో, యేయంత వ్యాసులనున్నదో తెలియజేసితి. కావున ఇట్టి శాసనము సత్వరమున సంపూరింపబడుట యుదితము.

గౌ. ఎ. జి. కామయ్యగారు

ప్రభుత్వమువారిపక్షమున మాటలాడుచు, గౌ. కామయ్య గారు మొట్టి మొదట కృష్ణస్వామి అయ్యగారు నివిషయమున ప్రసంగించి డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు శ్రీగర్బుగారి పుర్యువారణను అమీలు చేసికొన వచ్చునని అపుడు వారి విషయమున తగిన వ్యాఖ్యను చూపబడుననియు, ఈ లోపుగా ఆ విషయమున అంతగా విమోచించుట యెరుకని మాదమంది కావలయు నూనించిరి. పిమ్మట జిల్లుకు గుఱించి మాటలాడుచు, ఉపపాదించు ను జిల్లుయొక్క యాశములు తమకు తెలియనీయు, బహు

గా అంగైత్యు వైద్యునితో సంబంధమును కలగజేసి కొనుట సమాఖా శాసన ఆంగైత్యు వైద్యులకైనను అనుచితము కానేరదును విషయమును సేవాయనియు, అట్టిచో, దానికి తమ యత్నంతర మాండగియు తెలియజేసితి. మఱియు, స్వతేజ వైద్యులలో ఎవరు సమర్థుగా నెవరు అసమర్థులు యను విషయము స్పష్టము కాదనియు ఈ విషయమున గౌ. సభ్యులను అవసరమైత మఱి యి త రు య ను క ల సీ యు నుద్దించు చచ్చితి తీర్మానించుచో బాగుండునని కామయ్యగారు చెప్పిరి.

గౌ. రామచంద్రారావుగారు.

ఇపుడు ఆంగైత్యులపక్షమున విషయము ఆ యుర్యేద వైద్యుల ముద్దులసమాఖా శాసనములో నిమిడియున్న దా యునునది. ఆ యుర్యేదవయ్యెమును చేరలేదనుట ఎవరును సందేహించరు. కాని యిట్టివిషయములను నిర్ధారించుట వైద్యులమనములో వ్యాధివారు తెరచున లేదు. నామానగబోషమునగా సేవాయు తెలిసికొనగోరి వైద్యులమనము తాలూకు సమాఖాకర్తలు అనుగగా, ఆరకు 1902 సంవత్సరపుచచ్చు చ్చితి చచ్చులను చూడచునాను. దానినిమాత్రా బ్రటిషు మెడికలు చట్టులలో ఆమాటను ఇచ్చిన అర్థమునకును మనవారుదానికిచ్చిన అర్థమును సంబంధము కనుబడలేదు. ఇట్టివిషయములో ముద్దు పరిషదువారు తొందరపడి వాక్యకరంతకు తమనే తిరిగిసేవై మేకొనితమే నిర్ధారించుకంటె ముద్దువాసుల్యము సంపదితోడకు సలహాచేసివిషయ నిర్ధారణము చేసిచో బాగుండును. ఇట్టిపాపములకు ఎడమలేకుండజేయుట యవసరము.

గౌ. డాక్టరు నాయుగారు.

వైద్యులసాదాముల తిరస్కరించుచు మాటలాడిన సమాఖా శాసన ముపపాదించినవారు దానినితిరస్కరించినా కీదినమును మరలతమతీత్రమును చూపించుకొనుచున్నారనిరి. అట్టి యుడిన ప్రతిన లగ్ని యు అతిక్రమింపబడినది వైసలూబద్ధి కారందగు అసానుకూ యందు నిజమలేదనిరి. ఏ ప్రతిన యు అతిక్రమింపబడలేదనుట ఆంగైత్యు వైద్యులు సమాఖా చేయించుకొనుటకు ఏలవంతయులేదు. కాని సమాఖాచేయించుకొనిన తరువాత నిబంధనల ప్రకారము మాత్రము తమవైద్యు సేవాకార్యములను నిర్వర్తించవలయును. ఆ యుర్యేద వైద్యులను పురస్కరించుకొనుట నిబంధనల ప్రకారమునాన పరిమితము ఆ యుర్యేద ముద్దులమునకు సాహాయ్యము చేయులే? దానంతట యిది నిజమనా? ఆ యుర్యేదవయ్యెములకు శ్రోత్రమందు ఏదైన పాడకట్టికదో దానిని జేయునిధమును సతిశాసనముగా నుంచుకొందును. ఆంగైత్యుల ముద్దులన్న నో ప్రకంచము సంకతుకు దానిని ప్రకటింతురు. ఈరెండు వైద్యులమును ఇంతటి కృత్యమునున్నపుడు, సమాఖా చేయించుకొనిన ఆంగైత్యు వైద్యులకు ఆ యుర్యేద వైద్యునికి తోడ్పడనే? వైద్యసమాఖా శాసనమును నే నుపపాదించినపుడు, తత్సూర్యమున గౌ. డాక్టరు వైసలూబద్ధి గారు నన్నొకటి యడిగిరి. ఆ శాసనమునందు యూనానీ ఆ యుర్యేద వైద్యులమునూడ చేస్తుమి వైసలూబద్ధి గారుడిగిరి. సమాఖా చేయుటకు సమర్థులయిన వైద్యులేయును యడిగితిరి. అప్పటికిని నిష్పటికింకూ దానికి జవాబుగానేలేదు ఈ యుపపాదనమును అంగీకరించి, సవరణపుపద్ధతులను నుపపాదించుటకు ననుమతి నిచ్చినను, ఇపుడు సమాఖా అయిన వైద్యులు చాలమంది రాజీనామాలు ఇచ్చి జేయుచున్నారనియు, పిమ్మట శ్రమ కావలసియు చెప్పి నాయుగారు విరమించిరి.

గౌ. రామయ్యగారు

వైద్య పరిషదువారి యుక్తప్రకారము శాసనమును అన్వయించుటకు విబుధరానయు, నాయుగారి మాటలను నంతగా పాటించరాదనియు, ప్రస్తుతపు శాసనమునందు ఆ యుర్యేద యునానీ వైద్యులములకు అసభి కారుకము లగు చట్టులు లున్నవియు, ఇంతటి యసర్థము లిందులకు మాదగలవని తెలిసికదో వారు గర్భ మెంటువారు ఈకారమునకు ప్రోత్సాహకారమును గడించి యుండ నేరనియు, ఇంతటికంటె ఎక్కుకు చెకుగు స్వతేజు వైద్యులమును సందేహ దనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట గౌ. శర్మ గారు ప్రతికములకు జవాబుల చెప్పిపోవుచుగర్భ మెంటువారియంగీకారమును వ్యక్తపరచిరి. కామయ్య గారికి తమకృతజ్ఞులు తెలియజేసిరి; మఱియు సవరు సభ్యులు సమర్థతాసంబద్ధతా విచారణకొక శాసనము నేక మనసరయి చెప్పిచూయుట సముక్తములయినను, ఈ చిల్లరవిషయములన్నియు పిమ్మటనుమానుకొనవచ్చుననిచెప్పిరి నాయుగారి విషయమై మాటలాడుచు వైద్యపరిషదువారు ఎంతవరకు నాయుగారుమాజమాన్యమునుండి విమర్శలయితే, యంతవరకు ఆ పరిషదు సముక్తమున నుపపాదించియు,

దీని తరువాతి అనుబంధము చేసే చూచుము

విషయానుక్రమణిక.

యధావార్త	2
కుట్రకేసులు, చిత్రపటములు	3
చెన్నపురి-శాసనసభ	4-5
ప్రధానవ్యాసము	
మనశాసనసభ-వైద్యపరిషత్తు	6-7
బిల్లు, స్థానికవాదము	
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రవాదము	8-9
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	10-11-12
చిత్రకథ	13-14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది

బుధవారము

మన శాసనసభ-వైద్యపరిషత్తు.

నిన్నటిదినము సమావేశమైన మన స్థానిక శాసన సభ వారాలోటించిన విషయములలో తాత్కాలికముగా మిఖ్యతమములు యుండునది ఇటీవల దక్షిణ ఇండియానంతయు, దక్షిణ ఇండియానంతయు సని మాత్రమననల, కొంతవరకు హైందవభూమి సంతయు కలంచి నైచిన మన మద్రాసు ఆంగ్ల వైద్య పరిషత్తు వారి తీర్మాన విషయము. శారవ నీయులు బయ్యా సరిసింహాశ్వరశర్మగారును, రామ చంద్రరావుగారును, ఆమంచర్ల కృష్ణారావుగారును వై వైద్యపరిషత్తువారు చేసిన కార్యమువంటికార్య ము ఇకపండు జరుగకుండుటకునై సవరణ బిల్లు లను కొని తెచ్చుటకు సభవారిని అనుమతి వేడుదు రని దేశమంతయు వెరింగియే యుండినది. అదే విధముగా వీరు మువ్వరును ఒక్కరి తరువాత నొక్కరుగ తమతమ యువక్రమములను సభవారి యెదుట నిడిరి. ఈసందర్భమున శారవనీయు సభ్యు లచే జేయబడిన యువన్యాసములు అన్నిసంగతుల ను దావరములేక వెలువరచునవి యయ్యెను. ఆట్లు చేయునప్పుడు చేసిన వాగ్దానములు నేడు వైద్యపరి షత్తును బంధించుటకు కువాదమును మును ననిడి కాబోలును శా॥ శర్మగారు ఆట్టులానే కల యొక సాత్వ్యంబు నగు కర్ణమును కనుకరచిరి. ప్రభుత్వమువారు గాని లోకలుబోధులు కాని ఆత్మ నాధారముచేసికొని స్వదేశీపద్ధతి వైద్యాలయము లకుగాంటుల నియ్యకపోవచ్చునెమో యను నను మానముననే "ఆస్పత్రి" మున్నగుపదముల నిర్వచ నము జాగ్రత్తగాచేయబడినదని సూచించిరి. డాక్టరు వైద్యులబ్లిక్ గారు నిగర్హముగా ప్రసంగించుచు దేశములో బహుళసంఖ్యాకులగు ప్రజలు ప్రాచీన ములును దేశజనులును నగుపద్ధతుల ప్రకారము రుజుబాధితులకు చికిత్సచేయుచుండు వైద్యులనే యుపయోగించుకొను చుండగా విజాతీయ మగు పద్ధతి నకలంబించు మిక్కిలై వైద్యులకు కత్తు పాతము కనుబడిచి వారికి ప్రత్యేకము హక్కులు కలిగించి అందులోను స్వదేశీవైద్యులను నను ముట్టరాకు నా మాలకాకి యని తృణీకరించు హక్కును నిచ్చి వారిని అంత్యజాలవలె మనుభర్మ శాస్త్రము ననుసరించికాక నవనయగు రిజిస్ట్రేషను ఆట్లు ననుసరించి ముట్టరానితెగలో చేర్చు సభికార

మిచ్చుట ఏటిన్యామో ఏటిరాజీయ దూరదృష్టి యో తెలియవరచ వలసిన దని ప్రశ్నించిరి. తానెం తో స్వశాఖాభిమానముతో గారాబముతో వెంచి పెట్టేసి ఇత బలవంతము చేసిన ఆట్టును తన యుద్దేశములకు భంగమొనర్చు దీక్షతో గావనియ సభ్యులు సవరణతెచ్చు చున్నారను హృదయ పరితాపముననే డాక్టరు నాయరుగారు వీరికి ప్రత్యుత్తరముగా చేసిన యువన్యాసము నందలి ప్రకాశివాక్యములు సంపూర్ణ సమకుచిత హృదయుల తల్లడింపులను వ్యక్తపరచు చున్నవి గావున గమనింపదగి యున్నవి రిజిస్టరుచేసి కొన నిష్పములేని వారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కల దట! రిజిస్టరు చేసికొనుమని ఎవ్వరిని నిర్బంధ పెట్టుట లేదట! ఎంత యా దా ర్య మి! ఇట్టి యుదారులు నాయరుగారు రిజిస్టరుచేసికొనిన వారికి విశేషించి ప్రత్యేకపుహక్కు లుండవలెనని ఏల ఏర్పరచిరో అనేకులు రిజిస్టరుకాక స్వాతంత్ర్య ముచే నిలిచిపోవలె ననుట నాయరుగారి మాత్రము మే యగునెడల నింత ఫలవిహీన కార్యమునకు నీ రేల రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు వారియొక్క కాలమును ప్రజల యొక్క ద్రవ్యమును వృథచేసి ఈ ఆక్టును చేయించి స్వధర్మదూరులయ్యిరో ప్రజలకును ప్రభు త్వమువారికిని వివరింప వలసి యుండును. ఇంకను వీరి విచిత్రతచిత్తము మాచమనరులు విన వలసి యున్నరు. ఆయుర్వేదవైద్యులకు గాని యునాని వైద్యులకు గాని పాశ్చాత్యవైద్యుల తల తోడ్పడ వలె నని యడుగు చున్నారు. ఇట్టిప్రశ్న శాస్త్ర విచార స్వభావము నెగిన పని జడి పిల్లకాయ యైనను వేసియుండ నోపడు. స్వశాఖాభిమానము డాక్టరు నాయరుగారిని నింతటి శోచనీయ స్థితియం దిడునని మేమెన్నడును తలంచలేదు. వారికి ఆయు ర్వేద వైద్యుల విజ్ఞానాదికము గాని ఆయుర్వేద మొకగొప్ప శాస్త్రమనిగాని తెలియదనియందమా యైన వాకే యెందరనో ఆయుర్వేదమహాపండితు లను జేనిత మంతయు ఆ శాస్త్రమున గడిపి శార వాలంకృతు లయిన వారిని చూచి యుండునట్లు చెప్పుచు పాశ్చాత్య వైద్యులు ఆయుర్వేద పద్ధ తిని హీనముగా చూచుటకు అట్టివారి యజ్ఞానమే కారణము గాని మరి వేరు కాదని నక్కానించు చున్నారు. మరియొకచోట డాక్టరు నాయరుగారు సుశిక్షితులను రిజిస్ట రయినవాడును నయిన వైద్య పట్టభద్రులగుతనకు ఎవటి వాని శక్తితిగతులు తెలి యనప్పుడు ఆతని విజ్ఞానమంతయుని పరిమితి ఏర్పడ నప్పుడు అట్టి ఎదుటివాడగు ఆయుర్వేద వైద్యు నకు సాయముచేసినయెడల ఆట్లు జోక్యము పుచ్చు కొనునుగాని మరియేమియు ఆక్రమన తొందర లేదని చెప్పుచున్నారు. ప్రస్తుతస్థితిలో ఆయుర్వేద వైద్యగణముయొక్క విజ్ఞానమునకు ఇది పరిమితి ఇది పరిమితిగాన. అది ఎవ్వరును నిర్ణయించి యుండ లేదు. కాని అందులో ప్రతిభావంతు లెందరో యున్నారని డాక్టరు నాయరుగారే చెప్పుకొను చున్నారు. అట్టి సందర్భమున వానినందరిని సుశిక్షు తులుగా రనుటకును వారిలో సాంగత్యము కూడ దనుటకును దేశీయపద్ధతుల వాసనయే యెరుంగని వైద్యపరిషత్తువారికి గాని డాక్టరు నాయరుగారికి గాని జలుముతప్ప మరియేమిదుధికారము కలదో యెరుంగ కోరుచున్నాము. డాక్టరు నాయరుగారు

ప్రభుత్వమువారిని కూడ బెదరింపజూచి యుండుట చిత్రములలో చిత్రము. ఆక్టును సంస్కరించుటకు తేబకనుండు బిల్లులు లేవచ్చునను నుపక్రమమును ప్రభుత్వమునా రంగీకరించునెడల దాని ఫలముగా తొందర కలుగుననియు ఇప్పుడు రిజిస్టరుచేసికొనిన వైద్యశిఖామములు రాజీనామా లిచ్చి వేరుపడి నిలుచునారగుదురనియు సంత్యసంక్షేపమును తెలి యజేసిరి. అయ్యా పాపము! డాక్టరు నాయరు గారి బెదరింపులుగూడ ప్రభుత్వమువారిని కదలించ లేకపోయినవి. పౌరుషము చూపి నాయరుగారును నారి శాఖాబంధువులును రాజీనామా నిత్తురా? అప్పుడు వైద్యపరిషత్తు బాగుపడగలదు. శా॥ శర్మ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చెప్పినరీతి డాక్టరు నాయరుగారి నాయకత్వము లేక పరిషత్తు ఇప్పుటి కంటె ఇక్కువత్వ ప్రికరముగా పనిచేయు గలదు. నాయరుగారికథ ఇంతటితో వదలుదము. శా॥ శర్మ గారును రామచంద్రరావుగారును ఆమంచర్లకృష్ణా రావుగారును మువ్వరును అగినవస్థయై ఇచ్చుచు క్రొత్తబిల్లుల ప్రవేశమునకు కామభ్యంతరము చెక్కు టలేదని తెలుపుచు శా॥ కార్మ్యగారు ప్రభుత్వపక్ష మునచేసిన యువన్యాసవిషయములకు విమర్శింప వలసి యున్నాము. ఇప్పుటి మెజిక్లో రిజిస్ట్రేషను ఆక్టుకింద వైద్య పరిషత్తు వారి తీర్మానముపై లిప్సీలు గవర్నరు గారికి నుండుట చేతను కోర్టుల కప్పీలు లేక పోవుట చేతను ప్రభుత్వముగా రెం యభిప్రాయమును నిచ్చుటకు నీలులేవనిరి. అప్పీలు వచ్చి నప్పుడు నిష్పాక్షికముగా విచారింప లకు ననియు తెలిసిరి. శాసననిర్మాతలును రాజ్యకార్య నిర్వాహకులునునగు నుత్తమాధికారులకు అట్టి అధికార మిచ్చుటచే ఇట్టి సందిగ్ధము లేదు చున్నవి. ప్రభుత్వపువారి యభిప్రాయము ప్రజకు తెలిసి మానసములు చల్లపడ వలసిన సందర్భము లలో గూడ ప్రభుత్వమువా కి అభిప్రాయ మిచ్చు టకు స్వాతంత్ర్యము లేకపోవు చున్నది. కావున అప్పీలు అధికారము గవర్నరు లాదిగా గల వారెంత తక్కువ పెట్టుకొనిన సంత ముంచి. వైద్య పరిషత్తు తీర్మానము న్యాయస్థానములలో వివరింప జడగలదేని ఇట్టి ఇక్కట్లులు దక్కటేకాక పరిషత్తు వారికిని జాగ్రత్తి యుండును. ఈ విషయమును మా ప్రతినిధులును ప్రభుత్వమువారును నాలో చితురుగాక యని కోరుచున్నాము. శా॥ కార్మ్య గారు ప్రశంసించిన రెండవ విషయము గమనింప దగియున్నది. తాము బిల్లులను ఎదరించుట లేదట గాని ఆయుర్వేదపద్ధతి సంగతి బిల్లులలో నమూనా కావలసియుండు నెడ ఆయుర్వేద పద్ధతి యిట్టిది యని నిర్వచనము లేక వ్యవహరించుట కష్ట ముగా నుండునట. ఆయుర్వేద వైద్యునకీ లక్షణములు లుండ వలయు నని ఏర్పడుట యవసర మట! ఈయంశములకు నిర్ణయించుటకు నను కూలము కలుగజేసికొని యొక సమావేశ మొన ర్చుట తగియుండునట! ఈ కుభిప్రాయములతో నేకీ భవించుచు రెండో యంతురని మేము నమ్ముజాలము. కాని యీ యభిప్రాయములను కార్య రూపమునకు దెచ్చుటలో మాత్రము మిక్కిలి జాగరూకతతో మెలగవలసియుండునని హెచ్చరిం చుటమాకు ధర్మమని తోచు చున్నది. నట్టి ఆంగ్ల వైద్యప్రాధుల సమావేశ మేమియు చేయజాలదు.

ఆయుర్వేద వైద్యుల ప్రతినిధులను శిష్యులను సేయుదురు. ఆయుర్వేదము మాత్రముతో నిలిచినను పొసగదు. యునాని వైద్యుల ప్రతినిధులను చేర్చవలసి యును. ఈ ప్రతినిధులను జల్లావసున వారిలోవారియొక్కతో నిర్ణయింపవచ్చును. ఆయా పద్ధతులలో నింతజ్ఞానముండిన గాని చాలదని యీ ప్రతినిధులచే తీర్మానము చేయింపవచ్చును. ఆ తీర్మానానుగుణముగా తగిన కమిటీలచే విమర్శనలుజరిపి వైద్యులను ఆయాపద్ధతుల క్రింద సుశిక్షితపద్ధతులతో చేర్చి నిజపుర చేయవచ్చును. ఇది మాకు తోచినపద్ధతి. ఇట్టిమార్గమేయవలంబించినం గాని స్వదేశీపద్ధతుల పక్షావలంబకులకు బిల్లులు విచారణకు వచ్చునట్టికి తగినవట్టు చిక్కకపోవచ్చును. కావున తగిన వారాలోచించి పనిబూనుదురుగాక యి సమ్మతము.

గౌరవ పంచాయతులు.

పంచాయతుల నిర్మాణమువిషయమున నిన్నటి దినము మన శాసన నిర్మాణసభలోని ప్రతినిధి సభ్యులు గా|| కేశవపిల్లగారి యుపకృమముమీద మిక్కిలిగట్టిగా పోరాడిరి. పిల్లగారు పంచాయతుల బిల్లుండవలెనని తీర్మానించుటకు అధికారాధికార సభ్యులతో జేసినసంఘము కొక్కటిని నియమింపవలసిన దని సలహాచేసిరి. అందుమీద తక్కిన అసభికారసభ్యు లొక్కరివెంబడి యొక్కరుగా లేచి ఇటీవల ఇండియా ప్రభుత్వమువారును స్థానిక ప్రభుత్వమువారును పంచాయతుల విషయమున చేసిన తీర్మానము లెంత యసంతృప్తికరములుగా నుండునదియు స్పష్టముగా తెలియజరచిరి. అధికారాధిపత్యమును తీసికొనుటకు మారుగా ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను అనుమానముతోను నవిశ్వాసముతోను చూచుచున్నారని కేశవపిల్లగారే మొరపెట్టిరి. తక్కిన ప్రతినిధి సభ్యులు అసభికారుల యధిపత్యములను తీసికొనకపోవుటయు ప్రతినిధులలోగల అట్లు మాత్రముతో తనివి నందుటయు ప్రభుత్వమువారు మిక్కిలి పరిమితాలోచనలతో ప్రవర్తించి రని తెలియజేయుచున్నవని నూచించిరి. అందులో గా|| కె. రామయ్యంగారువారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి పంచాయతీ యుత్తరువు మొత్తముమీద పనిని సాగింపగలది గాదనియు సచ్చటనైనను సాగించుటకు వీలున్న ఘోషల ఆపంధ యననుకూలములను దెచ్చిపెట్టనది గానున్నదనియు ఖండించిరి. ఇట్టి పంచాయతులను గురించి ముచ్చటించుచు ఆ పంచాయతులకు గ్రామ మునసబు అధ్యక్షుడుగా నుండుటచేత నట్టి పంచాయతులు మేలచేయుటకు బడులు కీమచేసుకలవని వక్కాణించిరి. గా|| రామానుజాచారి గారు పంచాయతులను మనము కోరుటలో ముఖ్యోద్దేశము అనవసరముగా ప్రజలు కోర్టుల కెక్కకుండ చేయవలయుననుటయే యగుటచేత నట్టి యుద్దేశమును ఫలనత మొనర్చుటకు తగినశక్తులు పంచాయతులకు నీయబడని యప్పుడు పంచాయతులవలన లాభ ముండజాలదనిరి. అట్టి పంచాయతులయెడల ప్రజలకు నుత్సాహము గాని గౌరవముగాని రెండును నుండవనియు విశదపరచియుండిన బాగుండునని మాకు దోచుచున్నది. గా|| శివస్వామి అయ్యగారు ప్రభుత్వము వారి పక్షమున నుపన్యసించుచు ప్రభుత్వమువారు కలెక్టరుల నాలోచించినారనియు లోకలుబోధుల ఆకు ననుసరించి మూడు వేల జన సంఖ్యకు పై బడిన

గ్రామములలో నెల్ల యూనియనుపంచాయతుల కేర్పరచ నున్నారనియు నేటి వద్దటి ననుసరించి ఇప్పుడు 40 యూనియనులునుచోట 4000 లో 5000 లో యూనియనుల తేర్చుకుననియు ఇదివరకు యూనియనుల కుండిన లోపములను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించినారనియు డిసెంబరు 1912 వేషము కమిషనువారు పంచాయతుల కేర్పరచుటలో మిక్కిలి జాగ్రత్తతో మెలగవలసినదని వ్రాసి రనియు తెచ్చి కేశవపిల్ల గారి యుపకృమమును వెలికించిరి. కలెక్టరుల నాలోచించిన ప్రజాప్రాయము నాలోచించిన ట్లగునని యెవ్వరైనను భ్రమ చెందుదురని శివస్వామయ్యగారు తలంచుట యాశ్చర్యకరము. మూలాధారములు చక్కటి దూరదృష్టితో వేయకపోవుచున్నా డి యేమియు ప్రజాప్రతినిధులు ఉద్దేశించు చుండగా విమరద లుండుచోట వైదువేలగునని గా|| శివస్వామి అయ్యగారు రూపంప జూచుట వారికి మూలపద్ధతిన ముగియునా లేదని నూచించుచున్నదే కాని పనువాంలప నమ్మకముపుట్టించుట లేదు. ఇక డిసెంబరు 1912 వేషము కమిషనువారి తో జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించవలెనని వ్రాసినారని తెచ్చిన వాదము ఎట్టి వారికి చిరునవ్వును పుట్టించకమానదు. శివస్వామయ్యగారు వాదముకొరకు వాదముచేయుచున్నారనుట బయటపెట్ట యుండజాలదు. కాని వీరింతవట్టుదలతో ప్రభుత్వము వారిపక్షమున వాదించినను గా|| ఉపాధ్యక్షుడు సర్ హార్వల్ల పూ అయ్యగారు లేచి పంచాయతులకు న్యాయ విచారణాధికారములను హెచ్చుగా నిచ్చునుద్దేశముతో నొకబిల్లునుపెట్టి నాలోచించుచున్నామని నుడువుట సంతోషకరము. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశములను గురించి యధికార ప్రతినిధులు తప్పటి ప్రాయ పడి యుండుటకు తాము చి.తించుచున్నామని తెలియజేయుటయు సంతృప్తికరమే. ప్రభుత్వమువారు పంచాయతీ యుత్తరువు మంజూరు చేయునప్పుడు పంచాయతులకు న్యాయ విచారణాధికార మిచ్చువలయుననుద్దేశముండలేదనుట స్పష్టము. గావ్యములో ప్రబలి విచున్నచే నేటి కాయుద్దేశము జరిగినది. ఇందు అధికారాధిపత్యము వినివయడల మా ప్రతినిధులు చేయు సలహాలు మరికొన్ని యొసను ప్రభుత్వమువారికి నచ్చవచ్చును. ఈయాశంకలవారయయే గా|| కేశవపిల్లగారి తీర్మానమునుదెచ్చిరి. అట్టితీర్మానమును నంగీకరించుట జరిగిన సంగతులను బట్టి చూడ ప్రజలకు న్యాయ మొనర్చుట మాత్రమయి యుండ గలదు. కాని నేటి దినపు సభలో సభవారి యందు ఆర్థభాగ మొక వైపున మరీ యర్థ భాగము మరీ యొక వైపునను సభిప్రాయ మీయగా సభ్యుడును తనప్రత్యేకశక్తిని వినియోగించి గా|| కేశవపిల్లగారి తీర్మానమునకు స్వతంత్రముగా సభిప్రాయ మిచ్చి ఆ తీర్మానమును త్రోసి వేసి నట్లు విరుటకు మిక్కిలి చింతిలుచున్నాము.

డాక్టరు జే. సి. బోనుగారు.

సుప్రసిద్ధులకు మక పోకృతికాత్రుపండితుడు డాక్టరు జే. సి. బోనుగారు కలకత్తానగరమున 18 వరిశ్రమకునంది యచ్చిన యుపన్యాససారాంశమును తిత్తివార్తలలో మాచదువులు అనూకొంపూలగును. పోకృతి కాత్రుపండిత పోపంచున నూడనొక విధమున వర్ణరథేకము కలదనుట ఆ యుపన్యాసమునలన స్పష్టముకాగలదు. బోనుగారు కవివెట్టిర విషయమును రాయల్ ఏషియాటిక్ సంఘమువారికి బంపుట యు సచ్చట నొక ఉన్నాభ్యుపేక్ష దాని పరిపంపత్సరముల కాలము తొక్కిపెట్టుటయు నీలోతగ నదేవిషయమును అచ్చటివాడే తాను కవివెట్టినదిగా పోకటించుటయు జరిగినదని చెప్పినవిషయములను జనువునప్పుడు మానవు డెంతటి కార్య

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి సెయిలింగు క్లబ్బు:—కేపు సాయం కాలము 7.30 గంటలకు క్లబ్బు ముగిసినది. ఈ సంఘము వారి సాంత్వనికోత్సవము జరుగును.

శ్రీజయపూరు మహారాజాగారిరాక:—నేటి ఉదయము 7-20 గంటలకు శ్రీజయపూరు మహారాజాగారుక సైన్యము త్రెయినుగా నెంట్రియస్తేషనువద్ద వచ్చిరి. వారి వ్యట యొక 10 ది రోజులు ఉండెను.

శ్రీ గవర్నరుగారు:—శ్రీ గవర్నరుగారికి ఒట్లు జబ్బుగా నున్నందువలన నిన్నజరిగిన శాసననిర్మాణసభ సమావేశమునకును సాయంకాలము జరిగిన స్పష్ట జరకల వాస ర్మముగారి ఆరోగ్య ఉపన్యాసమునకును అభ్యుత్సాహముండ లేదు.

చెన్నపురి క్రైస్తవ కళాశాల:—విచ్చే శుక్రవారం 12వ తేదీ సాయంకాలము 7 గంటలకు క్రైస్తవ కళాశాల బ్రాఫెసర్లు కొత్తగా బి. ఏ. పాక్షులో కృతాంత్రై కావ్యకేమలలో గ్రంథము పుచ్చుకొను విద్యార్థులకు విందు జేయదురు.

వైద్య విద్యార్థులకు విందు:—శుక్రవారము 26వ తేదీ సాయంకాలము 7 గంటలకు చెన్నపురి వైద్య కళాశాలాధికనములో యా కళాశాలాసంఘమువారు కొత్తగా వైద్య పరీక్షలలో కృతాంత్రైకవానికి విందు జేయదురు. ఆహారము స్పష్ట జరకల వారుమొదలుగాను అభ్యుత్సాహము వహించుదురు.

రైలుపట్టాలతప్పి పోవుట:—ఒకవిశేషపట్టు వ్రాముచున్నాడు:—ఫత్తెల్లకం బరంపురముల మధ్యన గరవల బండి ఇటీవల కట్టాలనుండి తప్పిపోయినది. ఇంజనుకొన్ని బండ్లు విరిగిపోయినవి. ప్రాజాపామును కలుగలేదు. ఇంజనునుపు వానికి దెబ్బతగిలి ఆనుపల్లెలో నున్నాడు. రయిల్వేకంపెని వారికి చాలావ్యయగలిగినది. ప్రయాణీకులకు బండ్లు మార్చి తీసికొని పోవుచున్నార. వ్యయము చాల అధికముగానున్నది.

ములకైనను స్వాభిమానముచే నొడిగట్టుకుగదా నును తీర్మాన మందరకును దోచకపోయి. ఎల్లైకేమి బోనుగారి తరువాతి పరిశోధనలను వారి ఫలములు ఇంగ్లండు ఆమెరికాలలోను ఇతర పాశ్చాత్యదేశములలోను వారికి కీర్తిగడించి అనేక లక్షమందితులను వారిస్తే సేతుల నొచ్చి మైందవర్గాని హిందీ పత్రికాదంతుల పరిశోధనల విజ్ఞానాభివృద్ధికి ఆమె ముఖ్యముగా వైద్యవిజ్ఞానాభివృద్ధికి శత్రుసరములని పాశ్చాత్య పరివీణులచే నంగీకరింపజేసినది. అంతటి కష్టములకు నడు రొడ్డి ఇంతటి యశస్సును గడించిన జే. సి. బోను గారుండ వీరివలెనే బ్రాహ్మకులగు బి. సి. రాయ మున్నగు వారు నుండ వీరెవ్వరును మాప్రభుత్వమువారికి తెలుసుకొని తామి కాత్రుపండితకాలమాధ్యక్షతకు పరికరాకాశ్రుట వి త్రిముగా దోచుచున్నది. మా రాజసాం కళాశాలలో ఈ ధ్యామునుగానుండి విద్యార్థిభాగికారత్వమును గడించి ఆ చుట్టకు ప్రతిభావతు డనుమించుకొనకపోయిన డాక్టరు బోనుగారు కాలవినద్యివారక! ఏమి మైందవు. ప్రతిభకు పరీభుత్వమువారంగీకరింపకున్నారో? వారే విశదపరచవలసి యుండును.

శ్రీయ్యత ఇ. డి. వాచాగారు.

మహారాజుకి చెందియుండిన గౌరవముల్నియు కృప కృమముగా శ్రీయ్యత వాచాగారికి చెందుతుంటు మిక్కిలి సంతృప్తికరము. రాబోవు దేశము మహాసభావ్యవ సుఖాధ్యక్షతము బొందును నగరసాలక సంఘసభ్యత్వము బొందు నగరసాలకుల పక్షమున బొందును శాసననిర్మాణసభ లో సాగితిరిధ్య సభ్యత్వమును నన్ని గౌరవములును వాచా గారు వడసియుండుట వారియెడల నారాధ్యాయునకు గల విక్వాసమును వ్యక్తపరచుచున్నది. వాచాగారు తిరుగుగల రాజ కీర్తివిజ్ఞానమును చంఖ్యముగా తాము నిరంతరము పాటుపడి సంపాదించియుండు నార్థిక విజ్ఞానమును ఇదివరకుంటె నెక్కువగా వినియోగించి ఇదివరకు కంటె బలవత్తరముగా జేకపోతుంటు దోడ్పడుటకు వారికి సంపూర్ణావకాశము కలుగును గాక యని కోరుచున్నాము.

విరోధా మహా సంగ్రామము

బల్లెరియాకు ఆయుధసామగ్రిలు గల గంగను పంపుట.

మధ్యధరా సముద్రమున జలాంతర్గాములు నిత్రమండలియందనౌకలు తరుముట.

బాల్లికు సముద్రమున యుద్ధనౌకలు.

శత్రుసేనల పాపతర్కియ నంతకు వశపరచుకొనుట.

ఇంగ్లండు

యుద్ధమునా నోచుట.

లండను నవంబరు 23:- కామన్సు సభలో మార్కెట్టా గార్లు చెప్పిరి- యుద్ధముననోచు మూలమున గెం లకు మాత్రము వచ్చెను. కూలితరకము లెక్కువగా యుద్ధమునబట్టిమాడ నీమొత్తము చిన్నదిగా గనబడుచున్నది. ఈయుద్ధమునకున కందరును చందాల నిచ్చుటకు చేయుటకుగాను నూటికి గె వంతున వడ్డీగలిగి ఒకపా నుగాని అంతకంటె నెక్కువవిలువగల పత్రముల సమ్మజాతు లుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఈపత్రములు అసలుసామగ్రియకు మార్పుకొనవచ్చును కాని ఆరుమాసములవరకును వడ్డీ నుట్టును.

లెక్కనమాండరు ఆస్థానము హిందూనాగారిమరణము.

లండను నవంబరు 23:- గంగరక సంఘము అక్టోబరు నెలలో వీరిని ఆంధ్రప్రదేశ్కు బట్టకొనిరి. వీరు హాల్లో మృతిచొంది రుకొనిరికాని వీరివిషయమున నిటీవల చెరిసిన విషయముల ననుసరించి వీరుహాల్లోకి వీరికొనిపోవడకయే జర్మ వీరారణే నుడిచియుండినది తెలియుచున్నది. వీరికి జబ్బుచేసి సంధించియుండగా వీరిని చీకటిలో వీరికొనిపోవుచును బ్రిటీ షువారివైఖలు వచ్చుచున్నారనుకొని యిక్కడ జర్మనీయు లున్నారు మీరు రావద్దని ఆతిథులొచ్చించెను. ఇందుకొరకు వీరినికట్టించి యుద్ధమునకు పాకినో గాల్చి బెల్జియం లో పూడ్చిరి.

కాటింగ్టులోని సాకాదళ గమనికలు.

లండను నవంబరు 23:- సి. మి. గె. జెట్టు క్రింది లెంతివార్త వచ్చెను -

లండను నవంబరు 23:- కాటింగ్టునందలి నౌకా గమని కల విషయమున హెల్సింగ్ బర్న్ హార్బర్లో అను ప్రతీక యొ క్రింది విషయము వాగ్ధియుచున్నది. బ్రిటీషువారి డ్రెడ్జిలు లును, క్రూసర్లును, టార్పెడో నౌకలును అంతర్గాములను స్కో మీరుగ పోయెను. పొంగిలమున పెద్దపెద్ద యోధులు నిలిచి యుండెను. టార్పెడో నౌకలును అంతర్గాములును పొల్లిక్కు సుదగ్గరనుండు నుండితమకు బ్రకటించెను. జర్మనీయుల కూర్చుండు 20 డ్రెడ్జియులు ఈ వడంతులను విని స్కోకు పోయెను. బ్రిటీషువారి యుద్ధపుటోడలు గనబడగనే వెనుకకు మరలిరచ్చెను.

మధ్యధరా సముద్రమునుండి శత్రువుల

యంతర్గాముల పాపదోషము.

లండను నవంబరు 23:- సి. మి. గె. జెట్టు క్రింది వార్త వచ్చెను. మధ్యధరా సముద్రములో నున్న యంతర్గాము లను బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి, ఇటాలియానాల యుద్ధపు టోడలు తరుముచున్నవి. వీరి ప్రయత్నములకు ఫలితము కలుగకుండ యుండలేదని మెస్సినోలోను ప్రతీక ముట్టాలోనినిలేఖకుడు చెబుచున్నాడు.

ఒక సివిలు దావా.

లండను నవంబరు 23:- సాఫీగానున్న ఆతన హో లుకార్నెర్ కంపెనీవారు హాబర్ను ఆంగ్ల దేశపు నౌకల పంపినవరుల మూలమునకు ఇంగ్లాండులో దావాచేసిరి. సర్ సామ్యూలు ఇవాన్సుగారి కేసును విచారణచేసి కొట్టిచే సిరి. చీవాలోని ఆయాదేశముల రాయబారుల కార్యాలయ ములో నమోదుచేయబడిన ఆయాదేశముల వర్తకసంఘము స్వాంత్ర్యప్రశ్న ఈ దావాలో కలిగినది ఈ వర్తక సంఘము తలసరిదేశమును వాదన జరిగెను. ఈ సంఘమున భాగ స్వాములగు జర్మనుల సాత్తు దొరతనమువానికి చెందిపోవుచు ఆంగ్లేయుల హక్కునుగూర్చి యుద్ధ మారంభమైన పిమ్మట ఆంగ్లేయులు భాగస్వాములుగా నుండలేదని రుజువు కావలె నని న్యాయాధికారి తీర్మానించెను.

మరణము.

లండను నవంబరు 23:- సర్ ఎలెజుయగు గారును ఆ డ్మీరలు జాను రెయసుగారును మృతినొందిరి.

మధ్యరానము.

లండను నవంబరు 23:- ప్రతి దినమున మధ్యమున వి క్రయించు కాలపరిమితిని మరల తగ్గించుటచే వర్తకసంఘముల లో కలవరము కలిగినది. గత రెండు దినములను రి వభలు జరి గినవి విలుధారము గాన పార్లమెంటు ప్రజులభటలో లాయెకు బాడ్జి గారికి తెలిపిరి. లివర్పూలులో జరిగినట్లే కొంత ఆరుభవ ము కలిగిన పిమ్మట యుద్ధపు మొక్క ఫలితము కలూలగును. యుద్ధ కార్యములను శ్రేష్ఠముగ నొనరించుట కీకానన మరసర ము అని లాయెకు బాడ్జి గారనిరి.

గ్రీసునౌకలు.

లండను నవంబరు 23:- గ్రీసుదేశపు నౌకలను ఆంగ్ల దేశపు శత్రువులలో నిశాధించలేదు. గ్రీసుదేశమునకు నౌకలను పోనియరాడదని మేము తెలుపియున్నాము. అట్టి యుద్ధము చే మిము నములాలేదు. అది విదేశకార్యాలయమువారు ప్రక టించిరి

ప్రాస్తు

జర్మనీయుల ప్రకటనలు.

లండను నవంబరు 23:- జర్మనీయుల ప్రకటనలలోని యధృతములను సర్ జాన్ ఫ్రెంచివారి తమ ప్రకటనలనుండు నిరూపించుచున్నార- నవంబరు 20న తేదీని ఇప్పేనునుండి జానీప్రేమ బోవు నినువదారిమీద నున్న బ్రిటీషువారి స్థానము వద్ద నౌక మునుగని పేల్చితి మని జర్మనీయులు వాగ్దాసిరి- ఈ యందుగని మనకందకమునకు ముందు చాలదూరమున పేల్చిరి- మనకేమియు నవ్వము కలుగలేక- ఇందువలన గలిగిన గోయియొక్క ఇరుపార్శ్వములను ఆక్రమించితిమి. అక్టోబర్ 23న తేదీని జర్మనీయులకుగలిగిన నష్టమునుగూర్చి జర్మనీయులు తాము లానిననువైర్పతియుడే జరిగిన యుద్ధమున తప్పి అంత యెక్కువనష్టము గలుగలేదని చెప్పి మోసపుచ్చుచుండిరి. కాని వారు లానిన కాగ్నేయులకు మనవై బడిరి.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచివారిలేఖ

లండను నవంబరు 22:- గత కొలదిదినములందు మన ఫిరంగులు శత్రుకందకములలోని వివిధభాగములపై నిరా ఘాతుకము ప్రయోగించబడినది. లాన్సెటర్లమునకు, ఆర్మెం టీన్సుకుతూర్పునకు, ఇ. వెసుకుకు తూర్పునందును శత్రువులు ఫిరంగులనుబ్రయోగించిరి. నవంబరు 19న తేదీని మనకందకము లందు జర్మనీయుల విమానమొకటిగెగిరి. మాలిము నుండు పేల్ చుకును పట్టుకొనబడిరి. విమానము చెక్కుచెదరక యున్నది. అని ఫీల్డుమార్షల్ సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు చెబుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 23:- పారిసు-ఆర్మెం, ఫ్రాంకెనీ, ఆల్సీసులందు ఫిరంగుల యుద్ధమున ఆగ్లేసునందు ముందు గనుల యుద్ధమున జరిగెను నవంబరు 17న తేదీని కర్నానది మీద బల్లెరియావారి ఫ్రెంచి వారు వెనుకకు గొట్టి రి. మరుచటిదినమున మరల పోరాటము పొంగింధనుయ్యెను. 15న తేదీని బ్రిటీషువారు గల్లీపోలో నౌకకందకమును హం బులుండు స్థానమును బట్టుకొనిరి. ఫలిత కారములన్నియు ము ధము లయ్యెను. అని ఫ్రెంచివారు ప్రకటించిరి.

బెల్జియాలోను ప్రాస్తులోను వైమానికుల పోరు.

లండను నవంబరు 24:- పారిసు-బెల్జియాలో రెండు జర్మనువిమానములు నేల చూల్చుబడినవి. రీమ్యునర్డ్ రెండుశత్రు

విమానములు తలక్రిందు చేయబడినవి. సాఫీగాను ఆగ్లేసు నొద్దను రి విమానయుద్ధము జరిగినది. రి విమానములు జర్మ ను సేవాధ్యక్షుననే కూలిరని. మరియొకటి భస్మమైనది. ఇంకొకటిదగ్గమైనది

రుష్యా

రుష్యాచక్రవర్తి బడెస్సాకు వచ్చుట.
లండను నవంబరు 23:- పెట్రోగ్రాదు- రుష్యాచక్ర వర్తి గారును యురగాజా గారును బడెస్సాకు దర్శనిమిత్తము వచ్చిరి- వారు సైనికులను యుద్ధపుటోడలను బరీక్షించిరి.

రుష్యావారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 23:- పెట్రోగ్రాదు- సేవాముఖము నందంతటను చిన్నచిన్న పోరాటములు జరిగెను. జర్మనీయుల కావలి యోధుల రుష్యావారి టార్పెడో నౌకలు ముంచెను. ఒక యుద్ధగోళియును 19 భటులును పట్టునడిచి. అని ప్రకటించ బడెను.

సెర్వీయా

సెర్వీయావారి రాల్చీచియాకు బోవుట.
లండను నవంబరు 23:- బ్రిటీషు ఫ్రెంచివారిల యు ద్యోగియులు సాంటావ్రోటావద్ద యుద్ధము చేరి మోటారు బండలో ఉత్తర యెపిరనునకును సెర్వీయావారు ఆల్బేయాకు ను బోవుటకు తమ ప్రయత్నములనుజేయుటకై పోవుచున్నా రని లోక్లాంజ్ గరు వ్రాయుచున్నది.

సెర్వీయా యుద్ధము.

లండను నవంబరు 23:- ఏథెన్సు.- సెర్వీయావారు మరల క్రూము ప్రతిపుదారి నాక్రమించి బాబూ నాకును యెద్దకును సేవకు పహాయము సేయు వెస్తువును. ప్రస్తు తము దేశస్థితి ఆందోళన కరముగనే యున్నది. కాని సెర్వీ యాసేన విరుద్రదనముగ వెనుకకు దక్షిణభాగమునకు వెళ్లు ట క్రొకను అనకాళికు దాటిపోలేదు. ప్రియుకునుండి సెర్వీ యా దొరతనమువారు చివ్రామితుగా మొనాస్టీరుకు రావ న్నారని సభలోని కావరద్విక గ్రీసువారు చెప్పిరి.

ఉత్తర సెర్వీయాలో యుద్ధము.

లండను నవంబరు 23:- పిజుకు-ఈ యుద్ధములో విజ యము కలిగినదని సెర్వీయావారు ప్రకటించిరి. గయలోను వెలికపల్నాలయొద్దకు విభున పశ్చిమునకు జిగోకల్లు కొండ యొద్దకు పోతు జరిగినది. కొండయొద్ద సెర్వీయావారు శత్రు వులను పారదోలి రి ఫిరంగులకు పట్టుకొనిరి.

బల్లెరియా

డాన్యూయిరదిమూదనున్న బల్లెరియాగోబలను మందుసామాను పంపుటకు

లండను నవంబరు 23:- డాన్యూయి నదిమీద నున్న బల్లెరియాగోబలకు మందు గుళు సామాను పోవుచున్నది ఒక్కొక్కసారి గెం బుడ్డసామాను లేక గెం బుడ్డసామా నెక్కించి తెప్పలమీద వీసికొనిపోవుచున్నార- ఈ తెప్ప ల్లమీదను గట్టుచును. ఒక్కొక్క టీపుకు త్రిపు లేక్లని మిది తెప్పలను లాగగలిగి యుండును వీరికి సాఫీ న్యాయగ నీ పొంగింధనులకున్న ఆస్తియూ వారుయుద్ధపుటోడలనునాటియుం డును. ఇంతవరకు 18 వేల యున్నది అనగా నున్నది మేము బుడ్డ మందుగుళు సామాను బల్లెరియావారికి తీసున్నది. ముండ్లతీగ, తొలితీగ, పర్వతఫిరంగులు, కొంతమీద మైకు లును కూడ పంపుచిరి. ఈవిధిలో రుష్యావారు పరదిన మందుగుళులను తీసికేయుచున్నారని ఆర్మెంకెట్టునుడి తంతి వచ్చెను.

జర్మను వక్షసాతులు.

లండను నవంబరు 23:- ముదారంధమున మేము ఆమెరికా యుద్ధగోళులను మోసిగొని జర్మనునౌకలకు సాను గురిల సంపించితిమి. మిథ్యుండలివారు చేయు మోసమున కిది ప్రతికారముగాన నవరాధము కానేరదని హాబర్ అమెరి కా కంపెనీదైర్యము నుడిచిరి. అని న్యూయార్కునలేఖరి డెయిలీ కాగితములు వాగ్దాసిరి. తటస్థదేశములగుడా జర్మనీ వారికి రాగియు ప్రభుత్వము చేయవచ్చునని ప్రస్తుతము బట్టల దేశ్యలో వెట్టి పంపుచున్నారనియు ప్రెస్సుపత్రికు బోనవైరెను విలేఖరి వ్రాసెను.

ఇటలీ

ఆస్ట్రీయా కర్నలు ఉత్తరువు.

లండను నవంబరు 28— ఇటలీయానా నేపాముఖము న ఆస్ట్రీయావారి సైనిక యంత్రుల వాకటి దొంగెక. ఈయంత్రులకు రోమునందు ఓగ్గిరింపబడెను. ఇందు మూలమున ఆస్ట్రీయావారు జర్మనీయులనుగూడ మించుచున్నట్లు గనబడుచున్నది ఇటలీయానాతీ హపునైకులకు కదియుండి వారు శత్రువులకు లొంగుదురని యనుమానుతో చివరపెటవే వారి గాల్పితముడనియందున్నది చిన్న చిన్న కర్నలకు గూడ మిక్కిలి యుగ్రితములు విధింపబడెను. దోషులను ముండ్లతీగల దడులకు గట్టుట యొకటి. ఆ యుద్ధి తండ్రిగృహ్యమును టచే నరసరము కలిగినచో హాన్సో పటాలములలోని ఇటాలియావారి నందరిని తుపాకులతో గాల్పితముటకు సంజెహించిన కర్నలుగారు తమ ముత్తరువును మిగిలినారు.

విసాంజో రంగమునందలి తీవ్రపురోరాటము.

లండను, నవంబరు 28:—రోము—విసాంజో రంగమున పోర్టో రాకునుపు సహాటివాడే కును మధ్యతీరసారాటము జరిగెను. తాము గోల్పోయిన స్థానములను మరల వశపరచుకొనుటకై ఆస్ట్రీయావారు తీవ్రతరముల, జేసిరి. కాని ప్రతిసారియు ద్వంద్వయుద్ధముననల్పి వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. మనపై కు లాకయంశమైనను జంకక నన్నీలతో శత్రువులకు విశేషవజ్రమును గలిగించి 89 రిని బట్టుకొనిరని ప్రకటించబడెను.

టర్కీ

డాల్మేనెలీనులో బ్రిటిషు వైమానిక కృత్యము.

లండను, నవంబరు 28:—ఈనాడు సమీపమున నొక సాహసకృత్యము జరిగెను. బ్రిటిషువారి విమానములు వెరెజిట్ అను ఆయామాన్యస్థానము మీద నిరాఘాటముగపడెను. శత్రువులు ఫిరంగుల బ్రయోగింపగా నొకవిమానమునకు దెబ్బలు తగిలెను. మాలిమి తనవిమానమును తగులబెట్టెను. తనన్నీ హితుని దీనశిథిలి జూచి రెండవవైమానికుడు దీగవచ్చి కాని తనవిమానములో నెక్కించుకొనెను. తురుష్కులును వీనిని సమీపించిరి. కాని కొంచెములో తప్పిగమెను ఆజాక్ ప్రాంతమున చిన్నపొరాటము జరిగెననియు రెన్నెల్స్ ఫండు శత్రువులు భూమినుమడుగున నిర్మించికొనెన కట్టడములలో నొక భాగమును బ్రిటిషువారు రాక్రమించి రినియు డాల్మేనెలీనులోని నేనాని దెబ్బయన్నాడు.

గ్రీసు

యూ. డేవెన్ కొచ్చికొగారు.

లండను నవంబరు 28— ఏకైకము, డేవెన్ కొచ్చికొగారు యూరపియను అన్నతరువాత సలహాకొనుండియరివచ్చిరి. వీరికి రాజుగారు ద్వేషితులు.

కెనడా

కెనడా గోధుమ పంబు.

లండను నవంబరు 28:—కెనడా గోధుమ పంబులో డేశభర్తృసాను 22 కోట్ల 80 లక్షల బుడబులు ఎరుకుటి చేయ జేయును.

కెనడాలో యంత్రశాలలలో ప్రమాదములు.

లండను నవంబరు 28:—కెనడా ఎక్స్ ప్లోజివు కంపెనీ వారి ఆయధ నిర్మాణ కృషియందు ఏక కాలమున ప్రేలుటచే ధ్వంసమైనది. ఇది ఆకస్మికముగ తలయచున్నారని ఒట్టే రియాలోని పార్లెస్సాంకుకుండి తంఱినా ప్రదర్శించెను.

అమెరికా.

అమెరికాలో జాగ్రూకత.

లండను నవంబరు 28:—వాషింగ్టను—వాషింగ్టను వెళ్లు రైలుమార్గములలోని గొట్టములయొద్దకు వంతెనలయొద్దకు నైనుకులు కాల్పితమునంద కాలతి కాయచున్నాడు.

ఒకక్రొత్తవర్తకసంఘము.

లండను నవంబరు 28:—యూయూగ్:—1901లో పానుల మూలధనముతో నొకవర్తకసంఘ మేర్పరచబడినది. ధనికులందఱును భాగస్వాములుగా నున్నారు. ప్రపంచమందంతటను పరిశ్రమలను సమస్తము కీసంఘ మేర్పరచబడినదని నేడు చూసితిమికి వారు తెలిసిరి.

జర్మనుల ప్రకటనలు

లండను నవంబరు 22:—సేకల నాకలను నైద్యశాల నాకలని ఆంగ్లేయులు పంపుచున్నారని అమెరికాలో జర్మనులు ప్రకటించుచున్నారు. నైద్యశాలనాకలనుగూడ ముందుటకు వారి పన్నాగమును పన్నుచున్నారని తోచుచున్నది.

పారసీకము

పెన్సియాలోని పరిస్థితి.

లండను నవంబరు 28:—పెన్సియా(గ్రామ) పెన్సియా జేరియం, లియూ ఫెర్మాక్ ఫెర్మాక్ రాకొమగు తీర్చుకు యుత్తరువుల జేసియున్నారు. ఇందులన రాచగరి శత్రువుల కార్యము లగుగంటును. గ్రేటు బ్రిటిషువారివోడను రహస్యవారి తోడను మైత్రిని గొట్టుటకు ప్రజలనుకూలై యున్నందున నట్టిమైత్రిని గొట్టుట మంచిదని వారతనము వారయచున్నారు అని పెహారకొనుండి వార్త వచ్చెను.

ఫిన్

రాజప్రతినిధిగారికి నచ్చినవార్త.

ఫిన్, నవంబరు 28:—ఫిన్లు సెక్రటరీగాని విన్నటిదినమున శ్రీరాజప్రతినిధిగారి కీక్రిందివార్త సంపిరి-ఆస్ట్రీయావారును జర్మనీయులును పాతస్వయాను సంకటిని వశపరచుకొనిరి. నోవి బజారును రాస్టాను జర్మనీయులు స్వాధీనపరచుకొనిరి. నవ దక్షిణమున 20 మైళ్ళదూరమున వెస్ట్రోనిట్టి జిల్లాలో బల్గేరియావారిని సర్వముగా గోడించినది రోమునందలి స్వయానా రాయబారులు దెబ్బయెన్నాడు. రీగా ముఖమున ద్వీక్ సున్నునకు పడమరకు మరల ఫిరంగి యుద్ధములు తీవ్రముగ ప్రారంభించెను. సానివిట్టి ఆయామాన్య ప్రాంతమున జర్మనీయులు వెనుకకు బోకలసికొనెను. ఫిన్ నకు వెంటరిగట్టునన్ను రాస్టోరిన్సుకు యుద్ధమున మరల స్వాధీనపరచుకొనిరని యుద్ధమున దెబ్బయెన్నాడు. ఫింగి యుద్ధములు మందుగనుల పొరాటమును జరిగెనని ఫెంఱిచివారు దెబ్బయెన్నాడు.

విసాంజోముఖమున ముఖ్యముగా గొరిజియాకీకాన్యమున నున్న పర్వతశిఖరములందు జరుగుచున్నది. పోర్టో పర్వతములందు ఇటాలియావారు రెండు కందకపు రయిలను జొచ్చి కాన్సోనిఖరమును సమీపించిరి. శత్రువులమై బడి ఇటాలియావారు సాజ్మిక్తో పర్వతమున తమనైపుమును పాపించిరి అని ఇటాలియావారు దెబ్బయెన్నాడు.

సిన్నరు ఆర్లెవోగారి ప్రసంగము.

లండను-నవంబరు 28:—పారిసు. వీరు పారెక్స్ పోలోనిచ్చినయుద్ధస్వాధములకు పరామర్శజను సంతసించిరి. ఇటలీ వారు బాల్కనురంగమున తోడ్పడెద రని ఆధికారులు గూడ త్వరలో ప్రకటించు గని ఎరుకుచున్నాడు.

బల్గేరియా రాజ్యాగ సభ.

లండను నవంబరు 28:—స్ట్రీటు ముపులికకు బుకారె స్తుదితేలిక ఇటుల తంఱినార్త సంపెను. మెసికోనియా జిల్లా చిక్కిన పిట్టల యనముపోవలసిని ఆనవములేదని రాజ్యాగ సభలో సభిక సంఖ్యాకులకు ప్రతికక్షులు వాదించుచున్నారు. ఆజిల్లా చిక్కినపిట్టల పోరగూడకని వాదించుచున్నారు.

సోఫియా బెల్గ్రేకు ఇనుపదార.

లండను, నవంబరు 28:—ఈఇనుపదారిని సెలకోజు లలో చక్కబరచెదమని జర్మనులుచెప్పినది జరినాయుండి పారిసుకు తెలియవచ్చినది.

కాయూరూన్సు యుద్ధము

లండను నవంబరు 28:—పారిసు-టివాటిగోని ప్రజలు జిజ్ఞాస జర్మనులనల చాల బాధింపబడిరి. ఈసెల 3వ తేదీని పరానుసేను ప్రకటించినపుడు వారు సంకరముతో స్వాగత మొసంగిరి. ఇది 2000 అడుగుల ఎత్తు నున్నది పరాను వా తత్తరమునందు కత్తురని శత్రువులు యాయయడగ పరానువారు దక్షిణముండి ఆకస్మికముగ వారై బడి వారి నోడించిరి. జర్మనులు చీకటిలో తప్పించుకొని సారిపోయిరి. నరదలలన మార్గములు సరిగాతీవన్ను 4 వ తేదీ ఉదయము నకు ఆంగ్ల సేనలు వచ్చి చేరినవి.

ఆస్ట్రీయావారి ప్రకటనము.

ఆముట్టర్వాము నవంబరు 28:—ఇటలీయులను బలముగ పోరు జరిగినదనియును, గాఢముగ ఫిరంగులు కాల్పి ఇటాలియులు డోడ్డోవద్ద మున్ను తమనైపుములను చొచ్చుకొనిరనియును ఆస్ట్రీయావారు ప్రకటించిరి.

ఫోర్టు సెంటుజారి గెజెటు

ఆర్మీబాల్డు బాక్కింగు వి. సి. యస్ గారు సెలవునుండి రావడముతో నే గోదావరి జిల్లా రాజమహేంద్రవరము డివిజను చార్జీ పుచ్చుకొందురు.

గుంటూరు జిల్లాలో డిప్యూటీ నూపరెంటుగు సేం-పొన్నరంగ మొదలియారు ఆర్డరు గారు నెల్లూరుజిల్లా కందుకూరు సబుడివిజనుకు మార్చబడిరి.

కందుకూరు సబు డివిజను డిప్యూటీ నూపరెంటుగా నుండిని గోదావరి చంద్రశేఖరం పంతులుగారు గుంటూరు జిల్లా పోలీసు నూపరెంటుగారికి పర్వతము ఆసిస్టెంటుగా నియమించబడిరి.

కర్నూలుజిల్లాలో కంబం సబుడివిజ్ఞాప్తరగు ఇనుసిన వెంకటేశ్వరరావు వాయుకుగారికి కంబం బెస్టవర పేట యూనియనులకు 3 వ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారముగూడ ఇవ్వబడినది.

బల్లారిజిల్లా సీరుగప్పాలూకాలో స్టేషనరీ సబు మేజిస్ట్రేటుకు ఉరుక్కూర ముబ్బు నెట్టిగానున, కృష్ణాజిల్లా జగ్గయ పేట డివిజను సబు మేజిస్ట్రేటు డిప్యూటీ తానిలదావబారు. కృష్ణరావుగారును రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించబడిరి.

బరంపురం టెంపరరీ సబార్డినేటు కోర్టు ఈసెల 20వ తేదీ మొదలు ఇంక ఒకసంవత్సర మునునట్లు గరన్న మెంటు వా రేర్పాటుజేసిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ డిప్యూటీ కలెక్టరు నందియాలరంగ నాథ ఆచారీగారు నెల్లూరుకి మార్చబడిరి.

అలకొండ రామమబ్బయ్యగారు నందియాల మునిస పాలిటి గుమునుచేరుమెకగా నియమించబడిరి.

వాకటి. నరసింహ రెడ్డిగారు ఆత్మకూరు తాలూకా బోర్డు మొబరుగా నియమింపబడిరి.

పి. చుల్లిభాస్కరరావు పంతులుగారు భీమనిపట్నం మునిసపాలిటి కౌన్సిలరుగా నియమించబడిరి.

గంజాజిల్లాగుమ్మాగురహానిలవారు వి. ఆయ్యకం పంతులుగారు గుమ్మాగుర తాలూకాబోర్డు మొబరుగా నియమింపబడిరి.

మాలపాటి రామానామయ్యగారు ఆత్మకూరు తాలూకాబోర్డు వారివల్ల నెల్లూరుజిల్లాబోర్డు మొబరుగా నెన్పొకబడిరి.

హమ్మూరు రెంజిహాళాలలసబు ఆసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు టి.కె వెంకటరావు ఆకరగళుగారు సెలవు యొక 7 దినములు అధికతరుచబడినది.

జి. జేకటరంగారావుగారు డివిజను 03-3 తేదీ మొదలు విద్యాలయసభ్యులును (ఫెలోషిపు) కదలి చేయుదురు.

సబు రిజిస్ట్రార్ గుంటూరు వెంకటసుబ్బారావుగారు సెలవునుండి రావడముతో నే నూదాకుండి ఇచ్చాపురమునకు కర్వకలెను.

ఇచ్చాపురం సబురిజిస్ట్రార్ గు చీమలకొంక బుద్దికా శ్రీగారు నూరదాపు మార్చబడిరి.

భక్తిపురంబాములుసబురిజిస్ట్రార్ గు వదాల. నూర్యనారాయణగారు బరంపురం బాములు సబురిజిస్ట్రార్ గు మార్చబడిరి. భక్త్యరాజు గుమ్మారావుగారు బరంపురంనుండి భక్తిపురమునకు మార్చబడిరి.

రాణిపేట కక్కింగుజిల్లా మునసబు భూకాలరావు వెంకటరావుపంతులుగారికి కర్నూలుజిల్లా మునసబుగా మార్చిరి.

గార్జి పట్టణమును ముట్ట కొంచు.

లండను నవంబరు 28:—పార్లమెంటుసభకు పట్టణమునకు కలిగించువంద కలెకరయే కే వోరగానూ మూచుచున్నారు కాని వాకే:నులనట్లున్నది ఇటలీ నారు ముట్టడి తీర్చుకున్నది. శత్రువులు కేయు గుండుకు 5 గుండ్ల బిల్లి వారు వదలుచున్నారు. పోరకసేలకు విశ్రాంతిసాగి క్రొత్త సేలకు ముందుకువచ్చుచున్నారు. ఆస్ట్రీయావారి కీసోకర్వము తీరు. ఆస్ట్రీయానై సేకులు బాధపడుచు బురదలాడు నీళ్లలోను నిలచిపోచున్నారు. అని పోరనాయుడు గారు న్యాయాగ్రుతు ప్రాసిరి.

బ్రిటిషువారి విజయము.

పేన్ నవంబరు 28:—పరానువారి ఫింగిరిదశముల సహాయమును, కొన్నిక్రామల సహాయమును 07 వ తేదీని బ్రిటిషు సేనలు గలిపొట్టిలోనున్న ఒకకూడకమును, బాంబులు నిలువచేయుస్థానము నొకవారిని పట్టుకొనినది. శత్రువుల ముట్టకులన్నియు తొలగిగొట్టబడినవి ప్రకటించబడెను.

THE GREAT WAR.

Munitions Supply to Bulgaria: Many Wagons Sent.

NAVAL MOVEMENTS IN THE BALTIC.

Allied Vessels Chase Submarines In Mediterranean.

ALL OLD SERBIA OCCUPIED BY AUSTRO-GERMANS.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

No Blockade of Greek Ports Instituted.

LONDON, November 23. The Foreign Office announces that no Greek ships have been seized or held up in the ports of the United Kingdom and that no blockade of Greek Ports has been instituted or is in force.

CURTAILMENT OF DRINK HOURS.

Necessary in Military Interests.

Labour Protest.

LONDON, November 23. There has been some agitation in Trade Unions against the fresh curtailments of drink hours in London. Mr. Will Thorne told Mr. Lloyd George in the Commons that there had been three public meetings of protest in the past two days. Mr. Lloyd George said that he did not doubt that after experience the order would work very well as had happened at Liverpool. The act was necessary to enable the country to do war business most effectively.

The Naval Movements in Kattegat.

LAHORE, November 23. LONDON, November 22.—The "Helsingborg Bagblad" thus explains the reports of naval movement in Kattegat. It says that British dreadnoughts, cruisers, torpedoes and submarines passed Skow, whereabouts large ships stopped. Torpedoes and submarines continued and the latter safely entered the Baltic. German cruisers and 20 destroyers, hearing the rumours, made for Skow, but returned on sighting the British.—("C. and M. Gazette's" cable.)

Judicial Murder by Germans.

Death of the Late Lt. Commander Oswald Hanson.

LONDON, November 23. Details received of the death of Lieutenant Commander Oswald Hanson, who was taken prisoner at Antwerp in October 1914 and was believed to have died at Halle, shot that he never got there, but was judicially murdered by Germans. He was being marched in the dark and at all and delirious. He imagined he saw British soldiers approaching and called out to them not to approach, as Germans were there. For this he was condemned to death, shot in the morning and buried in Belgium.

War Loan Vouchers.

LONDON, November 23. In the House of Commons, Mr. McKenna said the War loan vouchers had realised five millions sterling, a small sum in view of big wages. In order to popularise the loan it was proposed to issue five per cent. bonds of one pound and multiples thereof which could be cashed at face value, but not bearing interest for six months.

GERMAN STATEMENTS.

Contradicted by Sir John French.

LONDON, November 23. A portion of Field Marshal Sir J. French's communique is again devoted to denials of statements in German communiques. "Thus a mine which the latter described on the 21st November as having successfully exploded on the British position on the Ypres-Zonnebreke railway exploded well in front and did not damage our trenches, and we sustained no casualties. We have since occupied ground on either side of the crater." The enemy's denial of my estimate of his loss on the 8th October," says Sir John French, "is apparently an attempt to deceive by referring only to a small portion of the battlefield south-west of Loos, whereas on the 8th October the enemy also attacked the south-east of Loos."

Sir John French's Dispatch.

Enemy Positions Effectively Bombarded.

LONDON, November 22. Field Marshal Sir John French reports that our artillery during the past few days has carried out a most effective bombardment of many portions of hostile lines. The enemy's artillery has been active north of Loos, east of Armentieres and East of Ypres. A German aeroplane landed in our lines on the 19th November, and the pilot and observer were captured. The machine was undamaged.

A Prelude to Submarine Attacks on Hospitalships.

LONDON, November 23. The Germans are circulating in America a statement that the British are disguising transports as hospitalships. It is feared that this lie is a prelude to submarine atrocities against hospital ships.

A Firm with English and German Partners.

Privy Council Judgment.

LONDON, November 23. Sir Samuel Evans to-day delivered judgment on the claim of the firm of Arnold Karberg of Shanghai to goods shipped in a British Steamer and consigned to Hamburg. The case raised the question of the status of the firms carrying on business in China and registered at their respective Consulates. The President dismissed the claimant's contention that the firm was neutral and said that the case of the Indian Chief which was cited as a great authority on the doctrine of "Inimicable character" of merchants of Western Countries residing and carrying on trade in Oriental lands, dealt with "Factory" system which has long since disappeared. The shares of two German partners in goods condemned will be forfeited to the Crown. Judgment regarding the shares of the two British partners was postponed pending the production of evidence showing that they have not been connected with the business since the outbreak of the War.

Obituary.

LONDON, November 23. The deaths of Sir Allen Young and Admiral John Ranier are announced.

Consols.

LONDON, November 23. Dealings in Consols range between 97 and 98½.

FRANCE.

Paris Communique.

LONDON, November 23. PARIS.—A communique says there has been marked artillery activity in Artois, Champagne and Alsace, and mine fighting in Argonne. The French repulsed the Bulgarians on the River Cerna on November 19th. Fighting was resumed the following day. The British captured a trench and bomb depot in Gallipoli on the 15th, aided by the bombardment of French artillery and armoured cruisers. All counter-attacks were repulsed.

Air Duels in Belgium and France.

LONDON, November 24. PARIS.—There is nothing of importance in the communique except that in Belgium two German aeroplanes were brought down. In the region of Rheims two aviatiks were pursued and turned tail. In champagne and on the borders of Argonne five aerial duels took place with the result that three aviatiks had to descend precipitately in their own lines, another fled disabled and the fifth came to earth on fire.

Anglo-French Co operation.

A British Success.

PARIS, November 23. A communique says:—The British captured a trench and bomb depot in Gallipoli on the 15th instant, aided by the bombardment of the French artillery and armoured cruisers. All counter-attacks were repulsed.

RUSSIA.

The Tsar at Odessa.

LONDON, November 23. PETROGRAD.—The Tsar and Tsaritcha are visiting Odessa. They have reviewed troops and inspected warships.

Minor Actions on Russian Front.

LONDON, November 23. PETROGRAD.—A communique reports minor actions throughout the line. Russian torpedo boats sank a German petrol boat. One officer and nineteen men were captured.

TURKEY.

British Aeroplanes in Dardanelles.

A Gallant Affair Near Eren.

LONDON, November 23. The Commander in the Dardanelles reports a most gallant affair near Eren. Two British aeroplanes successfully attacked the important railway station of Ferejikt, but the enemy's fire creased one machine. The pilot was able to burn the aeroplane when the other aviator, seeing his friend's plight, descended and rescued him just as the enemy were running up. The Commander also reports a successful minor engagement in the Anzac zone, the British occupying part of the enemy's underground workings at Russeltop.

TELEGRAMS.

ITALY.

Enemy Submarines in Mediterranean.

Chased by Allies Destroyers. LAHORE, November 23. LONDON, November 22nd. The "Messagero" Malta correspondent states that British, French and Italian destroyers are chasing submarines in the Mediterranean. It is stated that their efforts are not unrewarded.—("C. and M. Gazette's" cable.)

Fierce Fighting on Isonzo.

Enemy's Counter-Attacks Repulsed.

LONDON, November 23. ROME.—A communique says there was fierce fighting on the Isonzo between Podgora and Sabotnod. The enemy's furious counter-attacks made with the object of recapturing lost positions were repulsed after furious hand to hand fighting. Our troops did not yield an inch of ground, but attacked with bayonet, inflicting heavy losses on the enemy and capturing 39.

The City of Gorz.

Terrible Italian Bombardment.

ALLAHABAD, November 23. LONDON, November 23rd. Herr Wiegand has sent to New York an account of the position at Gorz from the enemy's point of view. He admits that Cadorna is sparing the town as much as possible but destruction is threatened. The Italian encirclement is tightening. The Italians are able to fire five shots to one. They are continually resting troops and employing others. The Austrians are unable to do this. The suffering soldiers are fighting in the mud and water.

The Railway between Sophia and Belgrade.

According to German reports received in Paris through Geneva the railway between Belgrade and Sofia is repairable within a month. (Pioneer Cable.)

The Austrian Lines Penetrated.

After Heavy Artillery Fire.

AMSTERDAM, November 23. An Austrian communique report desperate fighting on the Italian front. It admits that the Italians penetrated the Austrian lines at Doberdo after heavy Artillery fire.

Signor Orlando's Speech Welcomed.

Official Italian Statement Expected.

PARIS, November 23. The speech delivered by Signor Orlando at Palermo on Sunday is welcomed in France as foreshadowing Italy's speedy participation in the Balkans. An official Italian statement is expected shortly.

SERBIA.

Serbian Position Serious.

But Safe Retreat Possible.

LONDON, November 23. ATHENS.—It is officially announced that the Serbians have reoccupied the Kupruti-Prilip line and are advancing to Babuna to reinforce the troops defending the Pass. The general situation of the Serbians is still serious but it does not exclude the possibility of a safe retreat of the main army southward. The Serbians who have arrived at Salonika announce that the Serbian Government will soon arrive at Monastir from Pzrend via Bibra.

Successful Fighting in Northern Serbia.

LONDON, November 23. PRIZAND.—Successful fighting in Northern Serbia is reported in the Serbian communique. Heavy engagements have taken place at Gailon, Velikapl na, Westward of Nish, and at Moun Gegovaty. At the latter point the Serbians routed the enemy and captured five mountain guns.

Stubborn Serbian Resistance.

Significant Austrian Report.

AMSTERDAM, November 23. An Austrian communique significantly mentions that the Bulgarians are meeting with extremely tenacious Serbian resistance in the east and south-east.

PERSIA.

Strict Measures in Persia.

LONDON, November 23. PETROGRAD.—A semi-official message from Tcheran says that Prince Firman Farma, Minister of Interior, has issued serious orders which will go far to end the activities of the enemies of the Court. Government circles express a desire for rapprochement with Great Britain and Russia, to which the Nation's sentiment is favourable.

CANADA.

Five Buildings of Explosives Company Blown Up in Canada.

LONDON, November 23. A telegram from Parry Sound (Ontario, Canada) says that simultaneous explosions destroyed five buildings of the Canadian Explosives Company. The explosions are thought not to be accidental.

Record Canadian Wheat Surplus.

LONDON, November 23. The Canadian wheat surplus available for export is 228 million bushels which constitutes a record.

TELEGRAMS.

UNITED STATES

Tunnels etc., Guarded Against Bombs.

LONDON, November 23.
WASHINGTON.—The Authorities are strongly guarding all the tunnels, bridges etc., on the railways entering Washington owing to the threats of bombs.

A Gigantic Company.

To Finance and Control Commercial Enterprises.

LONDON, November 23.
NEW YORK.—The National City Bank announces the formation of a Company with a capital of ten millions sterling and backed by the leading financiers to finance and control enterprises in all parts of the world.

GREECE.

M. Denys Cochin.

LONDON, November 23.
ATHENS.—M. Denys Cochin has returned from Salonika after a stay of three days. He will be received in audience by the King of Greece.

Greecean Situation.

Views of the Minister of Justice.

LONDON, 23rd November.—The 'Daily Mail' correspondent, wiring from Messina, gives an account of the situation in Athens up to the 11th instant. He says he interviewed M. Kalis, Minister of Justice, who characterised as madness the idea that the Greek Government would dream of disarming the retreating Armies. He said:—"We will go to the length of establishing a cordon of troops to safeguard their retreat." He added:—"Any other attitude would be madness, seeing that you could have the guns of your Fleet levelled at our cities."

The Greek Demobilisation Question.

Asked if Greece would demobilise, he replied:—"Yes, 24 hours, after the Allies leave Salonika."

"Between The Devil & The Deep Sea"

The correspondent asserts that 20 minutes after King Constantine agreed to the disembarkation of the Allied troops at Salonika, the King repented of his decision and sent an Aide-de-Camp post haste after M. Venizelos, but the latter had gone to the British Minister, and it was too late. The correspondent says:—"The King is between the devil and the deep sea. He feels that the Allies will never be severe on Greece, what ever happens, while Germany would be implacable, and he feels it his duty to save Greece from the horrors of Belgium, believing it safer to be the enemy of gentlemen than to be the enemy of brigands."

AUSTRIA.

Austrians Excelling their German Masters.

An Austrian Colonel's Order.

LONDON, November 23.
That the Austrians are excelling their German masters appears from an order found on the Italian front, the text of which is officially published in Rome. Two orders were issued to the Nineteenth Honved Regiment, of which a battalion was recruited from Fiume. It says that soldiers of Italian nationality must be more closely watched and shot at the slightest attempt to desert. The severest penalties are enjoined for the slightest fault, including the tying of offenders to wire entanglements. The Colonel concludes that he will not hesitate to shoot all Italians in Honved Regiments if necessary, as it is his duty to destroy such beasts.

BULGARIA.

Transport of Munitions.

To Bulgarian Danube Forts.

LONDON, November 23.
A Bukharest telegram states that transport of munitions to Bulgarian Danube forts is proceeding. The munitions are conveyed in large lighters containing usually fifty and sometimes a hundred wagon loads. A single tug tows six or eight lighters, and the flotilla is escorted by one of the six Austrian monitors stationed in this part of the river. Hitherto eighteen lighters of munitions have gone down the river, and thus about a thousand wagon loads have reached the Bulgarians. Barbed wire, telegraph wire, mountain artillery, heavy guns and a small number of troops have also been shipped. The mines laid by the Russians in the river are being removed.

THE BULGARIAN CHAMBER.

Attitude of the Opposition.

A Limit to Hostilities.

CALCUTTA, November 23.
A 'Statesman' special cable states:—"The Bucharest correspondent of the 'Times' states that the Opposition group which constitutes the majority of the Bulgarian Chamber is opposed to the continuation of military operations after the occupation by Bulgaria of the Macedonian Districts to which she considers herself entitled, and which before her entry into the war were conditionally offered to her by both belligerent allies. They hold that if Bulgaria succeeds in occupying those districts there will be no excuse for further participation in the war, and they are prepared to oppose any prolongation of hostilities to advance the aims of Germany."

GERMANY.

Preparations for Serbian Retreat to Albania.

LONDON, November 23.
The 'Lokalanzeiger' states that British and French officers have landed at Santi Quaranta and are proceeding to North Epirus in automobiles in order to prepare for the retreat of the Serbians to Albania.

TELEGRAMS.

AFRICA.

OPERATIONS IN THE CAMEROONS.

The Capture of Tibati.

French Official Account.

PARIS, November 23.
The official account of the capture of Tibati, in the Cameroons, says that the population suffered under German exaction and welcomed the French with enthusiasm when they entered on the 3rd instant. Tibati stands at a height of 2,000 ft and the French advancing from Jako, in the south, took the place by surprise, as the enemy expected them from the north. The Germans were routed and fled and escaped in the darkness. A British Column from Tinger arrived on the 4th instant, after a perfectly co-ordinated march, despite the flooded roads.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

Reports from the Various Fronts.

DELHI, November 23.
The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Austro-Germans now occupy all old Serbia. The Germans occupy Novibazar and Rashka. The Serbian Legation at Rome says that the Serbians gained an important victory over the Bulgarians in the Leskovitz District, 20 miles south of Nish.

The Russians report the renewal of violent artillery action in the Riga front and west of Dvinsk. The Germans were forced to retire in the region of Ponevitz railway. The Russians reoccupied Czartorysk on the west bank of the Styr.

The French report artillery and mining activity. The Italians report important successes in the Isonzo front, especially in the heights north-west of Gorizia. On the heights of Padgera the Italians penetrated two lines of trenches and nearly reached the summit of Carso. The Italians after a brilliant assault solidly set foot on part of the crest of Mount San Michele.

CALCUTTA.

Dacoity at Rakhit and Sons.

Five People Arrested.

CALCUTTA, November 23.
Purno Rosh, Khitish Roy, Girin, Saroda and Suresh Bose were arrested in connection with the dacoity which was committed in the shop of Messrs. L. M. Rakhit and Sons, cloth merchant of Cornwallis Street on the 17th instant. Purno Rosh was an assistant of the firm. The five accused were placed before Mr. Maclure, Deputy Commissioner at Jorabagan this afternoon who released Purno Rosh, Khitish Roy and Girin on a bail of rupees 1,000 each remanded Saroda and Suresh Bose to custody, pending further enquiries.

Calcutta Improvement Trust.

52 Lakhs Expenditure.

CALCUTTA, November 23.
In the course of the resolution issued by the Government of Bengal it is stated that out of a lump grant of Rs. 50 lakhs sanctioned by the Government of India for the Calcutta improvement schemes, 40 lakhs were paid to the Board of Trustees. Expenditure on capital account was 52 lakhs principally on land acquisition and engineering works.

Nine Years for Committing Dacoity.

CALCUTTA, November 23.
Before Mr. H. P. Duval, (presiding at Alipore Sessions) Radhanath Pramanik and Patitpaban Ghosh who were arrested at Badurbagan in possession of Mauser pistol and convicted under Arms Act were charged with having committed the Garden Reach dacoity. Mr. P. H. Roy appeared for the Crown. The first accused was undefended. He pleaded guilty whereupon he was sentenced to nine years' rigorous imprisonment and the second accused was discharged for want of evidence.

The Barisal Special Tribunal.

A Dacoity Case Proceeded With.

BARISAL, November 23.
The Special Tribunal is now engaged in hearing the case of the Emperor vs. Abdul Andi and 12 others. The number of witnesses to be examined is 267. The first accused Abdul the alleged leader of the gang escaped from the Patuakhali steamer while being escorted.

In opening the case Babu Indubhusan Sen who prosecuted said that on the night of May 23rd at about 1 a. m. some 15 or 20 dacoits entered the Raichandhat under Police Station Baranudi and divided themselves into several groups. Abdul stood on guard outside while others entered the shops. They first entered the shop of Brindaban Das, assaulted and wounded all the inmates and took property worth Rs. 293 from an iron chest and boxes which were broken open. They next entered the shop of Uday and similarly took away Rs. 681 in property and cash. Then they looted Durgamohan Dey's shop and took Rs. 217 in ornaments and cash. Saferuddi was arrested by the Sub-Inspector of Bowfal and made a confession in which he admitted having committed about a dozen dacoities with murder and rape including the

TELEGRAMS.

present one at Raichandhat and implicated all the accused of the present case and several others. This confession was recorded by Mouvi Abdul Latif of Patuakhali. In consequence elaborate house searches were made in the jurisdiction of Bowfal Baranudi and Bhola Police Stations, and a large number of incriminating articles were found and seized. The statement of Saferuddi was verified by Babu Niranjana Rai, Deputy Magistrate of Barisal when he went to the localities and submitted his report on June 15th last. Saferuddi identified several accused at Bhola. Hosanali another accused was arrested, confessed and identified several properties of Raichandhat. Several other accused were arrested and one Abdul Aziz of Bhola made a confession. This confession was recorded by Babu Bihala Charan Guha, Sub-Inspector of Bhola. In it he admitted having taken part in many dacoities with murder. Several properties mentioned in the confession were found in his house. The first witness examined was Abdul Aziz the approver. He corroborated his statement before the Deputy Magistrate. The case is proceeding.

Lamas Dispute Settled.

KALIMPONG, November 22.

Reports from Shigatse the capital of the Tashi Lama show that the threatening breach between the Dala Lama and the Tashi Lama has been amicably settled. The personal visit of Tsharung Shapo, the Dala Lama's delegate has contributed to this happy state of affairs. His reception at Shigatse was on a grand scale and he was accommodated in the Tashi Lama's own newly erected palace. The Tashi Lama has paid a heavy contribution towards the expenses of the recent wars between China and Tibet.

Lost Currency Notes of Rs. 25,000.

Bail Refused to the Treasurer.

MYMENSINGH, November 23.

It may be remembered that currency notes to the value of Rs. 25,000 were missed from the Government Treasury of Mymensingh and that when the defalcation was discovered the Treasurer Babu Revati Mohan Talukdar fainted. Subsequently it was reported that certain moneys belonging to the Town Bank and the Central Bank used to be kept under the personal custody of the treasurer were also missing. Placed under arrest the treasurer prayed for bail but the Sessions Judge while refusing bail allowed him to remain till the 20th November at his house under police guards owing to the serious condition of his health. On the 20th his bail application was renewed before Mr. Gargill the Sessions Judge. The Public Prosecutor opposed the application stating that the Civil Surgeon was of opinion that the treasurer could now be removed to the jail hospital without any risk to his life. The Judge refused bail as well as permission to remain in his own house under police guards and at dusk the treasurer was removed to jail. It is understood that certificates for the realisation of Rs. 25,000 which is missing from the treasury have been issued against the brother and mother of the treasurer who were sureties for the treasurer. It is reported that civil suits will be very soon instituted by the Co-operative Town Bank and the Central Bank against the treasurer for the realisation of the amount which was in custody of the treasurer, he being the banker of both the banks.

PUNJAB.

Mr. N. Subba Rao at Lahore.

The Work of the Congress.

LAHORE, November 23.

This evening Mr. Subba Rao, Joint Secretary of the Indian National Congress, who is on a political tour addressed a large and appreciative audience in the Bradiagh Hall. The speaker at some length described the circumstances under which the Congress was started and the vicissitudes it had to pass through, the different periods of its existence till it became a recognised constitutional movement. He then briefly described the objects of the great organisation and its goal to be achieved by constitutional agitation. In the end he earnestly appealed to young men to take up the burden on their shoulders which is falling off from old men who are passing off.

Mr. Subba Rao Interviewed.

The Object Of His Tour.

LAHORE, November 23.

Mr. Subba Rao, Joint General Secretary of the Indian National Congress who is on a short visit to Lahore being interviewed by a News Bureau representative said that his object in coming to Lahore was to collect money which is in arrears for the British Congress Committee from the Punjab Provincial Congress Committee and to wake up the Provincial Committee from its slowness and inactivity. He will leave this place on Thursday for Amritsar and will reach Amritsar on Friday. He will proceed to Bankipur and will stay there for three days. He will leave Bankipur on the 30th and will reach Calcutta on the 1st of December where he will stay for 4 days.

Hindi Sahitya Sammelan Conference.

Pandit M. M. Malaviya to Preside.

LAHORE, November 23.

At the request of the Chairman of the reception Committee of the All-India Hindi Sahitya Sammelan, the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya is stated to have agreed to preside over the next session of the Conference to be held in Lahore in next December.

Lahore Conspiracy Case.

Approver Inder Singh Cross Examined.

LAHORE, November 23.

In the Lahore Conspiracy case to-day Inder Singh being cross examined said he did not know why the police arrested him. He had been in police custody ever since his arrest. At Dudhari meeting persons identified

TELEGRAMS.

by him in the Court were present. He learnt from Randhir Singh that Kartar Singh brought the message about the date of rising. No resolution about Bishamber Dutt's book was passed at the meeting. Appreciation was expressed of the British rule in some matters. The accused identified by him in Court were then present. He was not a member of Ghadr party. Of his own accord he stopped for the secret meeting. He gave evidence corroborating the facts of Inder Singh's visit to Bar for rising against the Government. Approver Bhagat Singh who identified by accused said that under the influence of Randhir Singh he began spreading seditious and revolutionary ideas. He went to a Lieutenant of the 3rd Infantry and promised supply of recruits. Harnam Singh, a passenger of "Komagata Maru" gave him a copy of "Ghadr ki Ganj". He gave accounts of his visit to members of the Ghadr party. He related particulars of the abortive Ferozepur raid. He also described the abortive attack on the military guard at Dorana Canal Bridge. He then gave an account of his wanderings and association with conspirators. Witness asked Mahinder Singh to teach him bomb-making. He bought ingredients but was not taught bomb-making. After arrest of Nand Singh he went to unearth bombs buried near Dorana Bridge but found them already taken out. Nawab Khan told him that Nand Singh was giving away the names of the conspirators to the Police. He went to Nabha to warn Randhir Singh about the police investigation. He also went to Patiala and Meerut in search of employment. The day he reached Meerut four Sepoys were hanged for rebellion. He himself being a man with rebellious propensity did not enlist and came back home. When the Police made enquiries about the conspiracy he first denied his association with and knowledge of the revolutionary movement. After some time he began admissions piecemeal. On the 19th May he made a clear breast of the whole thing before the Police Superintendent of Ludhiana and surrendered the bomb materials that were in his possession. He helped the Superintendent in arresting the conspirators who suspecting his conduct made up their mind to murder him.

American Shipping Deceived. Directors Acknowledge their Action.

LAHORE, November 23
LONDON, November 22nd.—The daily "Chronicle's" New York correspondent states, that the Hamburg-America Directors plead guilty of deceiving American shipping Officers and supplying ocean raiders at the beginning of the war. They plead that such deception was incidental to the deception of allies and therefore not criminal.

The "Times" Buenos Aires correspondent says there is reason to believe that Germany is receiving thence through neutral ports copper and wolfram concealed in bales of wool and cloth. (C and M Gazette Cable.)

UNITED PROVINCES.

The U. P. Special Educational Conference. Postponed to Latter Half of January.

LUCKNOW, November 23
Owing to unavoidable circumstances the Special Provincial Educational Conference whose Secretaries had sent invitations to leaders of Indian thought and begun regular work, has been postponed to the latter half of January next year. It is understood that one of the reasons for the postponement was that Pandit Madan Mohan Malaviya, President-Elect could not find time to preside on December 5, as he is likely to be away on Hindu University work.

Recruitment Stimulated in U. P.

ALLAHABAD, November 23
The news of the splendid achievements of the 39th Garhwa Rifles in France and Flanders has stimulated recruits in a remarkable way as during the past 15 months the number of men enlisted has been 10 times that under ordinary peace conditions. Considering how sparsely populated is the country from which the Garhwa's come this speaks highly for the splendid spirit of these hill men. Their action has been spontaneous too for no special recruiting staff has been employed.

BEHAR.

SANATANA DHARMA SAMMELAN.

Child Marriages Deprecated. Brahmacharya Ashram Desirable

MORADPUR, November 23.
The Behar Sanatana Dharma Sammilan was held under the presidency of the Maharajah Bahadur of Darbhanga and Maharajah Bahadur of Hathwa on the 20th, 21st and 22nd. The most important resolution passed in the meeting was one strongly deprecating child marriage. The resolution was passed enthusiastically in the presence of 5,000 Orthodox Hindus. Five speakers spoke on the resolution and they all regretted the very large number of young widows.

The resolution says that boys should not be married before they are aged eighteen and girls should not be married on any account before they are twelve. The unanimous and enthusiastic opinion of the gathering was that there should not be any child marriage at all.

Another resolution said that a 'Brahmacharya Ashram' should be established in Bihar and a committee was formed to settle the details.

The most sensational resolution was about the sacrifice of cows in the Fair during the Mela days. The resolution prays that no cow should be slaughtered at least during the continuation of the Mela.

It was also resolved that the prayer should be made as meekly and as humbly as possible. The speeches of the Maharajah Bahadurs of Hathwa and Rewa caused immense enthusiasm.

The Maharajah Bahadur of Darbhanga left on tour in connection with the University on the 21st night. The Maharajah Bahadur of Hathwa spent largely in sheltering the delegates to the Dharma Sammilan.

TELEGRAMS.

A Maharajah Buys All the Cows Intended for Slaughter.

His Action Highly Appreciated.

MORADPUR, November 23
His Highness the Maharajah Bahadur of Rewa who was in the Sonapur Fair got information one night that lots of cows were going to be slaughtered in the Hariharkshetra Mela. The Maharajah at once proceeded to the District Magistrate and with some difficulty had the slaughter of the cows postponed till the morrow. Next morning the Maharajah bought all the cows meant for the slaughter by paying Rs. 3,500. He spent more next day and on the other days in buying cows meant for the slaughter. The Maharajah Bahadur spoke most feelingly in the Behar Sanatana Hindu Dharma Sammilan held in the Fair about the indifference of the Hindus in the matter of sale of cows for slaughter. It was resolved in the Dharma Sammilan meeting to approach the Government to stop the slaughter of cows in the sacred Hariharkshetra Mela grounds. The action of His Highness has caused great satisfaction here.

BOMBAY.

Four Mills Go into Liquidation.

BOMBAY, November 24
At the extraordinary general meeting of the Empress, the James Greaves, the Connaught and the Imperial Mills Companies held yesterday at the office of Messrs. Greaves Cotton and Co., the Managing Agents of the above Mills, it was considered advisable to wind up all the concerns in view of the present state of affairs and it was resolved accordingly to go into voluntary liquidation and Sir Sassoon David, S. R. Shapurji Barocha and H. R. Greaves were appointed liquidators.

Share Market.

BOMBAY, November 23
At yesterday's Share Market 3½ G. P. notes was quoted at about 36 nominal. The Bank of Bombay changed hands at Rs. 1,575. In mill shares for December delivery Davids closed Rs. 515, Fazl-Jibhoys at 422½, Kohinoors at 645, Swadeshi improved to 1,480, Madhown's placed at 12,20 in morning but closed at 1,245. Tata Iron and Steel Company ordinary shares were placed at prices varying from Rs. 112 to Rs. 115 and deferred shares from 239 to 260, market closing at Rs. 255 cum dividend.

BURMA.

Dredging Operations in Mesopotamia.

RANGOON, November 23.
The services of Sir George Buchanan, C. I. E., Chairman and Chief Engineer, Rangoon Port Trust, have been urgently requisitioned by the Government of India, at the instance of the Home Authorities, for dredging operations in Mesopotamia. It is understood arrangements will be made to-morrow by the Port Trust for Sir George's immediate relief and that he will leave Rangoon next week.

MYSORE.

A Complaint for Defamation.

BANGALORE, November 23
One Miss Manjory Kelly, pupil of the Central Institute of Commerce in the Civil and Military Station, filed a complaint for alleged defamation against V. R. Aiyengar Principal of the Institute before Mr. A. R. Cox, I. C. S., District Magistrate. The complaint says that Mr. Aiyengar posted a notice in the notice-board of the Institute containing language derogatory to her a few days ago. After recording the sworn testimony of the complainant the Magistrate ordered issue of summons returnable on the 29th instant.

SOUTH INDIA.

A Remanded Prisoner Bolts.

Police Officials under Suspension

CALICUT, November 23
A remand prisoner named Unani Mryan bolted from the Sub-jail at Manjeri when he was taken to latrine along with nine other prisoners. The head constable who was in charge of the prisoners discovered the escape only on returning to the Jail. They have been placed under suspension and special police are sent round to apprehend the missing prisoner whose whereabouts are still unknown.

Kallars Declared a Criminal Tribe.

16 MEN REFUSE TO GIVE FINGER PRINTS

Great Alarm in Madura District.

MADURA, November 23
Great alarm and agitation prevail amongst the Kallars in the Madura District. Early in the year it was suggested that the Criminal Tribes Act should be put into force in the village of Mela Urappanur, the capital of Kallanad in the Tirumangalam Taluk. The villagers protested that they were not a criminal tribe but agriculturists with many acres of cultivated lands paying large assessment to the Government. At the suggestion of the District Magistrate, Madura, a kind of caste panchayat was instituted for the suppression of and information about the crime. Now Government have declared them a criminal tribe. Yesterday was fixed for the registration of the villagers and Mr. Ahmed Ali probationary Deputy Collector of Madura who has been deputed for the purpose went to Mela Urappanur. A number of Police officers were also present. 16 of the Kallar men were called on to give their finger impressions but they refused to do so on the ground that they had petitioned the Government against registration and that the petition had not yet been disposed of. They were then arrested and they are now in the Tirumangalam police station. To day is posted for the registration

TELEGRAMS.

of the remaining men and the women. There is great commotion in the village and the Kallars seem to be determined in their stand.

(LATER)

The Kallars of Mela Urappanur village, men women and children, have practically deserted the place with a view to evade registration under the Criminal Tribes Act. On behalf of the sixteen Kallars who were arrested by the police yesterday Mr. George Joseph, Barrister-at-Law, Madura, moved for bail before the Sub-Magistrate of Tirumangalam to-day. The Bail has been granted. The police have charged each of the sixteen Kallars under Section 21 (D) of the Criminal Tribes Act with the offence of refusing to give his finger prints to the Registering Officer. The case is posted for to-morrow.

BRIEF TELEGRAMS.

The Barisal Conspiracy Case has been postponed to the 29th November.

There are now about 15 persons awaiting trial in the Krishnagore Dacoity Case, (Bengal.)

The case in which P. L. Causeley stood charged under the Arms Act has been postponed sine die.

A series of public lectures will be given in Calcutta by Professor Geddes in connection with Town Planning. The principal subject being 'Antiquities of Medieval Cities'.

Light but steady rain has been falling since yesterday morning in Bangalore. Typical monsoon conditions are apparent here since yesterday.

Rai Bahadur Lala Jwala Parashad, Government Pleader, Arrah, and Judge designate of the Behar High Court has communicated his consent to preside at the next session of the All-India Kayastha Conference to be held at Lahore on the 30th, and 31st December 1915.

News was received at Bangalore of the death at Calcutta of Miss A. E. Dawson till recently so prominently connected with the local "Daily Post". It appears that Miss Dawson underwent an operation on Friday last and was reported to be getting better but at 10 o'clock yesterday morning death carried her away.

LATEST TELEGRAMS.

Replying to Colonel Yate in the House of Commons Mr. Chamberlain said he had not yet received information asked for regarding the alleged manufacture of bandolier equipment of 1902 pattern at Calcutta.

COPENHAGEN.—The Danish Government has prohibited the export of cotton goods from November 22nd.

NEW YORK.—An important trial has begun here in connection with the activities of German agents, five officials and employees of the Hamourg Amerika line being accused of attempting to supply German Warships from ports in the United States. The Prosecutor in his address to the Jury charged Captain Boyed the German Naval Attache with directing the chartering and loading of the vessels to supply German warships and with directing the expenditure of seven hundred and fifty thousand dollars for that purpose. He would show that the conspiracy extended from New York and Philadelphia to San Francisco and New Orleans. Six hundred thousand had been spent in San Francisco in chartering and supplying three ships which met the Cruiser Leipzig and perhaps the cruiser Dresden. Altogether sixteen or seventeen ships had been used for carrying supplies to Warships. The Prosecutor said that the defendants had ridden rough shod over Laws and Treaties of the United States as if they were mere scraps of paper.

మహమ్మదీయ సంఘము.

పూనాలో నాక సమావేశము

ఈ నెల 21 వ తేదీన పూనాలో జరిగిన సమావేశము

మహమ్మదీయ సంఘ కార్యాలయమున నాక సమావేశము జరిగెను.

సభకు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు వెళ్ళి ప్రసంగించుచున్నారు.

అఖిల భారత మహమ్మదీయ సంఘమునామ జాబితా

యిలా సభిజనన నిశ్చయించుట తమ కృతజ్ఞతా త్రావ్వ

కమగ నంగీకరించినవయిన, జాబితా రాష్ట్రములోని మహమ్మదీయలందరు విచ్చేసి సభకు జత ప్రదముగ కొనసాగిం

తముకొనుచుంటిమనియు, జాబితా రాష్ట్రము మహమ్మదీయ స

భుగౌరవకార్యదర్శిగౌ. రాష్ట్రదీన్ అహమ్మదుగారు కొన్ని

వారి అనుమతిలేక అఖిల భారత మహమ్మదీయ సంఘ సమావేశము

జాబితా యిలా జనపనకవంక ప్రస్తుతించినందులకు వారి

యెడల తమ కంటియు అగౌరవము కలిగి యున్నదనియు, సంఘ

ముయొక్క శ్రేయోభివృద్ధి విషయమై యీయన తమ ఉద్దేశ్య

గమనకు రాజీనామా నీయలని యున్నదనియు—ఈ యున్న గు

తీర్మానములు చేయబడినవి. బ్రిటిష్ వారి విజయమునకై దేశ

ప్రార్థనలు మున్నగు విషయములను సభకు గురిపెను

ఒక చిత్రకథ

అతని ఉత్తరాధికారి.

రహీమలి బి.ఎం.ఎస్. పరీక్షలో గృహములకు వెళ్ళు సమయములయినది. ఈతని తండ్రికి గుజరాతులో ననేక గ్రామములు కలవు. జమీదారుడు. అతనికి లది గూరాయిలను వర్తకమునకు బాంబాయిగరము దాగించెను. ఇంకను నార్జింగునున్నాడు. ఈవృద్ధునికి దెబ్బదినవత్సరములు పయిపడినవి. చాలయిది బిడ్డలు పుట్టి చచ్చిరి. బ్రతికి యున్నది రహీమలియొక్కడే. ఇమామలీకి యిన్ని సంవత్సరములు నిండినను ముగ్గురు పట్టుదలమార్తెలు వదలలేదు. తన మాట కెవరుమాట్లాడిన వాన ఆయింటియందును వీలపడదు. అందువలన స్నేహితులలేదు. దుష్టములు దగ్గరకురాదు. నాకరులు గజగజ నవ్వుచుండును. అతడును నిక్కులేని నవాబు బ్రతుకు బ్రతుకుచున్నాడు. చేసికొనిన పెండ్లాములు వరుసపడనికీ తేరుకొనిరి. ఒక అంగవిహీనతలన పెండ్లికొక యేబదిసంవత్సరములునిండి, ఇమామలీని తనస్వంత ఆదామమున్ను పేరెచ్చే వదలివెట్టితే, చిన్నప్పటినుండియు కనిపెట్టుకొనియున్న ఆదం బీబీనును చెల్లెలు మార్తెలును, లిలాదేవినిను వడిచివదిలి, టుక్కకంటె యెక్కువ విద్యార్థముతో వానిని సంరక్షించుచున్నది. రహీమలి బాంబాయి జనరలు ఆనునట్టిలో నొక సంవత్సరము పనిచేసెను. ఆలోజులలో బి. ఏ. ప్యాసులు ఎల్. ఎం. అందు ఎస్. పరీక్షకు శీతావాయి యను మహారాష్ట్ర ప్రాంతాని యావనస్త్రి చదువుచుండెను. ఆవెయిది దీనిచూచుకొనినక కమిత అనురాగము వదిలెను. బిట్టచివరకు వారికి పెండ్లి యెట్లయినదియు వాగ్మటు ఈకథయొక్క యాద్యేతము కాదుగాన ఆ సంకల్పిని వదలివెట్టెదము. ముసలివానికి ఈ వివాహమునక యెంతమాత్రమును గట్టలేదు. ఆ తండ్రి కొడుకే యగుటచేత రహీమలి తండ్రిని లెక్కపెట్టక శీతాదేవి చేసికొనెను. అప్పటికి ఇమామలీ తనపుత్రునికొక గొప్ప సంబంధమును జతకీయుంచెను. కొడుకిట్లు చేయుటచేత వాని ముఖమును చూడలేదు. కఠోకయింటిని ఈయావనభార్యభర్తలు పుచ్చుకొని ఆనెలలు నిడిగానుండిరి. తనవారి బెలాముకు రహీమలి బదలాయించుటచే. కొంతకాల మిచ్చట గడచిన తరువాత యాద్యుడు ప్రకటించుటచే. రహీమలి ప్లాగ్గును రంగమునందు వైద్యుడుగా పనిచేయుటకు వెళ్లుట కాజ్ఞాపించబడెను. ఇంతకంటె మహాప్రసాదమేమికలదని యాతడు తక్షణమే బాంబాయికి వెళ్లి, తన తండ్రి ప్రాంతలవామల నివ్వడయిన నజబిపోతుండుగా యగు భాగ్యుడు తన యింట నించి రణరంగమునకు వెళ్లిపోయెను. ముసలివానికి కోడలు తన నుహుననంబుండుట ఎంతమాత్రము గిట్టినదికాదు. ఆవెతో ఎన్నడయిన ఒక్కమాటయిన ఆదలేదు. ఈతని నడవడిని జూచి నిద్రావంతులగు శీతావాయి ఆ గృహమునందుండ నొల్లునా? ఆవెనుకు వాదనినంత మాత్రు ఆ నుహునందే యుండుట దుండెను ముసలివాని మాటల నుహింతలేక నుహునకు వెనుక మూముననున్న నొక చిన్న గృహములో నుండుటకయి వెళ్లిపోయెను. ఇట్లుయదామసయులు గడచినది. పిమ్మిగుంటివాస్త్ర వివరవచ్చిని. శీతాదేవి వితంతురయ్యగది. రహీమలి గుండ్లు పడచున్నచోట గాయములుతని కడలేక ప్రాంతలనన ప్రాంతలేక బాధపడుచున్న హైందవ నైనికులను గిగిమందిరి కాపాడెను. వాని ఆతనికి మాత్రముగా నొక చెట్టకలిగి వున్నది. ఈ దీనివృత్తమునకయి ఆతనికి దీప్తిగిల్లును స్వయంమెహు (బి. ఎస్. డి) యెసంగబడినది. ఆవతకము వీరియింటికి బాంబాయికి సుపీకేసుబడెను.

ఈ పతకమును చూచినప్పుడు అదం బీబీ అల్లునికయి పరిపరి విధముల యెడ్చెను. ఈ యెడ్చును వాచి ముసలి వాడు “ఈ యెడ్చుగో గుండె కలిగి చచ్చేవు. అది అబద్ధము. ఇది నిజమును అనుసేమో. నా కాకలి అనుచున్నది. అన్నము వెట్టుము. తరువాత తీరికగూడ పిచ్చవున్నును” అని పలుకుచు చెల్లెలిమీద కండ్లను చుటిమెను. “ఆవతకమును శీతకు జూపించి వచ్చెదను. నాకమ్మ” అని చెల్లె లక్షణగా “దాని పేరు నాయెదుట యెత్తేవు. జాగ్రత్త” అని ఇమామలి గుండెలు బ్రద్దలగునట్లు ఒక్క అణువు అణువుచే. ఈ మాటలకు వినిన అదం బీబీ మేకవలె సాగునయి, అన్న గానికి కడ్డిన మొదలు వెట్టెను. కాని ఆకుదానికి దుఃఖమునా! ఆపుకొనుట చేత గాక అదం బీబీ “నాయనా, రహీం, మమ్ము వదలివెట్టి నీర శ్వర్గముకు గయిగొంటివా. నీకెండ్లి, చావులుయెంతలో ముగిసి

తుపాకులు ఫిరంగులు యుద్ధములో ప్రవేశపెట్టబడిన తరువాత పూర్వపు యుద్ధవిధానము పూర్తిగా మారిపోయినది. కాని ఈ యుద్ధములో కందకములపోరు ప్రబలుటచే చేతులుచేతులు కలుపుకొని అప్పుడప్పుడు పోరుటయో, లేక కొంచయు దూరమునాగి అగ్నిగోళములను విసిరుటయో, లేక కత్తులతో నజకుకొనుటయో సంభవించుచున్నది. ఈ పటములో ఎడమచేత పయి పుకనున్న నైనికును విషవాముపురు పట్టుకూడుటకయి ముక్కుకొక యంత్రమును కట్టుకొని యున్నాడు. హఠ్యవాడు అగ్నిగోళములను వేయుటకయి వానిని నడుముకు కట్టుకొనగా వ్రేలాడుచున్నది. మూడవవాడు అగ్నిగోళములను కత్తిని గలిగియున్నాడు. వీరు తలలపై చెట్టలు విడచుండుటకయి యిరువ ముక్కలులను భరించియున్నారు చొమ్మిదయిన యిరువజల్లెడచుటి చొకటి కలదు. వీరు ఫ్రెంచిపైనికులు.

పోయినదిరా, తండ్రి; శీతవదలి వెట్టిపోయిన ఆమ్మగతిని తలచుకొనినప్పుడు అటులను గాక డొంగులాడ వలసినచెప్పకా యిది ఎవరు ఏమనవచ్చును? శీతకు చూచినప్పుడు నా కనుపునట్టిక మాకును యిందును పేరేను నాకంటెయదును” అని ముగింత వెట్టగా చెల్లెలు యేసునందాగెను. నానలివానికి ఈ ముగిసికీ పిచ్చి యెట్టిట్లు పోయెను.

“వెడ్డిగా పోయే మామగంట పేరేను అంటే, ఏమి తెలియకలదు. ఎవరు అప్పుడెంతమాత్రము మామగంట” అని పుకపించి వెడలిపోయెను.

ఈసాహాయ్యుని వృద్ధమునందలి ప్రేమరసము ఎంతిపోయినది. ఒక్కొక్కయేదుమయినపదిన కొలదిని కనుగొనక మెట్లు మోసగించి, వశభవించినదియు చలించుకొనునగాని తాను తనచేతలవలన శోకమునకెట్లు దూరమయినదియు తెలిసికొనలేదు. తనచేతదనంతరము తనవత్త రాధికారి యెవడా మునుతలం పప్పుడప్పుడు వచ్చునట్టివేమో చెప్పజాలము.

శీతాదేవి దుఃఖమును వాగ్మటుకు ఎంతిరవదు! ఆవె సముద మేపుములుగట్టిగా కృత్యునియున్నది. ఆవెవీరతమునం దిక మాగ్యకాంతి యెక్కడిది? ఒక్కొక్కప్పుడు కిట్టికీ నుండ వానరుములుచేతలయెత్తుచున్న మొలకలనుజూచును. వెలకుచున్న వృక్షములు జూచును. విరసించి వచ్చులకాం దముకు గొల్చుచున్న పువ్వులులను జూచును. తనబీరమునం దిక వికాసమెక్కడిది? తాను ఎండిపోయిన మృగముగాని నెవరుచున్నవృక్షమా? తాను జననవృక్షములన్నియునుడిగిపోయి దెబ్బరిసంవత్సరములు నిండినప్పుడు స్త్రీగాని యింకనదిమాడెడ్డయిన నిందరి పడుచుమా? అటు హిందువులకు కామవనా యినది. ఇటు మహా మృదీయులకు కామవనా యినది. ఆవె వస్త్రవస్త్రానికి మిక్కిలి దుఃఖితురయినది. ఆవె భూమిము సంతాపనయినది. ఈయిల్లులనదలి వెట్టి, తుమ్మయిచేసి, స్వతంత్రజీవము గనుపుగొనగాదాఅని జనుకొనెను. కాని తన భర్త పీనుస జల్లకమును “హవ్యధు మఃకౌత యపకారము నుజేసినను మహా మరచిపోవలయును. అతనికి మహా తక్కునిక్కవ్యుకులేరు. అతని నీవు తిరస్కరించితిరా, నాకంత కంటె మహానకాం మిక్కిలికటి చేచుజాలవు. కాకెండ్రిగి నీచేతిలో వెట్టిపోవుచున్నాను.” అని చెప్పిన మాటలను

తలచుకొని నైకలంపులను చంపిచేయును. మనస్సు డొంగుకొనునట్టికాదు గాన ఆమెను కాత్రియగల్గును ఆనేకవిధముల వాధలు కలిగించుచుండును. ఆనేక సమయములందు వాధనం సారము చేసి నదియును కొద్ది జేయును అసౌఖ్యమును, అనందమును, ఆప్రేమను తలంచుకొనికొన్నిదినములయిన అటుకంటిని పుండెగదామని ముఖమును పోగొట్టుకొనును. తనభర్త పీకస్వర్గమునకరుదెంచిరాదు. తానును ఈగోమయంబు విశేష కాల ముండకాలదు. అంతటి దుఃఖము యిట్లుచేయునకి ఆతనికావ్యముకు పరిపాతియట చే స్వర్గమునం దానిని ముక్కు సుతసించునుఆ ఒక్కొక్కప్పుడు తలచుచు ముగ్ధుడన సమాధానము చెప్పుకొనును. కాని ప్రతిదినమును పనిలేక గుంటియందు కూచుండుటయు ఆమాటలు, ఆనవ్వులు, అవిష్కరణలవలనా తిరిగి ఈ లోకమునందు జూడలేనుదామను బావుడింబును ఆమెను నీరశ్యముగా చేయుచుండెను.

ఒకరోజున చిన్ని మల్లాయలను, చొక్కాయలను, శీతాదేవి సాయంకాలమున వులుచుండెను. కాని ఎవరికయితే అది బట్టుమచ్చదో వారియొకరుచువలన నానందముతో ఉప్పలెలగలండ్రిపోయిన తరువాత వారిగతి యేమగునా యను బాధయే గాని తనకు నిడ్డలలుగునను ఆనందము విశేషముగా నామెకు లేకుండెను. తన చరిత్రయిన కుమారుని కొంతకయి కగపవనాడు కుమార కుమారుని సంకల్పి తలంచనే తలంచకుదా! కాని కోపమునకు బగులు ముసలివారినయి ఆమెకు నానికలిగి ఏకాకిగా నున్నాడని చింతించెను.

తలుపు నవోపెట్టి, శీతతలుపులకు వెళ్లెను. లోపల ఆదంబీబీ ప్రవేశించెను. ఆమహాయుడి యెవరువచ్చెను శీతకుండు సాత్రోపకరముగా నుండు ఈ ముసలివానియందు ద్వేషము లేక పోయినను ముసలివానిచేత క్షిణిబాంధువుని శీతకు గొడ్లిగా అను న్నాడుకలగు. ఏ జుచ్చుటవచ్చిననుమందుగా కనీసీ “మా అన్న గారు యిట్లునాను” అని మందుగా చెప్పక వాక్యమును ప్రారంభించు. ఈవర్తమాము అట్లనక “శీతా, బీతా, నేను విని అమితానందభరితుల నయితిని. అట్లా నిన్నిదినములలో వాగుగా సంక్షించునాక” అనియనెను. “ఓ ఆనందతియో, నా భర్తజీవించియున్నచో సంక మసౌఖ్యప్రసాదముగా నుండియుండెడిది. కానియిప్పుడో”

ఈమాటలను వినిన ఆదం బీబీ కళ్లనిండ నీళ్లు కలిస్తూ కోని బొట్టబొట్టుగా రాలమొదలిడెను. అనే మొగము చూచిన శీత వ్యధయును సులభముగా చలించినది. ఆమెను కొలిచి చుకొని భర్తవరణవార్త వినిన దినమునాటివలె శీతాదేవి ఘోర్లుఘోర్లుల రోడ్డెచ్చును. ఆదం బీబీ శీతను రెండుచేతులతో పట్టుకొని ఏడ్వసాగెను. కొంతసేపటికి బాగుగా దుఃఖముగిగాయిన తరువాత : నాబిడ్డా, రాబోవువాని కొరకయినను నీవు ఉత్సాహముతోనుండవలయుననుమా. వాడునుఖముగావట్టిక తరువాత మనకెంత యానందమో తెలుసుకొనుము" అని శీతాదేవిని తల్లికల నుడువెట్టుకొని, మంచముమీద పరుండవెట్టి దొంగతనము చేయటకయి యింటపగిలేమిందు దొంగకలె, అన్నకు కనపడకుండ ఒకచిన్న తలుపుగుండ అన్న గారిమహిమ లోనికిపొయ్యెను.

"ఏమే, అమనిషిగర్వకు వెళ్ళివారటే. నీకేమి దాని బోధన" అని అన్న గారు మేకను పెద్దపులి చూచువిధమున జూచుచు పలికెను. ఈబోధన అదంతబీబీ మేకవలె నుండలేదు. పెద్దపులి పెద్దపులివెదుకొనిన విధముగానే కనపడెను. "అవును నేను వెళ్ళివంటజేమే. నీకేమి పసిల్లెనుగారు. ఇంటిలో కట్టియుంచుటకు నేను పెద్దదానిని నా నవ్వునువచ్చి నట్లు నేను చేయవచ్చును" ఈమాటలకు వినినవ్యధవలనకు ఇంతింతని చెప్పవలసిగాని అగ్రిహమునచ్చెను. వానిజన్మములో ఇటువంటి జవాబుకు ఈ ఆదంబీబీ నోటనుండి వినియండ లేదు. "ఏమంటివి. నామాటలనా నీవు ధిక్కరించు చానవా" అని గట్టిచెను.

ఈమాటలను వినిన ఆదంబీబీ తనగదిలోకి వెళ్ళి ఒక చిన్న మాటకు కట్టుకొని, కాలురను కప్పకొని, కాళ్లకు ముచ్చెలు తొడిగి, తలమీద మునుగును లాగుకొని ముసలివాని యెడటికి వచ్చెను.

"అన్న గారూ, నీకొకసలూము. నీకును నాకును ఈ బోధనో బుణము తీరినది. ఇప్పటినుండు బాంసకల నీరేంద నుండినా. కాని నీవునునువ్యధభావము కలవాడవు గావు. బ్రతికి యాన్నరోజులలో పెండ్లాములను కేధించుకొని తిని, ఒక్కొక్కదానిని మట్టి కప్పవేసితివి. రహితులీ ఈశ్వరానగ్రహము వలన పుట్టుటచే ఇంటికి కొంత భోధకలిగినది. వాని పెండ్లి విషయమున నానా అల్లరిచేసి కరిమిచేసితివి. వాడివ్యధను మృతికొందినను వానిని క్షమింపవలసింది. వాని మద్దులభార్యను పాకీవానికంటె హిసముగా జూచుచున్నావు. నీకాలికింది పురుగుకల నేనింతకాలము పడి యుండుటవలన, ఏమోనీ దయ తలచి నన్ను యిట్టోనుండంచినట్లు కనపడుచున్నావు. అందరిని తలచుచేసినట్లు, నన్ను తలచుచేయకమునుపే వాతొగి నే జూచుకొనెదను. ఆకలియును నాకు పట్టి నరసరములేదు. నాస్వస్తి యాస్తికలను. దానిమీద వచ్చు ఆనాడునుతో యరి పదిమందిని గామించగల. పెండ్లాములుగోయి, కొడుకుపచ్చి, కోడలు బహిష్కరింపబడి, చెల్లెలును దూరమయిపోయిన తరువాత మిగిలిన విశ్వవ్యయంతయు ఇంకొక్క డెబ్బరి సంతకృతములు మెచ్చుగా బ్రతికి జుట్టుకొనును. ఇదిగో నీకిదే కడ పటి సలూము" అని చెప్పి తిరిగిమాడకుండ ఆదంబీబీ శీతతో పాటు కాపురముండుటకు, ఈ కష్ట సమయమందు సహాయము జేయుటకు వెళ్ళెను. ఈ సమయమునందు మాతృ కేసతో సహమరాలయిన ఆదంబీబీ వచ్చుట శీతకు ఎంగో సహాయ కరమే గాక, ఆనందదాయకమును ఆయ్యెను. ఆరాత్రి శీతకు గడచిన తొమ్మిదిహస్తమలకుండియు పట్టి సుఖిదగ్గరెట్టెను.

వ్యధవలన గారు తమ పెద్ద గదిలో కూచుని తలపోయుచుండిరి. పెద్దవ్యధకు చెల్లెలనిపోయిన మాటల మృదయు శబ్దములను పాపము ముసలిగాని తలకింగుట జేయుచున్నది. "భాగ్యము పోయితి. కొనుపచ్చుతిరొంకెను. కోడలు దూరమయినది. ఆదం బీబీ ఇప్పుడు బోయినది నాకింకెదను" అనుమాటలనే ఈతడు అప్రమత్తమున వ్రాస్తూ గా మరమ్మల ఉచ్చరించుచుండెను.

పంధరాకేసుమున్నది. నోటలో ఒక్క పురుగును నను కనపడుటలేదు. ఆదంబీబీ బయటికి రచ్చి ఎవరయినను కనపడుచురాదు. అటుంటి ఆకురకతో జూచుచుండెను. కొంతసేపటికి ముదము ప్రొక్కకొనుచు పచ్చుచున్న ఒక మనుజును కనబడెను. ఆదంబీబీ తక్షణమే బీబీ గుర్తుపట్టెను. తన అన్నయే. వ్యధకు ఉదయముతోటలో వాసగాని, చలిగాని కొట్టుచున్న నుడదుట అలవాటు. స్వర్గ గారారమ్మని చెలితోనైగచేసి మజునుగాను నౌకని ఆజ్ఞాపించువిధమున "శీతకు చాలా జబ్బుగా నున్నది. తక్షణమే వయద్యని రమ్మ" అని బీబీ పలికెను. కత్తి చేతిలో నున్న

యెడల ఒక్క పోటు పొడుచువానికలె అదంతబీబీకేని చూచి ముసలివాడు మరలిపోయెను. వెళ్ళింది కయ్యనింటికే. కయ్యనితో : మీరొక ఆశీర్వాదము చేయవలసినది అని ఒక్కముక్క జెప్పి వెళ్ళబోవుచుండగా : "తాతకు ఆశీర్వాదము" "నాకు చాలా సంతోషముగా నున్నది" "మీకు ఉత్తరాధికారి కలుగుగాక" అను మాటలని, బ్రెసికిలు ఎక్కి పరుగెత్తెను. ఈమాటలను వినిన ఇయామలీకి మొట్టమొదట అశ్చర్యముకాలేదు. ఎవరును శీతకు గురించి తనతో వచ్చి చెప్పలేదు. ఏమి యానింత అని ఆలోచించుకొనుచు కోవలన్న గృహమును అనిచ్చాపుర్యకముగా చేరెను. తలుపుకు సోకి లోనికి వెళ్ళెను. లోపల సాగడిలో నెకరయిన కలరేమో అని అటునిటు చూచుచుండగా గోడమీదనున్న దిక్కు నుండరముర్తియగు తన కుమారుని ఓటమిమీద నేత్రములు వారెను. ఆహా, వానిపాలము ఎంత వికారముగా నున్నది! ఆ నేత్రముల నకక్కదన మెక్కడ. ఆమీ సముల కట్టు ఎక్కడ! వైర్యపాపాసములు, దమాప్తేమాటలు అ ముఖమున తాండవపడుచున్నట్లే కనుపించెను. "ఇటువంటి కుమారుని పోగొట్టుకొనిన పాపివా. నిజముగా అట్టివా డేవురాత్రిగనకేల దక్కును" అను తలంపులు ఆతని మనస్సున బాధించెను. సిగ్గుచేత తలవంచుకొనెను శీతకేమిజబ్బు? గొప్పటి యా? ఇంతలో ఒకబిడ్డ రోదరము వివబడెను. ముసలివాని వృద్ధత ముచ్చొంగెను. అట్టి సంతోషమును పొంది ఎన్ని యేళ్లయినా? ఇయామలీ బల్ల కానుకొని కూచుండెను. ముఖములోనున్న కఠినత్వముపోయినది. మెత్తబడినది. చూపులాని కూర్చోవలయు పోయి అనుకంపము కొంతచేసెనట్లు కనుపించెను. మొత్తముమీద వెచ్చిది లభింపబోవు వేదచందమున నాతడు కనుపించిన మాట వాస్తవము.

నామూత్రాధికారి వీడని శీత అనుకొనలేదు. కొంచెముండుగా తెలిసినయెడల ఎంగో బాగ్రతపడుచాడనే. ఇప్పుడేవుతో గదా" యని వెదపులు కొలుకుకొనుచు తన్ను లానమితముగా నిందించుకొనుచుండెను. ఇంటి వై అంతస్తునుండి వివబడుచున్న శబ్దములనుబట్టి చావుబ్రతుకులకు మధ్యకొడలు డొంగుటచున్నట్లు ముసలివాడు కకగిని పయిననున్న శాలవను నేలమీదపడి, రెండుమోకాళ్లను దానిమీద ఆరించి, గడ్డమును పట్టుకొని, మక్కారముపురకు తిరిగి రెండుచేతులను వృద్ధయముమీద వెట్టుకొని, కండ్లమునీ కొని "అల్లా" అను శబ్దము నుచ్చరించెను. ఇంతలో ఎవరో మెట్టుమీదనుండించి ఒక మూటను ఆశాలవమున వెట్టి వెట్టిరి. ఆమూట ఇయామలీకి ఉత్తరాధికారియే! తనకు పుట్టక పుట్టక కొడుకు రహితులీ ఎన్నో సంవత్సరములకిందట పుట్టిన సమయము ఈవృద్ధునికి జ్ఞాపకమునకు వచ్చినది. ఆజ్ఞాపకముతో ఇయామలీకి యావనము అంతుంపినది. ప్రేమాది గుణములు ఆసమయమున ఉద్భవించెను. "నాకులేదేకా, నాతొండ్రే, నాభాగ్యము" యని, యిక మాటలాడలేక కనుమెట్టు ఆనంద బాష్పములు కురియుచుండగా వానితో మనుషుని శరీరమును తడిపించి తనివితీర మద్దువెట్టుకొని మూగృధర్మవానివలె మనుషునిపక్క పడిపోయెను.

కొంతసేపటికి వృద్ధునికి స్మారకమువచ్చి కూచుని పిచ్చివానివలె ఆచనుమరింపక జూచుచుండెను. ఆగొడుగు ఇయామలీయొక్క ఒమీనుల కన్నీటికి అధికారి. లెక్కలేని ద్రవ్యరాసులకు అధిపతి. ఇయామలీ తన కడుపునబుట్టిన కుమారుడు రహితులీ తలచుకొని "నామనా, ఈయానంద

ము ననుభవించుటకు నీవు లేకపోతివిగదా" అని ఏడ్చుచుండెను. ఈవృద్ధుడు ఎన్ని సంవత్సరములయినా ఇట్లు ఏడ్చి, వృద్ధయమును బ్రద్దలుచేకొని ఒక్కొక్కరిని మృత్యు రాలుచున్నవృద్ధుడు అబిదుపులతో చేసిన పాపమంతయు బోవుచు ఇయామలీ పాపముమార్చియునుండెను.

ఇంతలో చెల్లెలు మేడమీదనుండించి "అమ్మా, శీతకు సంధిపుట్టుచున్నది. నిక్కటిలుచుచున్నది. నీతో విరోధము లేక చనిపోవలయుననుచున్నది. కచ్చి మాటలాడి న్నేమితుడవుగమ్మ" అనిచెప్పెను. ఈ ఇయామలీ పూర్వపు ఇయామలీ కాదు. పిలికానవలె చెల్లెలుమెట్టు మేడనెక్కి వెళ్ళెను. కొదలి యొక్క మంచముపక్కన మోకాళ్ళమీదవ్రాలి శీతా, శీతా, నేను పాపాత్ముడను. ద్రోహిని నన్ను క్షమింపుము. అన్ని, ఎక్కువగా మాటలాడుటకు శక్తిలేక, ముఖముమీదన ముఖమువెట్టి, గొమ్ముకు మంచము పట్టెకానించి, కళ్లు తేలవేసెను. పాపమీ వృద్ధుని కాగోజున గలిగిన ఉండ్రే సంతాప సంతోషములను వృద్ధయము భరించలేక కొట్టుకొనుట ఆగి పోయెను. ఇయామలీ మృతికొందెను. కాని అన్ని వైరములను తీర్చుకొని, తన యాస్తికి వారసుడగువాని కండ్లారాది శరీరమును విడవాడల భాగ్య మాతాకి లభించెను. శీతాదేవికి ఒక్క నయముయి ఆరోగ్యకంతు రాలయినది.

* * * * *
మహిళాసంధిక నిరంకుశాధికారి ఇయామలీ సానములో ఇప్పుడు రాడ్డుమేలుచున్నాడు. ఆకలికి నొన్ని మానములయి నిండకపోయిననుకై అని ఏడ్చినచో దానివాని జనములనేక నుండి వణకుచుండును. ఆతని పేరు రాంరహీం. హిందూమత మృదీయ పేరులను తల్లి కలిపి నామకరోష్ట్రము జేయించెను. అన్ని కులభేదములను పోయి, హిందూమతమృదీయము సోదగులవలె మెలంగి, ఈమహాభూమిని ఉన్నతదశకు తీసికొని రావలసిన భారత పుత్రులలో రాంరహీము ఒక్కడుగా నుండవలయునని ఈశ్వర సంకల్పము కాబోలును.
సమాప్తము.

సాంకేతిక విద్యకు దొరతనమునారి విరాళములు:- దొరతనమువారు విరాళముల నిచ్చుటలో చక్కములపెట్టెను. హిందూమతమునారి విషయమును ముఖ్యముగ గమనింపవలెను. హిందూదేశమున తోలుకు చక్కములను ఒప్పుముగ దొరుకుచుండును గాని చాలామంది కీరిద్యనేపిం ఈ పరిశ్రమ విస్తరింపగలదు. రంగుల వేయుట రెండవ ఈ విషయమై రాష్ట్రీయ దొరతనముల వారివరకే కొందరు విద్యార్థులకు రంగుల పశ్రమ నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థిరాళ్లకు నిచ్చియున్నారని బంగారా తర్జక సంఘమువారు నూరించిరి.

విమలచంద్రునివై తేబడిన కేసు:- ఈకేసు కాశీలో ఈనెల 22 వ తేదీ విచారణ చేయబడినది. మెట్టులు హిందూభావాలా సంబంధిస్తే తాతలాలా పృథానోహధ్యాయుడగు బాబూ కాశీ పుష్పచక్రవర్తిగారి సాక్షివిచారణ జరిగినది. నేను ముద్దాయాని పాతకాలలోను కళాకాలలోను సంఘమునను గూడనెగురుచు ఇప్పుడు సత్యవాది దైర్యమునకు జడియుచాడు రుజువైననునని నేను తలచితిని అని ఆయన చెప్పెను. ఉభయవాదములను పూర్తియైచి. ఈనెల 27 - వ తేదీ శనివారమునాడా స్థలమునూచి 29 - వ తేదీ తిర్గుచెప్పెదనుని మేజిస్ట్రేటుగారు నుడిచిరి.

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిర్ రిజిస్టరు

ఏ శ్రీమతి తమ కెల్లకల నుండరముగా ఉంచుకొనెనని, రాలిపోవుటయిన తినిన, బాగునా దొరకకు నూనెలనువాడకుడెను. ఎంచుకొన కెల్లకల నుండరము కల్ల రాలిపోవుచున్నచో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాను. ఈరంగితి శ్రీమతి ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలమునుండి నూతన సంకీర్ణవకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కెల్లకలను రాడ్డు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన కెల్లకలను రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె కెల్లకలను పట్టుకొని తన్ను చేసి మెడమును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరమునమై నున్నది. ఈనూనె తెలియని యెటువంటి పట్టుకొనివానికిగూడ కామినియాతెలుము తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది తెల్లరకలకు నిగనగలానురట్టి సహజయిన నల్లని మెయిగు కలిగించి కరస్సనకు చురుపుట్టింది మెడటికి క్రొత్తపొంపున్నా మిక్కిలి ఇంజంను సుఖానమిక్కిలుగా గలిగి యుండును. ఇంట్లోకిరంటె ఎక్కువకునుండుంట్టి మెయిగునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు నమ్మలవర్సరమున ఒక మోగ్గతా మ్మతికయి దొంగిలించుచున్నాను. మతియె డెయిగుకోరకయే నేలలోని యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు రచ్చుచున్నవి. కామినియాతెలుముయొక్క గుణమును పరిక్షించుటకు అరగిస్తాంపు. పరిక్షయెడల ఒకపాకకి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగలఒకబుడ్డతెలుము ఇవాళుగా పంపబడును. నెల సీనా 1-కి రూ 1-0-0 మాకుసీపాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చు జేసే (ప్రతి చిల్లరమునూ నూనెలో దొరకును). సోదీపింజుట్టు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 జూమూమునీరు, బొంబయి. మద్రాసు ఏజంట:- మేనా పురహత్తమ మూర్తి పెండ్లి, చైలాబాకరోడ్ గుంటకపిసమీపము, మద్రాసు

రిజిస్టరు

వృత్తాంతములు

బారిసాయి వట్టికేసు - నైకేసు యీ నెల 29 - వ తేదీకి పొడిగింప బడినది.

కృష్ణానగరు బండిపోటు కేసు - ఈ కేసులో విచారణ పరిపాదనలైన నూర్తయల స.ఖ్యను మారు 15.

వాణిజ్యశాఖాదేర్బత్తు - దేర్బత్తుల శేఖరు బొంబాయికి వచ్చిరి. వాణిజ్యసంఘములతో సంప్రతించెదరు.

బెంగళూరులో నర్తకులు - నర్తకులు ఈ నెల 21 వ తేదీకుండియు తిరుగుచున్నది.

ఉపన్యాసములు - పురస్కారమును గూర్చి ప్రొఫెసరు గెడ్డినగారు కలకత్తాలో కొన్ని ఉపన్యాసముల నొసగుదురు.

ఆయుధశాసనపు కేసు - ఆయుధశాసనము క్రింద పి.యల్. కాట్లగారిపై కేసుచేయుటచే ఈ కేసు పొడిగింపబడినది.

న్యాయమూర్తి నిష్క్రమణ - ఈ నెల 23 వ తేదీన న్యాయమూర్తి అలహాబాద్ ప్రొవోక్టరు న్యాయపీఠము నధికారిగా పోయెను.

దర్బారులలో రాజు గారు - ఈ నెల 20-వ తేదీ ప్రాతిహిందావిశ్వవిద్యాలయము సంబంధమున పరిశేషములను మహారాజుగారు బయలుదేరిరి.

కాన్వాలిను పీఠిలోని దోపిడి - రక్షకులు కలకత్తా వారి దుకాణమున జరిగిన దోపిడి సంభవమున 5 గురుగుట్టుకొనిరి ఇందులో నొకకు దుకాణమున గుమాస్తా.

ఘరానాలు నైతికత - ప్రాచ్యు ప్రొవోక్టరు రంగములలో ఘరానాలు నైతికత ప్రశ్నలకు బోరింగువార్త విని ఘరానాలులోని ప్రజలు విస్తారముగ నేరగా చేసెదున్నారు.

సాల నెట్టివాక - సాల నెట్టియోడ మరల తేదీ 2 వట్ట మేమియును కలుగలేదు. ఈ నెల 25 వ తేదీ నాటిరాత్రికి ఏడేనువ వచ్చును. ఈ నెల 30 వ తేదీ నాటికి గాని బొంబాయికి చేరదని బొంబాయిలోని పి. ఓ. కంపెనీవారు తెలిపిరి.

సర్జను జనరలు లూకిన గారు - ఈ నెల 23 వ తేదీ సాయంకాలము బొంబాయిలోని క్రిమినల్ కోర్టు కాలయందు లూకిన గారికిని దొరసాగారికిని విచారణగిరి. 30) నుండి వైద్యులు వచ్చిరి.

విద్యా విచారణ - ఈ సభ జనరల్ సభకు ముప్పది పండిత మాలవ్యా గారభ్యుత్థులుగా నియోగించబడిరి. కాని వారు 12-15 వ సభజరిపినచో అభ్యుత్థుల వహించుట కరకాళము లేనందుననే ఇట్లు మార్పుబడినది.

ఎ. ఇ. దామయ్య చరిత్రము - డెయిలీ పోస్టున ప్రీతికము ముద్రించుటకు సంబంధపరాలుగా నుండిన దామయ్య కన్య కలకత్తాకు వెళ్ళి శత్రుచికిత్స చేయుచున్నది. ఈమె ఈ నెల 21 వ తేదీకి వక ౧౦ గంటలను చనిపోయినది.

కృష్ణా నైతిక కథాశాల - ఈ నెల 15 వ తేదీన కథాశాలలోని మొదటితరగతికి బహు మానమునిచ్చుచు యుద్ధసమయమున నైతికత బుగారుతో సమానము విషయము గలిగియున్నారని సర్ మాల్వమ్మ గారనిరి.

బొంబాయి పురపాలక సంఘము - నిన్నటి నిశ్చయము బొంబాయి పురపాలక సంఘము గారి సమావేశము జరిగెను. మెహతా గారికి బహుళ తీవ్రతలు. వీరు వాచాగారికి చట్ట నిర్మాణసభ్యునిగా నెన్నుకొనిరి.

సోన్నూరు ఉత్సవములు - నర్తకులు అధికముగుటచే నీ ఉత్సవము లాలస్యముగ ప్రారంభింపబడెను. జననమృత్యుము విశేషముగలేదు. అమృతము జొరగలేదు. పోలీసు, జిల్లాబోర్డు వారి ఏర్పాటు లతిచక్కగ నున్నవి.

హిందీ పాఠశాలను మృత్యుశయన కాన్వాలియవసభ - ఈ కాన్వాలియ లాహోరు నగరమున వచ్చేసంవత్సరమున

జరుగ బడును. ఆహ్వానసంఘము వారు పండితమాలవ్యగారికి అభ్యుత్థుల వహించుట కోరి వారందులకు సమ్మతించిరి.

మానవత్వపుదావా - బెంగళూరు నెంట్రీలు ఇనిస్టిట్యూటులో ప్రధానోపాధ్యాయుడగు పి. ఆర్. అయ్యంగారు తన్ను దుర్భాషలాడినది ఆపాతరాలలో చువుచున్న ముజోర్జి కల్లీకల్లీ కేసుచేసినది 23 వ తేదీకి వాయిదా చేయబడినది.

అఖిలభారతీయ ప్ర కాన్వాలియ సభ - ఈ సభ లాహోరులో క్రిమినల్ పంచసలలో జరుగును. బిహార్ ప్రొవోక్టరును జడ్జిగారునుమింపబడిన రావుబహద్దరు బాల్యరే సాద్ గారి సభకు అభ్యుత్థులుగా నుండురు.

ఉన్యోగములవారు - రంగుల శేత్రుల చీపు ఇంజనీరు గానున్న సర్ బార్డి బక్సును పి. వి. ఇ. గారిని మెనపాటేమియును మట్టిత్రవ్వ పనులకు గమనించుటకు పంపకలేనని ఇంగ్లాండు దొరసంఘమున కొరినందున ఇండియా దొరతనమువారు బర్మాదొరతనమువారికి వ్రాసెను.

మరణము - తిరునల్వేలి జిల్లాలో కొయిలుపట్టిగా డిప్రూటికేర్బత్తుగా నున్నది. త్రీవనాపాచా బి. పి. గారు ఈ నెల 22 వ తేదీన అతిమాత్రవ్యాధిగలన నాకస్మికముగ మృతిపొందెరి 20 వ తేదీన జిల్లాబోర్డు మీటింగునకు వెళ్లిరి. వీరికి భార్యయును 5 గురు బిడ్డలును గలరు.

కారాగృహవాసి పారిపోవుట - కల్లికోటసమీపమున మంజీరబు జములులో నుంచుబడిన వున్న మోయినను వైదీని మది 9 నుండి మరుగుకొడ్డికి తీసిగొనివెళ్లిరి వారినిదరిని నుల తీసిగొనివచ్చి లెక్కమాత్రగా వారిలో ఉన్న మోయిననువాడు కనబడలేదు 1 మోయినాన్వేయించువర్తన కట్టెలు లను నన్నెందుచేసిరి.

ఒక దావా - ఒక జ్యోతిరర్థక సంఘమువారియొద్ద రామదయాలు భీమరాజు కలకత్తా వర్తకుడు 2 పాకేటిల పట్టుబట్టలరు కొని సొమ్ముకొనుటకు. ఆ సొమ్ముకు వర్తకసంఘమువారి రామకిసను దానుచందీ ప్రసాదుకు 20-2-౧౮ న వసుండి యిచ్చిరి. ఆ హుండి ప్రకార మతను దావా చేసెను. ఈ ౧౮౭౮ లను ఇచ్చుటకు తీర్పుచెప్పిరి.

కలకత్తా పురాభివృద్ధి - కలకత్తా పురాభివృద్ధిని గూర్చి ఇండియా నెల 23 వ నాడు 5) లక్షల రూపాయలను శాస్త్రునుచేసిరి. ఈ మొత్తమున 40 లక్షలు ట్రస్టీల మార్గభక్తుల నియ్యబడినవి. 5౭ లక్షల రూపాయలు యాంత్రిక కార్యములు, భూములకోసంబు యొక్క విషయముల వెచ్చింపబడినవి దొరికినము వారికి రామమన తెలియజేయుటచేసి.

బొంబాయిలో నాడుకు యంత్రీ గాలము 3 లాటి యుట - ఎం. నెర్సెస్, జే. జుగిల్స్, కన్నాటు, ఇంపీరియల్ యంత్రీ గాలా కార్యనిర్వాహకులు బొంబాయిలో యీ నెల 23 వ తేదీన సమావేశమెరి. భృత్యుల నితి బాగులేక పోవుటచే యంత్రీ గాలలో పనినాపీటి తిరుగుట తామే దివానా తీయ నీశ్యముంది సర్ సెనాకడేడ్, సర్ మెపుర్బిభోర్, హెచ్. ఆర్. గ్రీన్వు గాన్లు లిల్విడేబుడ్లగ నియమింపబడిరి.

న్యాయపీఠము బ్యాగ్రావు పంతులు గారు - లాహోరు నగరము 23: - లాహోరు రాష్ట్రీయసంఘము వారి య్యోగలసిన పాతవాకిలీ వమముచేయుటకు వారికి ప్రోత్సాహము కలిగించుటకునే వచ్చితి నని సుబ్బారావుపంతులుగారు న్యాయబోర్డువీలేఖతో చెప్పిరి లాహోరుకుండి అమృతనారు తును అటుండి బాంకిపూరుకు వెళ్ళి ఈ నెల 30 వ తేదీన బాంకిపూరుకుండి కలకత్తాకు వెళ్ళి ఆరటర్ కోజులుండును.

దూఆవ్ బ్యాంకు - అమృతసరము జిల్లాజడ్జిగారి నీర్వువైని వైనివినరంపబడిన బ్యాంకికాలావదేర్బత్తు గావుబహద్దరు వివేకదాసు మున్నగువారు లాహోరు ఫిఫ్ కోర్టులో అప్పీలు చేసికొనిరి. ఈ అప్పీలు యీ నెల 24 వ తేదీన ఫిఫ్ కోర్టు వారు విమర్శించిరి. ఇండియనుకంపెనీ 1882 వ సంవత్సర కానము శేక్ మను 169 ప్రకారము మూడువారములలోపున అప్పీలు దాఖలు కాలేంపున న్యాయమూర్తులు వీరి అప్పీలును త్రోసివేల్చిరి.

సర్ రిజిస్ట్రార్ కాడక్ గారు - ఈ నెల 21-వ తేదీన నాగపూరుకుండి సర్ రిజిస్ట్రార్ కే. కాడక్ గార్లు కలకత్తా మెయిలుపై బయలుదేరిరి - అంతర్రాష్ట్రము గో. రాజాబహద్దరు గోపాలరావు భాండ్లే సున్ను ప్రముఖులు వీరికి తోటించి దొంగిరి - నాగపూరులో నున్న కాలమున సర్ రిజిస్ట్రార్ గారు అచ్చటనున్న ప్రతిష్ఠాపనము వెల్లడుజూచిరి - వెక్కిరిండు మహానియులకు దర్శనమొసగిరి - వీరుబుధవారమున కలకత్తాకు వెళ్ళుదురు.

ఆహారదాగ్ధములు చిక్కకుండుట - హిందూదేశము నండి గోధుమల ఎరువు అపివేయబడినది. మొబాబిక్ లో నున్న భారతీయులకు గోధుమల పోషాధారము భారతీయులు 300 మంది కల 6 నైకారణమున వీరుతిండికి: ముందు మారుచుండిరి. ఈమొగ్గు అంతయు మొబాబిక్ గోధుమల భారతీయులు బొంబాయి రాష్ట్రీయసంఘమువారికి తెలియవరచుకొనిరి. తరుచిన్న రహతు దొరతనమువారికి వివేదింపబడినదని వీరు సంఘమువారిని కోరిరి.

ఒక బండిపోటుకేసు - రాధానాథ్ ప్రహస్త్, శతీక పాపాపాపు అను వారలు వాచనబాల్ వద్ద మాజుగు పిస్తోళ్లపట్టుబడిరి. ఆ మాధుశాసనముక్రింద వీరిపై కేసు చేయబడెను. వీరుకలకత్తా గాడ్డవల్ వీల్ కోర్టులో బండిగాటాస్వీకరి వీరిపై నేరముమోపబడెను. మొదటిమార్దును నేరమువరని ఒప్పుకొనెను. వీరికి అల్లిపూరు సెషన్సుజడ్జిగారు సొంబ కఠిన రకపు శిక్ష విధించిరి. సాక్ష్యమురానందున రెండవ మార్దును నిలిపదలచేసిరి.

యన్. సుబ్బారావు పంతులుగారు - బాత్రియమున సభియొక్క జాముంటు కార్యదర్శి యన్. సుబ్బారావు పంతులుగారు రాజకీయసంబంధమున పర్యటన మొనర్చుచున్నాడు. వీరుత్రస్తుతము లాహోరులో నున్నాడు. నిన్నటి సాయంకాలమున బ్రాడ్ లాన్ వుండియున వీరి కొక ముసవ్యాస మొనర్చిరి దేశముమహాజనసభ ఎట్టిపరిస్థితుల జననయందెనో, ఎట్టియొక్కట్టులపాలపడి ప్రస్తుత మెట్టిపిలిచిని బడసినదో వీరు వివరించిరి. దేశముమహాజనసభయొక్క ఆశయములకు ప్రయత్న పొందుపరచిన యంతరమున యువకుల కార్యభారమును వహించుటకు వారు హెచ్చరించిరి.

చారిత్రాత్మక పాఠ్యసమము - బిల్వమ్ విశ్వవిద్యాలయమున చారిత్రాత్మక పాఠ్యసమముగా నున్న హేరలే నార్డు గారు ఇండియాకు విచ్చేసిరిని యువజనక్రైస్తవ సమాజపు జాతీయ సంఘమువారు వెల్లడించిరి. వీరు హిందూదేశమున నొక సంవత్సరమునుచు. హిందూదేశములో నున్న యువజన క్రైస్తవ సంఘము లొనర్చునలసిన సాంఘిక సేవా విధానముల నేర్పరచుటకు వీరు హిందూదేశమున వెళ్ళి ప్రశ్నేతరాలకు వెళ్ళుదురు. వీరు మొదటి మూడు నెలలు లాహోరులో గడుపుదురు. డిసెంబరు జాతీయవిశ్వవిద్యాలయోపన్యాసకుడుగ నుండ నీయనను పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున వారహోనించిరి.

గోవులసభ - రీవాచనో రాజావారు సోనాపూరు యాత్రకు వెళ్ళియుండగా మహానాథేశ్వరమున జరుగుతున్న మున చంచలకుటకు అవులకుందలను తీసికొని పోవుచున్నారని యొక నాటికాస్థి తెలిపినది. తక్షణమే మహారాజావారు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారియొద్దకువెళ్ళి యాటిరరకును గోవులను చంపకుండుట కఠికప్రభుమీద నాత్తాపు త్రుచ్చుకొనిరి. మరునాడు 3౫౦౦ రూపాయలనిచ్చి మహారాజావారు ఆ అవుల నన్నిటినికొనిరి. అటులే ప్రతిదినమునానిరి. భగింతులకొరకు కఠిక బాండ్రీకు గోవులనమ్మనియమున హిందువులముదాసినత చా. కోచనీయును సవాతనసభలో సభిక సంభాషణతో మహారాజా గారు నడిచిరి. మారెవారి డే.త్రమహోత్సవ సమయమున నచట గోదగ చేయకుండుట కుత్తవీయ్యవలెనని కొంతనమువారిని కోయటకు తీర్మానింపబడినది. మహారాజావారు గోరక్షకాగ్ధముచూపినసాహసము ప్రజల కలవరపరచినది.

మధురజిల్లాలో అపరాధ సంఘశాసనము - తిరుమంగళము తాలూకాలో తాలూకా పట్టణముకు మేలూ ఉర్రపూరులో నీకాసనములు జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. మేము అపరాధులము గాము, వ్యవసాయదారులము గ్రామములనిరి. నేరముల నడచి వేయటకును అపరాధులను గూర్చి తెలుపుటకును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు పంచాయతీ నేర్పరిచిరి. గ్రామములపరాధులే ముని దొరతనమువారు నిరవరచిరి. ఈ నెల 22-వ తేదీన పెల్లుల నమోదుచేయుటకు ప్రావేషకరి డిప్రూటికే కలక్టరు గారు పోలీసు వుక్యోగస్తులతో గూడ వెళ్లిరి. 16 గురిని వేలియుద్దులు చేసికొనుటచే గా వారు విరాగరించి దొరతనము వారికి అర్జి వెల్లుకొంటి మనిరి వారిని పోలీసువారి పట్టుకొని తిరుమంగళము పోలీసు స్టేషనుకు పంపిరి. గ్రామము చాల గోలగానున్నది. గ్రామముల నమోదుచేయుటకు కంగీరంబుల లేదు.

స వ పేజీ తేదీము

నమోజుగానమును తిరుప్పావించినవారే యీ రచనపాదన ను నిపుడు చేయబడినదిగా నాచునుగాన చేయిన మాటలు అసత్యము లనియు, నీవని చేతి అప్పటిప్రతిపదిగాద ఏ మధ్యను ముగ్గురొకక్క మిగిలిన అధికార నియంత్రణలందఱును నాచునుగాన నాసయనను అసత్యముగానే నోటు నిచ్చి యున్నారనియు చెప్పి గొ శర్మగారు యుగించిరి.

మిట్టల గౌ. శర్మగారి తీర్మానమును మై సభ్యుల వోటులను తీసికొనిరి. అధిక సంఖ్యకుల యామోదముతో తీర్మానము వెల్లెను.

మా॥ యచంద్రరావుగారు.

గావు గారు నాడే గొ శర్మగారును చెలిమియున్నా రుగాన నిలువలసింది:- శాసనములో వ్యతిరేకములని చేసి నిర్ణయించితిమి తెలియబడుచున్నది. వ్యతిరేకములను దానిని వైద్యులమదలచారే తెచ్చివెట్టిరి. వైద్యుల వైద్యుల లంబించినవారికిఁ బ్రము కలుగబడ చేయవలయును. వ్యతిరేకములను ప్రవర్తననుగురించి కడపటి పరిష్కారము చేయవలసివచ్చినను పరిమదముచారితము చేయు నిబంధము శాసనమున బుద్ధిభూతముగ చేర్చబడినను ప్రమాదములను చేర్చబడినను నాడే పది చాలవఁకర ముట నిశ్చయము. వైద్యులమదలచుచు చేసినపని అసాధ్యము. వారి కుడదేశ కుఁగ నొక వ్యాధిభాగ్యము నాడే నియమించుట యరసర మని తోచుచున్నది. సంఘము (కౌన్సిలు) యొక్కయు ఉప సంఘము (కమిటీ) యొక్కయు అధికారములనుగూర్చి నాడే చాల సంక్షిప్తముగా వివరించిరి. ఈ నియమములను సాగ్య జక ముటకులను జిల్లాలోనున్న కృత్రిమములనుగూర్చి చాల కలవరము కలిగి యున్నందున శాసనమును సవరించుట కొక చట్టము నుపసాధించు ననుచుతిని గోరుచున్నాను.

మా॥ శే. రామయ్యగారి తీర్మానము ననుసరించిరి. మా॥ కార్త్యాయ గారు ఆ తేదీ పంచతేది గాన అనుచుతి యొసగబడినది.

మా॥ ఏ ఎస్. కృష్ణారావుగారు.

మీరు నాడే నిట్టి యావపాదన మొనర్చునని తెలిపి గాన నొక గంభీరపత్యాసను నొసంగిరి. మా॥ సుబ్బారావు అచెడిగా రి తీర్మానము ననుసరించిరి. నామావరణము (కవరిం ను) అనగనేమో మా॥ సభ్యులందఱు బాసరుమెనుగాన వివరిం చి చెప్పిరి. రిజల్యుషన్లుగానిన ఆంగ్లవైద్యునికి ఆయుర్వేద వైద్యుడు చేయు విధానమును అతిపాండిత్య పటిమమును నాడే తెలియపు గాన సాంగ్ల వైద్యు డాయుర్వేద వైద్యులకు సహ కారిగా నుండరాదని ఆయనచెప్పిరి.

తీర్మానమునుగూర్చి అభిప్రాయముల నడిగిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

మా॥ బి. వి. నరసింహ డ్యుగారు

శాసనమును సవరించుటకు అధికారమును తాత్కాలికముగ వాల్చుటకు వీరొక ముపపాదన మొనర్చునని తెలి పిరిగాన నిలువ నుడివిరి:- ఇకాభిప్రాయముల నాచు నియమమును తెలిపిరిగాన చేసి యుపపాదన మొనర్చునని తెలిపిరి. ఇంతకుముందు పాదనములను తెచ్చినవారి భావములను గ్రహించుటకు నాకప్పుడ వక కాలము తీసికొనినది. తిరువళ్ళిక్కణ్ణి నొక ఆయుర్వేద ముద్యులతో సహకారిగానుండుటయే డాక్టరు కృష్ణస్వామిగారు చేసిన సేవను ఆంగ్లముద్యుడా ముద్యులముగాని ఆయుర్వేదముద్యుడు చేయు వైద్యునిధానము నామోదించుచుండగాన నట్టి సహచర్యమున్నచు సర్వము జరగలుగును నుడివిరి. ఆయుర్వేదవైద్యులకు రిజల్యుషన్లు చేయుచుకొనిన వైద్యులకు సహచర్యముగమే దీనిధర్మము సాధారణముగ చేయును చాలవలసి ఆయుర్వేదవైద్యులచేతనే డిక్టేషన్లుచేయించునందురు. ఆవైద్యులు వెంగలుగాన రోగము ప్రబలమనితోచింపు డాచుర్వేదివైద్యులే ఆంగ్లముద్యులను రమ్మింపుడు. గోగి సలహాచెప్పెదను. అట్టిసలహా గ్రాత్యముద్యులు చేయవచ్చిన ఆంగ్లముద్యులకు మొగటియిడియు విక్టరీ చేయుచున్న ఆయుర్వేదముద్యుని అభిప్రాయమును గ్రహించుట యన సరము. ఈ యుపపాదన స్థిరపడినచో డిక్టేషన్లతోను పోవుచున్నది. ఇంతకున్న ప్రతిపాదించి వారిక నానాబద్ధులై యున్నార గాన నేను తాత్కాలికాధికార విరామును నుపసాధింపగోరెదను.

మాపిశాల వారసత్వపు చట్టము.

మాపిశాలలో మరమక్కదాయము లేక ఆలియనంతానము అను నిస్సంకు వారసత్వపు హక్కుచట్టమును సవరణజేయు

నకమతి గోరుచు గౌ. అచాన్యడు తంబి మరకాయాను గారు మాటలాడిరి. మాపిశాలలో గా మహమ్మదీయ మతమును స్వీకరించిన మతములను. మతములలో ని స్సంకు ఆస్తి అడుగుంబలివారికి చెందుట్టి యాచారముకలదు. మాపిశాలలో కూడ ఈయనాచారము కలదు. దీని సంస్కరించుచు నొక బిల్లును గౌ. మరకాయాను గారు పాడించిరి. గౌ. జైను బుద్ధిమంతుగా నామోదించిరి. గౌ. కె.పి. రామజీ మిసన గారు బలపరచిరి. గవర్నమెంటువారి తలపున గౌ. డా. మా. డి. గారు మాటలాడుచు ఈబిల్లుకు గవర్నమెంటువా రేను భ్యంతింపఁచుచు చేయవలయు, ఆయనను మాపిశాల యభిప్రాయము చుంపుటగా వ్యక్తపడినంతవరక గవర్నమెంటువారు తమనిశ్చితాభిప్రాయమును వెలియజేయు కాలరనియు చెప్పిరి. మిగిలిన ఆ యావపాదనను విమర్శించున వోట్లు తీసికొని గా అధిక సంఖ్యకుల యామోదముతో తీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

అవరాధ సంఘ శాసనము.

ఈ శాసనము ప్రకారము నమోదు చేయించుకొనుట కిష్టము లేక తిరుమంగళమునుపాదనందలి మేలూకరపున్నా రు (గ్రామమునందలి కల్లయ్య శ్రీమతి పురములు బిడ్డలు నందరు గ్రామమునండి లేచిపోయిరి. పోలీసువారు ౧౬ గురికి పట్టుకొని కేసుచేసిరి.

నూజిచి నమ్మక ప్రోహపు కేసు.

ఆడిటరు నయమించుట.

(మా ప్రత్యేకవిభాగము యొద్దనుండి)

జెజవాడ, నవంబరు ౨౩:- నేను బాయంటు మేజిస్ట్రేటు హెచ్. ఎం. హున్. వి. సి. యస్. గారి యెదుట ఇ ఆర్. ఆస్ట్రాక్ వంటివారి పోలీసుబాట, జి. సి. ఆడం, నారాయణస్వామి అయ్య, మున్నగువారు వాది తరపున హాజరై ట్రైబ్యునల్ కలను సరిచాచుటకు ఒక ఆడిటరును నియమింపుడు కోరిరి. ఉభయపక్షముల వాదనలను వినిన మిట్టల పట్టణ ఆడిటరు జి. నరసింహగారిని తేక్కెను తనిఖీచేయించుటకై కోర్టువాడు ఏర్పాటుచేసికాను.

బేహారు సనాతన ధర్మ సమితిని

ఈనెల ౨౦-౨౧-౨౨ తేదీలలో ధర్మంగ హతావా మహారాజుల అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగెడి. చిన్న పిల్లలను వివాహము చేయరాదని తీర్మానము చేయబడినది ౧౦౦౦ మంది పూర్వాచారపరాయణులీ తీర్మానము నామోదించిరి. వాల వితంతువుల సంఖ్య హెచ్చింపుచున్న దని విచారమును తెలుపుచు ఆయనకురు ఉపన్యసించిరి. బాలికలకు పండ్లపండ్లలలోపున బాసరకు పడ్డసి మిది ఏండ్లలోపున వివాహముచేయరాదని తీర్మానింపబడినది. బీహారులో ఒకబ్రహ్మచర్యాశ్రమము స్థాపించుటకు అందుల కొకసంఘము నేర్పరచుటకు యాత్రోజులలో గోవధ జరుపవలయుటను తీర్మానముచేయుబడినది. హతావారీవా మహారాజుల ప్రసంగము చాల నుత్సాహమును కలిగించినది. అతిపునపోకలములను హతావామహారాజుగారు చాల ప్రయత్నించిరి.

సర్వయ్యులు బల్లెరియూనా నో స్టులు.

ఆయుర్వేదము నవంబరు ౨౩:- తూర్పున ఆగ్నే యునకు పెద్దనము మిక్కిలిపట్టుదలతో బల్లెరియూను మట్టుకుల నోస్టు మండిన ఆస్తియనారి పుకటినను తెలియ జేయుబడినది.

గ్రీను దేశపు వ్యవస్థ.

లండను నవంబరు 23.- 11 వ తేదీ వరకు ఏ ధక్కు నగరములోని వ్యవస్థ నిరసించు మెసేసుండి ఒక విలేఖు డేమిలి మెయును ప్రతికర తుతివార్తనంపెను. న్యాయమంత్రి ఆరు నెలల తేదీన గాత్రో నీతకు సంభాషించెను. వెతుకకు పోవుమిడిన సేవలను గ్రీనువా రాటంకపరతురని తలచుట వెలిపెను. అసేయ్యి వెతుకకు పోవుటకు సహాయమొనరించు తమనైనుట తుయించుటకై గ్రీనువారతరమునా రొడబడుదురు. వెనోకటిక న ర్తరం మీలేరు. ఏలన మిక్కిలిమండిలి వారు మెంటు నే తమనో కాదశీరంగుల గ్రీనురాజ్యమునై వారు చేయును. మిక్కిలిమండిలి సెనోనికాను విదచిన 24 గంటల యనంతరము గ్రీనువాని సమరసన్నాహము అనుసంహరింప బడునని మంత్రిగారు వెలవిచ్చిరి.

మిత్రమండలి నేలల సెనోనికాలో దింపుట కొడబడిన తిరువారి 29 నిమిషములకు గ్రీను గాజుగారు తమ తీర్మానమును గూర్చి విచారించిరి. వెంటనే వెనిజలన గారికడ కొక ఉ

ద్యోగిని పంపిరి. కాని ఇంకలానే వెనిజలన గారు బ్రిటిషు రా యవారి వద్దకు వెళ్ళిరి. రాజుగారుపంపిన వ్యవహారము లాభము లేకపోయెను.

ఒక ప్రక్క సెనోభూతము. ఒక ప్రక్క మహాసమాద్ర ము. గ్రీనురాజుగారు వీనివధ్య పడియున్నారు. ఆంగ్లేయులు గ్రీనుదేశమున కసాయము చేయరని ఆయన నమ్మకము కలదు. జర్మనుల పట్టు కుట్టుటకు మీలేరు. జర్మనులతో విరోధపడిన టైలెయ నుట పట్టినగతియే గ్రీనుదేశమునకు కూడ పట్టుగాన దుర్మార్గులతో విరోధపడుటకు స్వార్థులతో విరోధపడుట యే మంచిదని ఆయన నిశ్చయించి రని వైన మేర్పాటబడిన విలేఖరి వ్రాసెను.

ప్రసవాలన ధర్మబోధిని సమాజము నెకింద గావారు:- ఈనెల ౨౭-౨౮ తారీఖు లో పొగాకు బజారు సత్రము మందిరమున యీసమాజమువారి మొదటి సాంకర్మికీకోత్సవము జరగెను. వివాహాశుశీలములగు వాలస్వామి శ్రీకళ్యాణి కానందభారతీస్వామి ది. ఏ గారు అధ్యక్షతను వహించుదురు.

ఏలూరివార్తలు

(ఒక విలేఖరుడు)

శ్రీ నాథుని విధి కాలము.

ఏలూరు నవంబరు ౨౦.- ఈ కేసు తిరిగి ౧౭ వ తేదీని విచారణకువచ్చెను. ముద్దాబుతోపు ఎర్రమిల్లి యంగయ్య ది. ఎ. బి. ఎల్ గారు శ్రీ సేతేశలింగము పంతులుగారి ప్రవర్తనను గూర్చి వ్రాసు పరీక్ష చేయుటకు వచ్చిరి ఇదివరకు రాజ మహేంద్రవరము మొదలగు వ్యాపక స్థానములలో కచ్చి నకుండులే వచ్చున వచ్చెను. నాటికనుంతులము కోర్టు జననము నామచే తెక్కిరిసిపోయెను. తిరిగి కేసు ౨౧ వ తేదీనాటికి వాయిదా వేయబడినది. అప్పుడు పంతులుగారి భాషావిషయక పరీక్ష జరుగెను.

పోలీస్ వాండ కాస్టరెన్సు

పోలీసువోజనసభ ఒకటి ఏలూరు పట్టణమున జరిగినది. చుట్టుపట్టణములనుండియు గ్రామములనుండియు పెద్దలు విచ్చేసి యుండిరి. అంతట కల వద్దలలో నొకడు తీచి మనము కల్లుత్రాచుట అటుండ మన ఆమనాండు కల్లు దు కాణములకు వచ్చుట చాల హేళము. కాన మనశ్రీలు కల్లు దు కాణ ములవద్ద త్రాచుట కులతప్పునా ఎంచి ఇంతటినుండి మన ఆడవాండ్రో సమానముగా దు కాణములవద్ద త్రాగవలెద ఆపి వేయవలయునని చెప్పగా కులపెద్దలుకు ఇతరులను అంగీకరించిరి. ఇది యు సంఘసంస్కరణకు ఒకహృదయే. నాటినుండి శ్రీలు దు కాణములను వెళ్లుట మామోనిరి. గత 30 సంవత్సరములనుండి చేయు సంఘసంస్కరణసభాతీర్మానములు ఇంతవరకైన నాచరణమునలేదు. సంస్కర్తలకు పోలీస్ వాల్ల మార్గదర్శకులయి రని తెలుపుటకు చింతించున్నాను.

సర్ ఫిరోజు మహతా.

ఏలూరు కల్లువారును తాలూకా సంఘమువారును ఒక మహాసభ గౌ. రావుబహద్దరు మోవళ్ల గారుచంద్ర రావు పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జేసిరి. ముమారు 25 మంది శక్తియు రాజులు ఇతరులు ఆ గాల్ల బుచ్చువాడు హాజరయిరి. అందఱును కాటకు వొరగా మరణమును గూర్చిగా, మహతా గారు మరణమునలన తమను గలిగిన విచారమును తెలుపుచు తీర్మానమును జేసిరి. ఈసందర్భమున ఒకసూటు జెప్పరలసి యున్నది. అందరకు తెలియవలయు సభకుకురించి నోటిను ను బంపలేదు. ముమారు సభాసభకు మహతా గారును గార్ల డివితియును ఎవరును తెలుసలే నువారియును తమజీవితముల, విద్యను, ధనమును దేశాధానము ఆస్పంది పనిజేసువారల జీవితమును జనసామాన్యముకు తెలుపుము. వారు పాటుపడి చేసిన సేవను స్మరించుకొని మహాసభకు జీవితమునందలి అక్కతాంశములను తెలుపుము అవసరము.

నిజమైన సంఘసంస్కరణము

జమీందారులగు మోతే నారాయణరావుగారు పుత్ర జననసంకల్పమున మిత్రులందఱును ఒక ఆస్పత్రులోని దొంగిల్లిరి. తత్పుయమునకు సుగీతము మొదలగు విసేద యు అతిపులకు శ్రవణానందముగబడిగెను. వైద్యులసాసభను అధ్యక్షులు గను, కార్యదర్శకులగునూ వారును, కార్యనిర్వాహకసభ్యులును వోగయు మోతేయును బెట్టుపాదనని తీర్మానించి యు ప్రతి స్వల్పకార్యములందును శక్యమగువచ్చుచి తీర్మానమునకు విరుద్ధముగా నడచుచుండినవ్యవస్థలగు నారాయణరావుగారు ధీరులయి అందఱును మార్గదర్శకులయి ఇట్టిమరభ్యాసమును మానివైదిరి. వైద్యబాలరవి వ్యాభివృద్ధియు కూ 30 లా పారి నోపి మిచ్చిరి. మీరు సాంఘాయుజనసంఘమున కధ్యక్షులు గానుండి ప్రతికలన, భక్తి, బల్లము మొదలగున విచ్చి యు విశేషముగ పాటుబడుచున్నార.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

(151)

మనుష్యులకు నరకపాదము
దోమలు, నల్లులు, చిమటలు,
చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
గుల జాధల నుండి నోలగింప
జనుదురు.
ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను
వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగు
లను నశింపజేయును. టీకా 1 కి ఆ. 0.5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

210 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆరోగ్యవ్యాధులకు చీమలును పడక బిండ్లయందు నల్లులును, దోమ
లును, పుస్తకపేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును.
పేగు, బైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రాకుండ కాటోలు నిన్ను కాపా
డు చుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినచో అతిలేక నిమిషమైన నుండనేరదు.
ఆనేక వక్రప్రదర్శనములందు ఆనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమా
నులను పొందినది. లభ్యమి అందు కంపెనీ, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే తయారు
చేయబడినది. పాడరుపాట్లమును మాడియారుటగ నాను అర్థశాస్త్రీ 101 న
పంపబడును. పట్టెలూర్లనుండి వ్యాధులుకాదు తమ చిరువామూ పోట్లు, కిక్కి,
బడిలడిగా వ్యాధులనుచలయును.

సోపాన వీలెట్టు:—

టి. హరతిండు రో,

16 నైబాబారు రోడ్డు, మదరాసు

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A RESTAURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTAURANT,
High Court Building

అపారమేయము (శ్రీమహాదేవిభాగవతము)

ఇందు రాఘవ యావన పాండవాది సత్కీర్తన మిగుల
మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నది నిత్య శ్రవణమునకు సకల
మనుష్యజనులకు సుపముక్తములగు పారమార్థిక విషయ
ములును (ప్రకృతినిరతులగువారికి వానశ్యకములగు వెక్కు
భక్తములకు సుసందర్భముగ వర్ణింపబడినవి. మరియు పరచేర
తాత్వము సాకల్యముగ నుపదేశింపబడినది. ఇట్టి సర్వోత్తమ
గ్రంథములకు చెప్పు ప్రతిగాది శ్రీ గవ్వ మెంటురారి ఓరియం
యంటల్ మేన్యుక్చిర్స్ లైబ్రరీలోని భరిత సుసరించి
సమధికధనము నిచ్చి వ్రాయించి మహా పండితులచే సంశోధిం
పించి సకల భక్తకోషకారారముగ వ్యాధినివో మేలికాగిత
ములపైని మహారాజశ్రీ రాజా శ్రీచంద్రకేతము వెంకట జగ్గా
రావు బహుద్దాయవారు శ్రీమేనుమామృతపురం జమీన్
దారువారిచే వ్యక్తము సత్కీర్తికోధనముద్రావయమున ముద్రిం
పబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రితాదికమునకు దమచే వదలి
సామ్యులలో నగు బాలు మాత్రము కృత్యమాపమున రాజ్య
దలచి వెల సులభము చేయించిరి.
వారబట్టితో లైయింకు చేయించిన పుస్తకము 1కి రు 1-0-0
మూర్తిలు కాగితముతో లైయింకు " " " 0-14-0
అబ్జుర జేటరీమిషన్ ప్రసవికాభివృద్ధిగా వాల్తేరయిల్వోట్ట,

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రీయచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.

ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడినవి.
కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యందుటవల్ల శ్రీమహాశ్రీ శ్రావీ
తెప్పించుకొనవలయును.

బాల, అమోఘ్యాకాండములు గొప్పానుల కాగితములు
కాలికోలైంకు గిల్లుపేరు ౧ సంపుటం రగింపములు 3-౦-౦
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గొప్పానుల
కాగితము కాలికోలైంకు ౧ సంపుటం రగింపములు ౪-౦-౦
యథాకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౦-౦
లైబ్రరీయేడివ్, రాంపానుల కాగితములైన మంచి
అచ్చు పేలైన కాలికోలైంకు బాల, అమోఘ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
డిటో యథాకాండము మూడుభాగా చేరి ౧ సంపుటము ౪-౦-౦
శ్రీరామకాలిగర్లయము ౦-౦-౦
(225) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అంశుకో,
ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసునుండి మీకు ఏసామానులు ఎన్ని ఎంత
నిలువగలది కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల వ్యయ
ముగా ఖరీదుచేసి సరఫరాచేయగలమని మంచిసామానులను పంపె
దము. ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచిన మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెన్సీ

కిమీషను హాసు

(290) 42 వాలాజాగోడు, మద్రాసు

కావలెను

జింతాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏజెంటును,
గుత్తగా కొను వర్తకమునకు కావలెను. శ్రేష్టుచవుక గా నుండును.
వివరములను తెలియగోరువారు 0-4-0 బిల్లులనుచేర్చి పంపవలెను.

ది న్యూయాయల్ కో-ఆపరేటివ్,

ఏజెన్సీ మదరాసు.

నిరుద్ధ భారతము

భారతము పంచమవేదము. నిరుద్ధభారతమును 10వను
వేదమే ఇందు మాలమాదిగల పుట్టుగడ. వారికివాండాలాది
నీచనామములు కలుగుటకు కారణములు. ఆ జాతులలో
పుట్టిన మహాపురుషులు. సంఘములో వారికిగల గౌరవము.
ఇప్పుడు పంచము లనుభవించు కష్టములు, మోసములు, అగ్ర
జాతులకు వారు వెట్టుకొన్న మొట్టము, ఇంకను అనేకవిషయ
ములు గలవు. నీచజాతు లనుభవించు కష్టములు వర్ణించిన
పుట్టుమనగాని మొట్ట వెట్టుకొన్న పట్టునగాని ఒక్కపద్యము
చాలాను. గుండెలు నీరుచేయును. వెల రు. ౦-౦-౦

పుస్తకదేని నాటకము ౦-౧౦-౦
పీఠమతి నాటకము ౦-౧౦-౦
బాలవిలేతు నిలాపము ౦-౪-౦
సరసరసానునము ౦-౪-౦
రాజలేఖ-చక్కనివరల ౦-3-౦
లలిత-లలితమైనవల ౦-3-౦
ద్రౌపదీదేవి చిత్రము ౦-3-౦

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర్,
పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.

"Neptune" Fountain Pens.

To buy a "Neptune" special safety Fountain Pen with a 14 carat irridium Tipped solid Gold Nib for Rs. 3-12-0 is economy for any one who has much writing to do.

No. 205 Neptune Fountain Pen Rs. 2-10-0.
No. 210 " " " 4-2-0.
Waverly " " " 7-14-0.
Watermans Ideal " " 7-14-0.
Black Bird " " 3-12-0.
LINDNER & Co. Bangalore City..

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పదవ్య కావ్యము.]

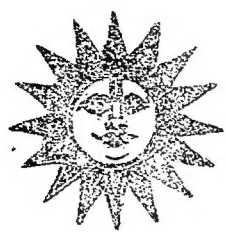
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేసమము
ముల నెట్టి పరిణామములు? పొందినది? చునుభూలస్థితి మొదలు
నెట్లుండె? తల భేదములేలకలిగె? భర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పు
కొండె? అచారవ్యవహారము లెట్లుంటుమో? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
పరమరామచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చక్రవర్తి
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే
బ్రహ్మచర్య నిత్యములు ముండెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపడిన
విషయము లిందనేరములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గ్రంథములై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రేణిమిగుల
సులభము. మంచికాగితములపై ముద్రింపబడి నింగు క్యాలిగో
లైంకుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అను
ప్రమతతి 5-0-0 కర్పణులు చేత. కలయువారి చిరువామూకు
(చాయవచ్చును.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
రెండుగుండెకుడు, మున్యసివల్ హైస్కూలు, కడప.

Advertisement for tennis rackets featuring an illustration of a racket and text in Telugu. The text describes the quality and availability of the rackets, mentioning a price of 15-8-0. The advertisement is framed by a decorative border.

కుంకుమపువ్వు

సంపాదక

సంపాదక

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్వమా ర్హును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ ఆండు కంపెనీ. (55) 21, హుమ్మంబిడి, బాంబాయి.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేనామ, నిక్కాక, కుక్కనమ్మ, అతిమాత్రము, హరించి విక్కిలిబుమును ధాతుపుష్టిని, రక్తపుష్టిని, యావన సుఖమును, సంతానసాప్తిని, నరములకలుత్యమును కలిగించు కర్రకాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 చు॥ డబ్బీలు. 1-0-0

మనసారచండిని:— ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు పెగిరిగములను మూత్రపునుటకు, తేజుజమే మాన్యును. 2 సీసాలు చాలును. సీసా చు॥ 1-4-0 చి॥ డి॥ చార్జి కరు.

ఆయుర్వేద సమాజ్, పొంబూరు, గుంటూరు జిల్లా.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలక్షేప భేదములు లేక ఆరాలకృద్ధులగు స్త్రీపురుష లిరువురును నేదించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మదనమంజరి మూత్రలు.

40 గల డబ్బీక్రయము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ శేషవజీ

(188) 20 చీనాబజార్ రోడు నుద్రాను.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ.

శైలిసులభము కథలు నడివివట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆచరంచుకలవరు. 2-0-0

అంచెవారి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా సంపుడుము

వలయువాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,

(27) 145, కాజిపిడి, మదిరాసు అని వ్రాయుడు.

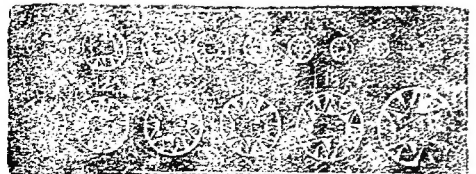
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరాపు నర్తకాలు, మదరాసు ఈస్టు.

తంతి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతర మైట్టిన్ని బర్మాసైజులకు తగుమైనటుల ఇమిలెనకా తెంపు లున్ను నైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడ కాసులు అకాకాసులున్ను బుగారపు నగలు న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు అర్జును పంపుమరని ప్రార్థించుచున్నాము. (183)

ధనలక్ష్మి ఫాక్టరీ వేనా

ఇది మూకె యంగ్లాండున క్రొత్తగాజేయబడినది. ఈవేనా నుంచుకొనుటకు దగిన నెట్టెమీదను వేనా మీదను మాకంపెనీ పేరు పురింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కళిక్కు మొదలగు వార లుపయోగించుచున్నారు. ఈవేనాలో పిండుబడిన సిరా యే కారణమున గాని కాంకచాలదినములకల వుండును. ఇది “వల్క్మనైట్”తో జేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నిబ్బు గలిగియుండును. ఈ నిబ్బు మునగుండు ‘ఇరిడియం’ ఉండుటచేత నెన్నటికి జెడక చాళికుటకు నులభ మైయుండును. ఒక తూటి యాపయోగించినవారు చుట్ట వేణు వానిని నుటయోగింప సమ్యుతింపరు. వేనాలో సిరాపోయినట్టి గాను నీరింజి మొకటి వేనాతో నియ్యబడును. నిబ్బుతోడ పోస్తేజి కాక దీనివల రు. 3-0-0.

విరోపాఖండయుద్ధచరిత్రము.

మొదటి భాగము రు. 0-8-0 పోస్తేజి సహా రు. 0-10-0.

ఇది తేటతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పటి విరోపాయుద్ధమునకు నిజకారణము లరయగోరువారు ఈపుస్తకమును జదివితీరవలయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మొదలగుదేశము లుత్పత్తియైన వివరణములు చారికి గల తైరవివరణలు, నైరమాలముజరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందగు నెఱుగదగిన నులభతైలిని వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈయుద్ధమునకు తిట్టనైన కారణము, గానికై వారివారికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తర యుద్ధములు, యుద్ధాంతంభము మొదలగు విషయములు గల 120 పుటలలో 6 భూగోళచిత్రములతో 80 చాప్టర్స్ కలదులతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును సిద్ధమగుచున్నది. దరఖాస్తులంపుడు.

చాన్సలర్ ఫాన్టన్ వేనా.

ఈ వైపేరును, మాకంపెనీ యంకితమును నెట్టెమీదను వేనామీదనుగల ఈ ఫాక్టరీవేనా చూకొనవ ఇంగ్లాండులో సిద్ధపడుచున్నది. ఈవేనాకు సిరాపోయిన అద్దపు విచిత్రయొకటి వేనాతో పంపబడును. మాటిమాటికి సిరాయెత్తుకొను శ్రమవీచేలొలగును. ఉంచిన చేతివెత్తక యెంతసేపయినను వ్రాయవచ్చును. ఇందలి నిబ్బు రోల్లు గొల్లుచే జేయబడినది. ఇది యెన్నటికి జెడకు. ఒకటిని తెప్పించి యాపయోగించి మంచిచెడుగుల గనుగొనుడు. నిబ్బుతోడ వల 1-కి 1-8-0; రోల్లుగొల్లు నిబ్బు 1-కి 0-4-0. పోస్తేజి కొనువారు భరింపవలెకు. చిహ్నము:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 6, వెంకటేశమేస్త్రీ వీధి, సామలకాన్ పేట, మదరాసు.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు వైకిల్లు, కాన్సు, క్రయాణీతులకు సర్విన కాన్సు, కారలసినవారు ఈ క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయుడు.

ఈ కంపెనీవారు అంగుళిలు. విశేషకాలము నుండి మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు, జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు. మీకు క్రొత్త కాన్సుగాని, పాత కాన్సుగాని మంచివిగాను తీసియివ్వగలరు. తిరుగ మీ కాన్సును కారలసినయెడల అమ్మియివ్వగలరు ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కాకులిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానులు యాత్రును మీకు చాకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అడ్డకేయ్య గలరు.

(1) గ్యాల్లీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

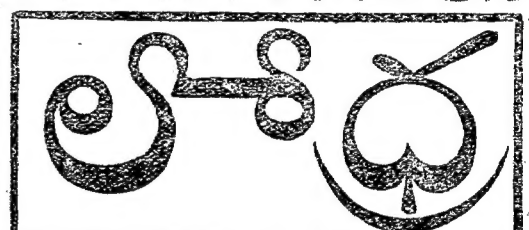
మదరాసు మోటారుఇంజనీయర్లు

24 జనల్ పీటర్సురోడ్డు

(288) వహంతురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమున, నడుపువిధానము ను, బోధనాభ్యసముల గలకలగును. ప్రిత్యేక గమనిక:— పాఠకునిదివ్యాధులకు ఉచితముగనడలియు, భోజనాదికములు ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రితివెల ప్రిథమమున క్లాసుప్రారం భమగును రెయారైన వైశాకటి శిఫార్సులుచేయబడును. వ్యవస్థ సంఖ్యయేదీసికొనబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనుడు.

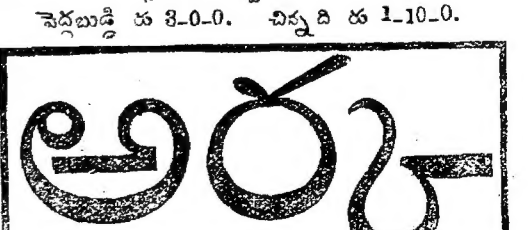
ఇహం! ఇండియామహిమ ఇహం! ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క వివిధ విశేషములను అనేక కావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక దేశమును గోర ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ మలో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జగతి కలయును. ఈపుస్తకమునకు జెులేదు. తపోలాభివృద్ధి, వైద్యశాస్త్ర ము:శేషంకర్ గోపిండ్ల, అచికనిగ్రహ బౌద్ధధారము, 157 బ్రాడ్వే, (219) 96 చౌంటురోడు, మదరాసు.

గర్భాశయ రోగనివారిణి:— స్త్రీలకు గలుగు ఋతుశూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల జాన్తి గాను, తెక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు స్త్రీ మర్మ వ్యాధు లను కుదుర్చును. వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమకలితము, మేహ ప్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును. వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

బస్ట నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0 కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బౌద్ధశాల, 9, బండరువీధి, మద్రాసు. వ్రాంచి: సికింద్రాబాదు & నెల్లూరు.